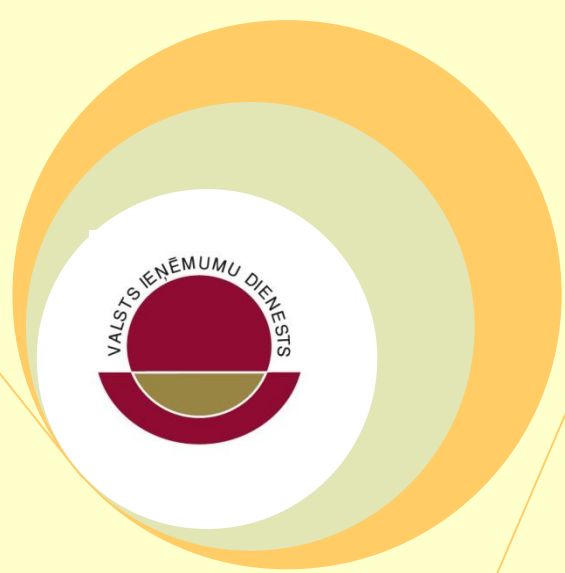
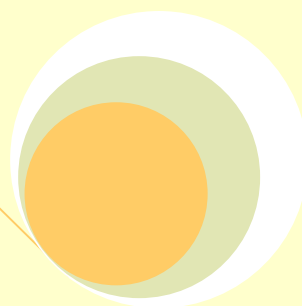
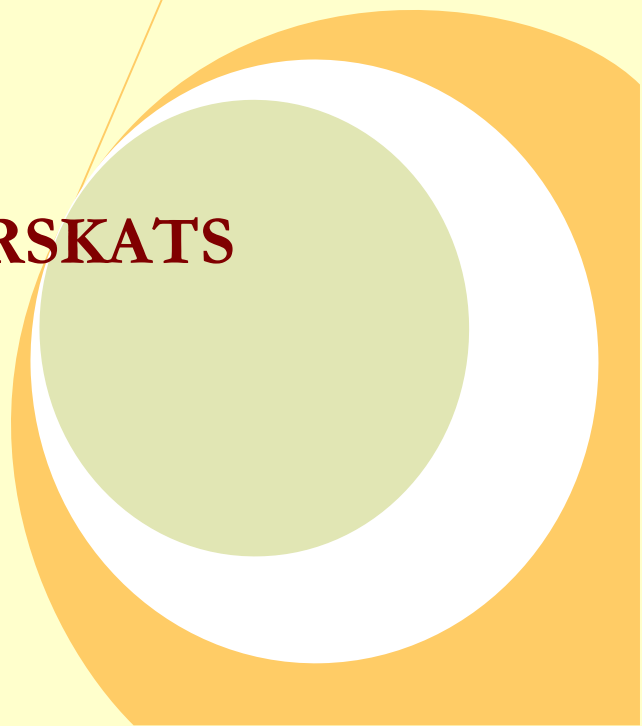

**LATVIJAS REPUBLIKA
VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS**

2011.GADA PĀRSKATS

SATURS

PAMATINFORMĀCIJA.....	5
VID STRUKTŪRA	7
PERSONĀLS	8
2011.GADA DARBĪBAS PRIORITĀTES.....	12
2011.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI PA JOMĀM.....	14
FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	15
Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	15
NODOKĻU ADMINISTRĒŠANA.....	16
Nodokļu ieņēmumu izpilde pa nodokļu veidiem.....	18
Sabiedriskā labuma organizāciju administrēšana	31
Nodokļu parādu piedziņa	32
Nodokļu kontrole	33
VALSTS AMATPERSONU DARBĪBAS KONTROLE.....	37
FINANŠU NOZIEGUMU APKAROŠANA	42
MUITAS LIETAS.....	46
Muitas maksājumu iekasēšanas nodrošināšana.....	46
Muitas laboratorijas darbība	47
Tirdzniecības veicināšana.....	49
Muitas kontroles pasākumu veikšana.....	54
AKCĪZES PREČU APRITES UZRAUDZĪBA.....	68
PIRMSTIESAS STRĪDU IZSKATĪŠANA	71
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	74
Nodokļu administrēšanas jomā.....	74
Muitas jomā.....	77
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	79
2012.GADA PRIORITĀTES.....	83

Cienījamais pārskata lasītāj!

Nododu Jūsu rīcībā Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) 2011.gada pārskatu, lai informētu par VID 2011.gada darbības rezultātiem, pagājušajā gadā paveikto un nākamajā gadā plānotajiem pasākumiem ar mērķi uzlabot dienesta darbu un pilnveidot mūsu savstarpējo sadarbību.

Kopumā 2011.gads vērtējams pozitīvi. Aizvadītajā gadā VID darbība noritēja, īstenojot VID darbības un attīstības stratēģijā 2011.– 2013.gadam noteiktos uzdevumus izvirzīto mērķu sasniegšanai un nodrošinot normatīvajos tiesību aktos VID deleģēto uzdevumu izpildi VID darbība bija vērsta uz līdzšinējo sasniegumu saglabāšanu, vienlaikus strādājot pie virzības uz attīstību un izaugsmi nākotnē.

2011.gadā VID veiksmīgi turpināja īstenot vienu no būtiskākajiem uzdevumiem – uzlabot klientu apkalpošanas kvalitāti. Tas ir izdevies, veiksmīgi turpinot darboties viena līmeņa struktūras un funkciju centralizācijas apstākļos, kas ļauj apkalpot nodokļu maksātājus viņiem tuvākajā klientu apkalpošanas centrā, un palielinot VID informatīvā tālruņa 1898 darbinieku skaitu. Muitas jomā kopš 2011.gada 1.janvāra komersantiem ir nodrošināta iespēja muitot kravas diennakts režīmā visās vienkāršoto procedūru atļaujās un atļaujās atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statusa izmantošanai norādītajās vienkāršotajai muitošānai paredzētajās vietās. 2011.gadā ir apstiprināts Muitošāšanas standarts un Nodokļu maksātāju apkalpošanas standarts, kas nosaka pamatprincipus un prasības, kuras jāievēro visām VID amatpersonām, apkalpojot nodokļu maksātājus.

Jau 2010.gadā spēkā stājušies grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli" nodrošināja, ka pārmaksātais pievienotās vērtības nodoklis pēc iespējas ātrāk nonāk atpakaļ pie godprātīgajiem uzņēmējiem, savukārt pilnveidotā risku izvērtēšanas sistēma palielināja VID iespēju savlaicīgi pamanīt un novērst negodprātīgo uzņēmēju centienus izvairīties no nodokļa nomaksas valsts budžetā pilnā apmērā.

Nozīmīgs darbs 2011.gadā paveikts pilnīgas nodokļu saistību izpildes veicināšanā, atklājot un novēršot ienākumu un darījumu nedeklarēšanu, kā arī krāpšanu saistībā ar pievienotās vērtības nodokli. Laikā, kad ekonomika sākusi atveseļoties un stabilizēties, īpaši svarīgi ir panākt nodokļu saistību izpildes disciplīnas paaugstināšanos, tāpēc tika stiprināti un uzlaboti gan preventīvie pasākumi, gan kontroles darbs.

VID administrējošo darbību rezultātu uzlabošana, ekonomiskās situācijas stabilizēšanās un izmaiņas saistošajos normatīvajos aktos ir pozitīvi ietekmējušas VID administrēto budžeta ieņēmumu rādītājus – VID administrētie budžeta ieņēmumi 2011.gadā ir 4,06 miljardi latu. Lai gan saskaņā ar grozījumiem likumā "Par valsts budžetu 2011.gadam", kas stājās spēkā 2011.gada 30.aprīlī, VID administrēto budžeta ieņēmumu gada plāns tika palielināts par 103,95 miljoniem latu jeb 2,7 %, ieņēmumu plāna izpilde nodrošināta par 103,4 % jeb virs plāna iekasēti 0,13 miljardi latu. Salīdzinot ar 2010.gadu, iekasēts par 0,42 miljardiem jeb 11,4 % vairāk. Plāna izpildes rādītājus 2011.gadā visvairāk pārsniedza uzņēmumu ienākuma nodokļa (161,7 %), akcīzes nodokļa (101,1 %), valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (102,6 %) un iedzīvotāju ienākuma nodokļa (106,9 %) ieņēmumi.

Būtisks šī gada VID darbības virziens bija līdzdalība valdības izstrādātajos ekonomiskās situācijas stabilizācijas un uzlabošanas pasākumos, tajā skaitā VID kompetencei atbilstošo ēnu ekonomikas apkarošanas plāna uzdevumu īstenošana gan nodokļu, gan muitas jomā.

VID muitas struktūrvienības ciešā sadarbībā ar citām tiesībsardzības iestādēm veiksmīgi īstenoja uzdevumus, kas noteikti valsts tiesību aizsardzības iestāžu rīcības plānā, lai aktivizētu cīņu pret cigarešu un alkohola kontrabandu un to nelegālu tirdzniecību Latvijā.

2012.gadā VID turpinās īstenot VID darbības un attīstības stratēģijā 2011.-2013.gadam noteiktos uzdevumus un ir noteicis prioritātes, kas, no vienas puses, akcentē cīņu pret izvairīšanos no nodokļu nomaksas un kontrabandas apkarošanu, bet, no otras puses ir vērsta uz godprātīgu nodokļu maksātāju atbalstu, turpinot vienkāršot nodokļu saistību izpildi un uzlabot VID sniegtos pakalpojumus.

Savā un VID darbinieku vārdā izsaku pateicību visiem godprātīgajiem nodokļu maksātājiem, kuru uzņēmība, zināšanas, talanti un drosme īstenot savas idejas nodrošina un veicina mūsu valsts attīstību!

Nelija Jezdakova
VID ģenerāldirektore

PAMATINFORMĀCIJA

VID misija

Taisnīga nodokļu administrēšana, sabiedrības un komercdarbības aizsardzība saskaņā ar labas pārvaldības un kopējā sabiedriskā labuma principiem, īstenojot Latvijas valsts un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) noteiktās prasības un prioritātes.

VID vīzija

VID ir klientorientēta un ES konkurētspējīga valsts pārvaldes iestāde nodokļu un muitas lietu administrēšanā, kas sekmē godīgu komercdarbību un nodrošina visaugstāko drošības līmeni uz ES ārējās robežas.

VID vērtības

- Godīgums – esam taisnīgi likumu piemērošanā un lēmumu pieņemšanā, korekti saskarsmē ar klientiem, kolēģiem un sadarbības partneriem.
- Profesionalitāte – darba pienākumu veikšanai nepieciešamās zināšanas ir augstā līmenī, protam tās efektīvi un kvalitatīvi izmantot ikdienas darbā un nepārtraukti tiecamies tās papildināt.
- Atbildība – uzdevumus un pienākumus izpildām gan patstāvīgi, gan komandā, sasniedzot maksimāli sekmīgus rezultātus. Vienmēr sniedzam atbalstu un palīdzību kolēģiem, ja tas nepieciešams.
- Lojalitāte – amata pienākumu izpildē esam uzticīgi valsts un sabiedrības interesēm, vienmēr uzskatot tās par primārām.

VID stratēģiskie mērķi

- Veicināt nodokļu un muitas saistību brīvprātīgu izpildi.
- Nodrošināt valsts fiskālo interešu un sabiedrības aizsardzību un attīstīt godīgai komercdarbībai labvēlīgu vidi.
- Paaugstināt VID darbības efektivitāti.

VID stratēģijas

VID darbības un attīstības stratēģija 2011.-2013.gadam

Norāda galvenos mērķus un uzdevumus to sasniegšanai plānošanas periodam 2011.–2013.gadam, lai maksimāli efektīvi pieejamo resursu ietvaros nodrošinātu likumā noteikto pilnvarojumu, pilnveidotu VID sniegtos pakalpojumus, uzlabotu iekšējo un ārējo komunikāciju, uzlabotu nodokļu maksāšanas disciplīnu, stiprinātu kontroles kapacitāti un noziedzīgu nodarījumu un kontrabandas apkarošanu.

VID nodokļu saistību izpildes stratēģija 2010.-2013.gadam

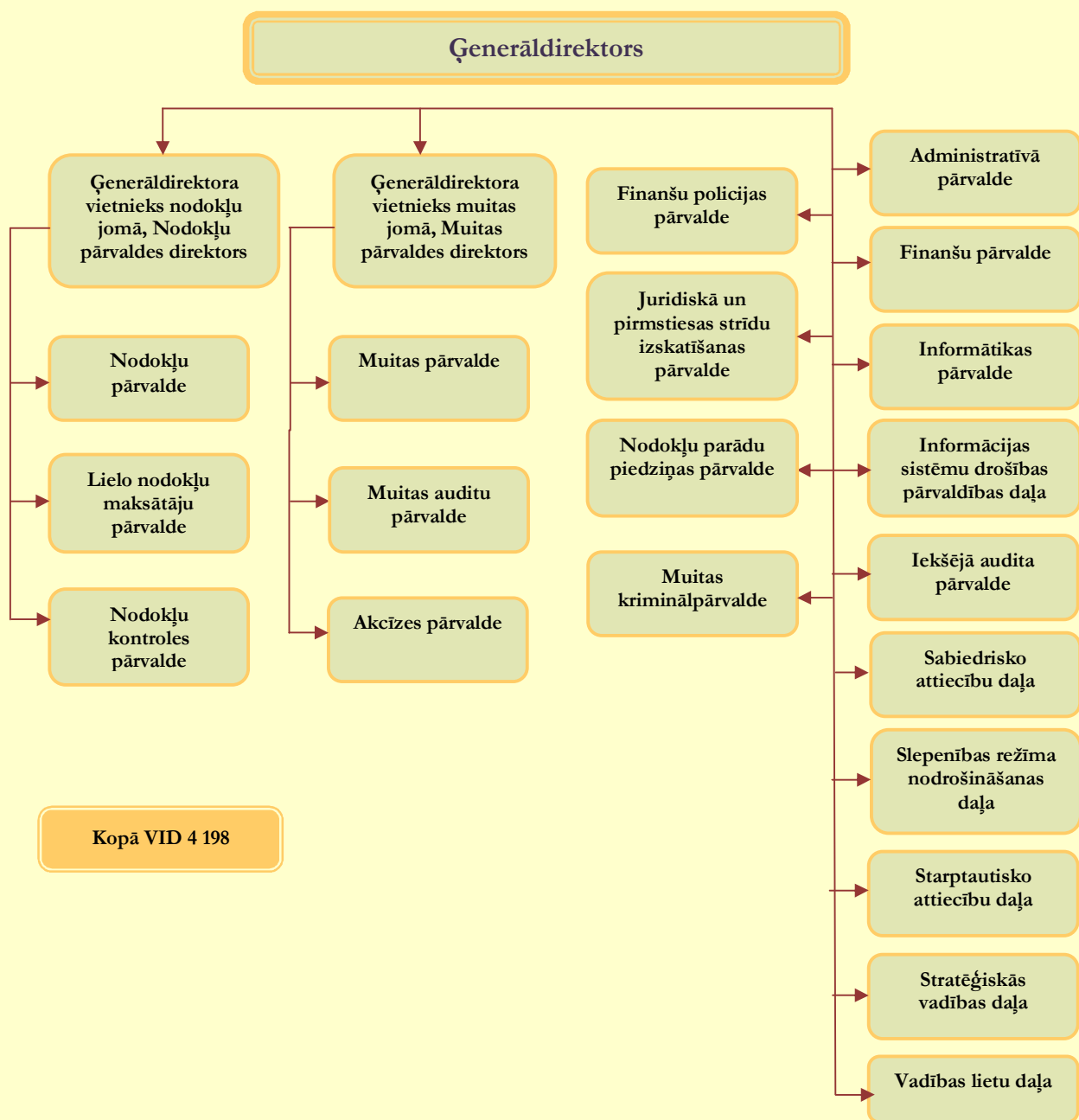
Izstrādāta saskaņā ar Starptautiskā Valūtas fonda Fiskālo lietu departamenta ieteikumiem un riska pārvaldības procesa pamatnostādņēm.

Stratēģija norāda darbības virzienus un galvenos pasākumus nodokļu ieņēmumu risku mazināšanai.

2011.gadā tika uzsākts aktīvs darbs pie VID personāla vadības un attīstības stratēģijas nākamajam plānošanas periodam izstrādes. VID personāla vadības un attīstības stratēģija 2012.–2014.gadam iezīmēs jaunu posmu organizācijas attīstībā, kuras svarīgāko mērķu sasniegšana būs balstīta uz personāla kompetenci, augstiem profesionāliem standartiem un atbildību klientu un sabiedrības priekšā.

VID personāla vadības un attīstības stratēģija 2012.–2014.gadam vīzija – Valsts ieņēmumu dienestā strādā kvalificēts, profesionāls personāls, kas līdzdarbojas iestādes mērķu sasniegšanā un kam piemīt augsta atbildības sajūta un godprātīga attieksme pret darbu.

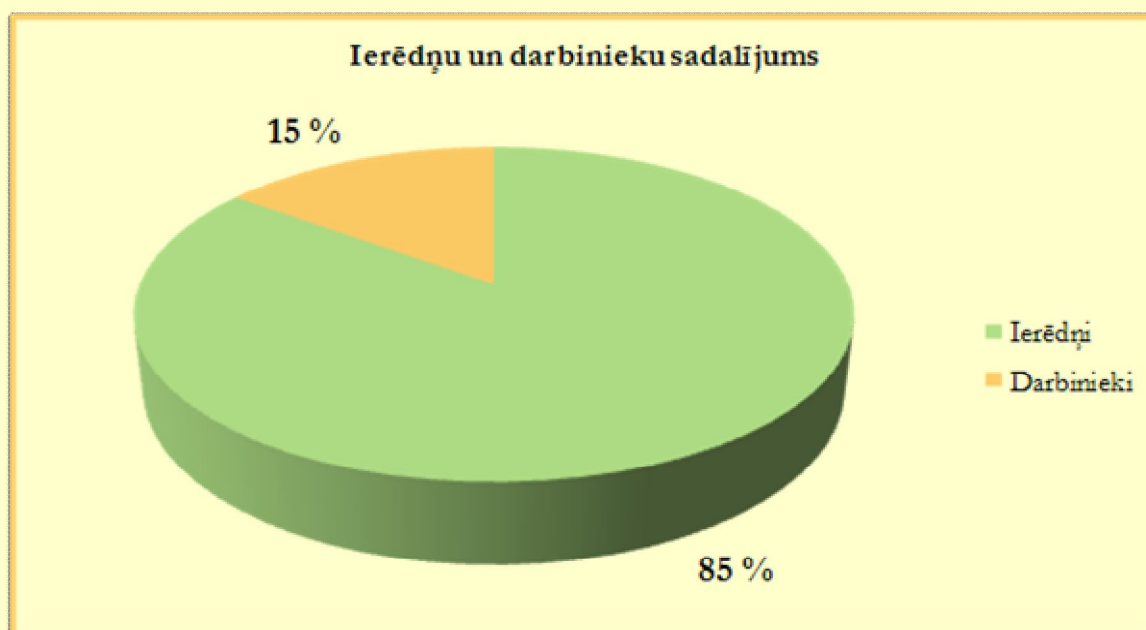
VID STRUKTŪRA

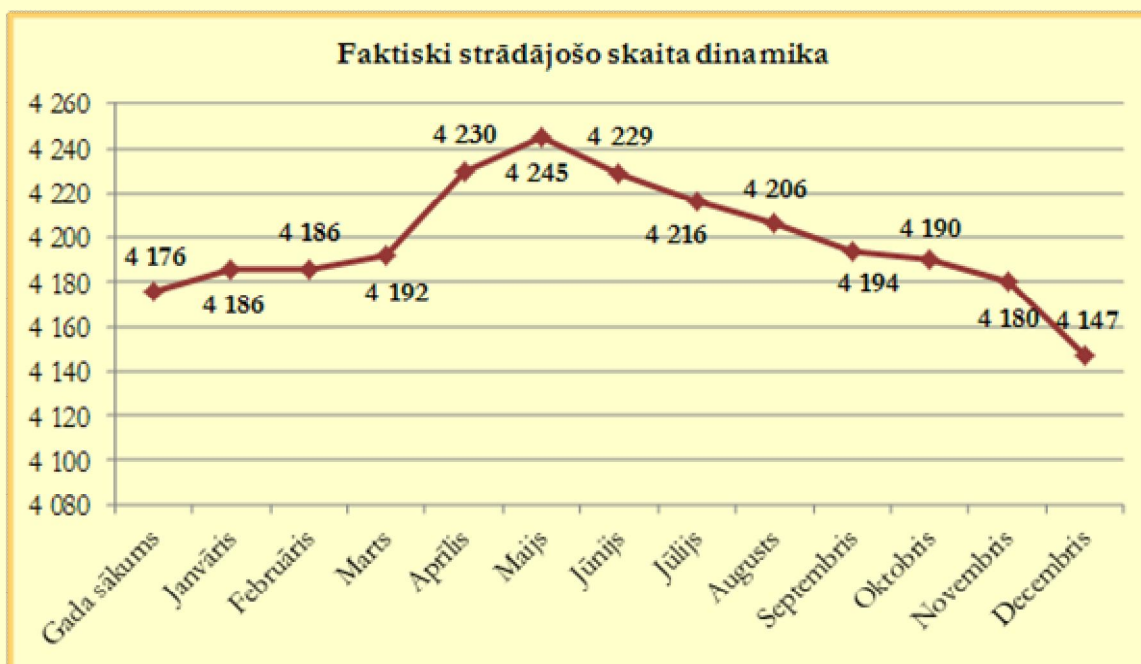
2011.gadā VID struktūru veido 20 patstāvīgās struktūrvienības. Pamatojoties uz 2011.gadā veiktajām izmaiņām VID reglamentā un izpildot Starptautiskā Valūtas fonda ieteikumu par VID darba uzlabošanu nodokļu parādu piedziņas jomā, 2011.gadā veiktas izmaiņas VID struktūrā izveidojot jaunu struktūrvienību – Nodokļu parādu piedziņas pārvaldi ar 272 amata vietām. Kā patstāvīga struktūrvienība tiek izveidota arī Informātikas pārvalde ar 126 amata vietām, kura iepriekš bija Administratīvās pārvaldes sastāvā.

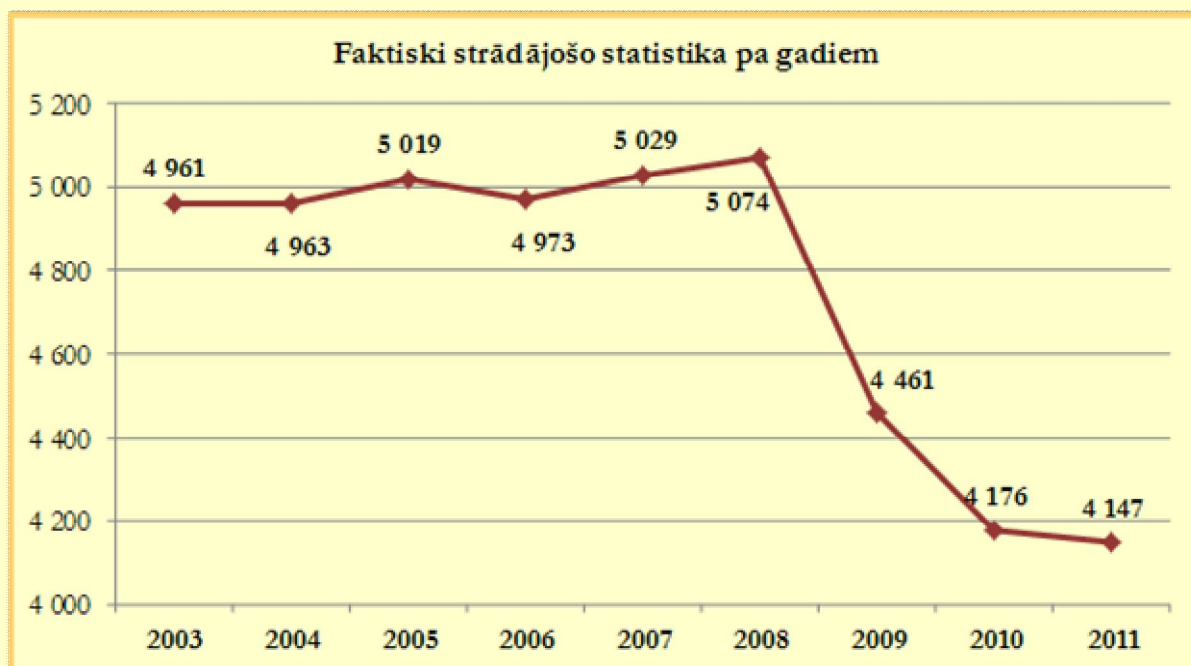
PERSONĀLS

2011.gadā VID vidēji bija 4 198 aizpildītas amata vietas, t.sk.3 554 ierēdņu amata vietas un 644 darbinieku amata vietas.

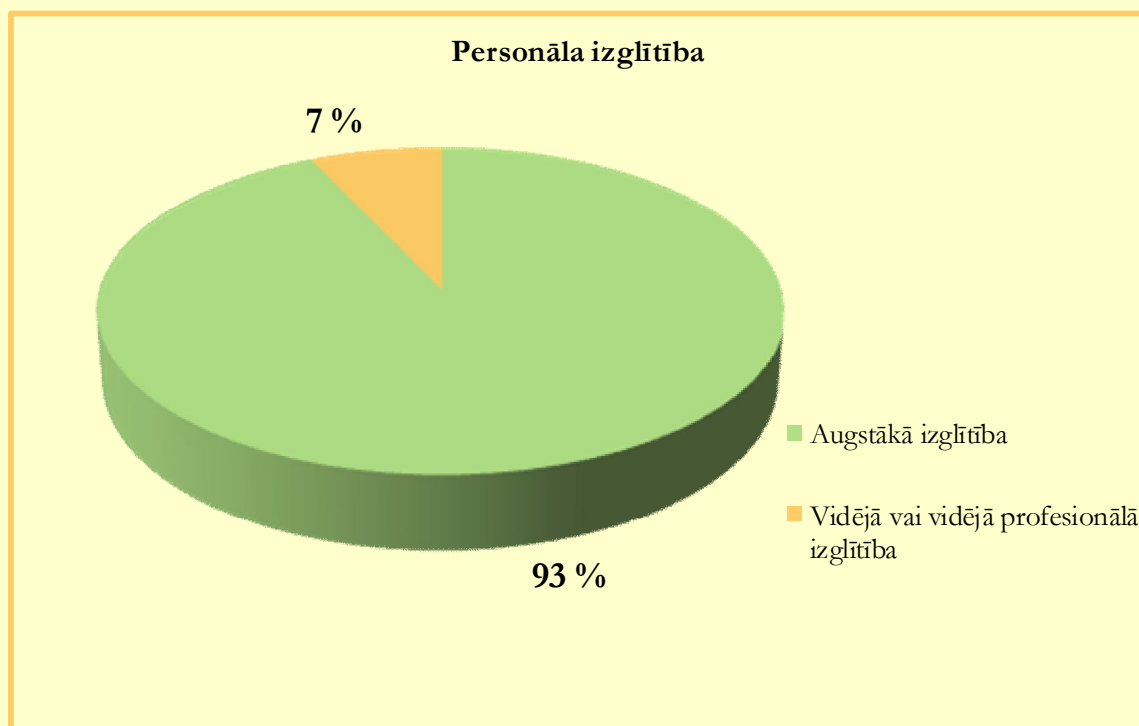

2011.gada sākumā VID bija 4 176 faktiski strādājošo, līdz gada beigām strādājošo skaits samazinājās par 29.

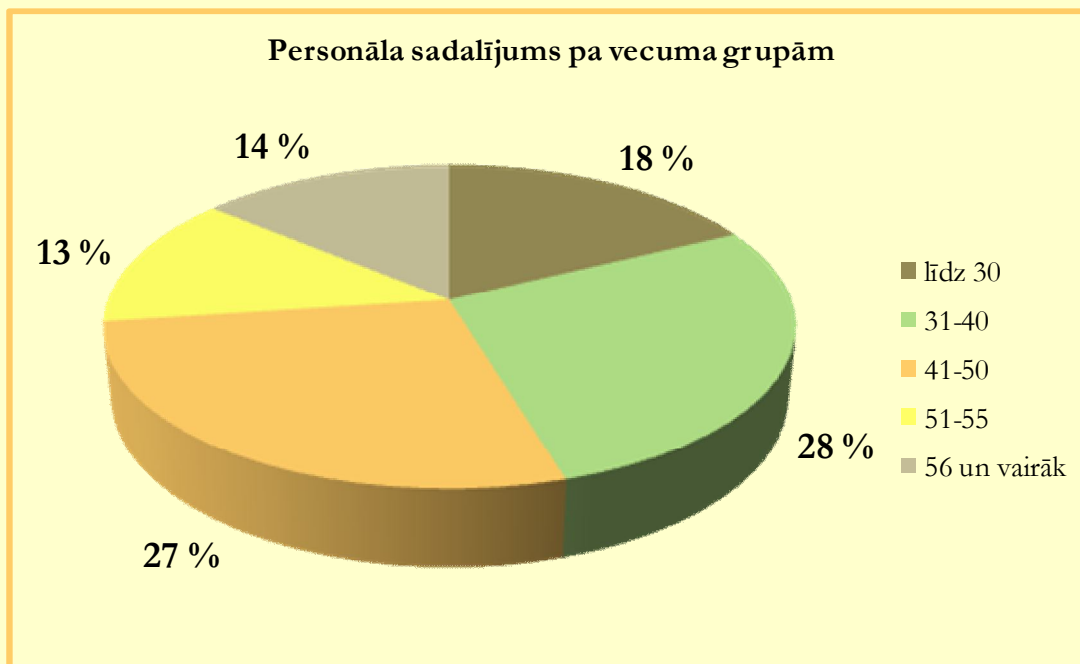

2011.gada nogalē no visiem VID strādājošiem 93 % jeb 3 858 ierēdņiem un darbiniekiem bija iegūtas viena vai vairākas augstākās izglītības, savukārt 4 % strādājošo bija iegūta vidējā profesionālā izglītība un tikai 3 % strādājošo ir iegūta vidējā izglītība.

2011.gada nogalē no faktiski strādājošiem 4 147 VID ierēdņiem un darbiniekiem 731 bija vecumā līdz 30 gadiem, 1 150 – vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 1 140 – vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 551 – vecumā no 51 līdz 55 gadiem un 575 – vecumā no 56 un vairāk gadus veci.

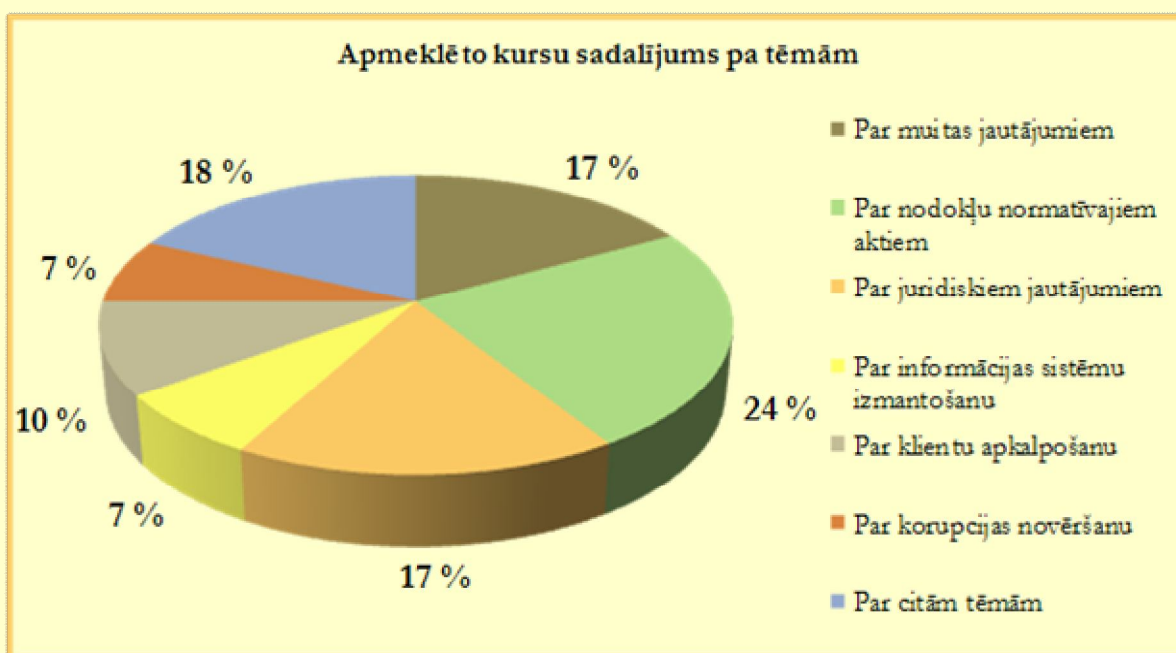

2011.gadā VID strādājošie 5 353 reizes piedalījās mācību pasākumos (kursos, semināros), kas ir par 11 % vairāk nekā 2010.gadā. Iekšējās mācībās un semināros, ko organizē VID struktūrvienības kopā piedalījušies 2 174 dalībnieki jeb 41 %, savukārt ārējās mācībās, ko organizē dažādi pakalpojuma sniedzēji un citas valsts iestādes – 3 179 dalībnieki jeb 59 % no kopējā dalībnieku skaita. Viens dalībnieks mācībās vidēji ir pavadījis 8,8 stundas.

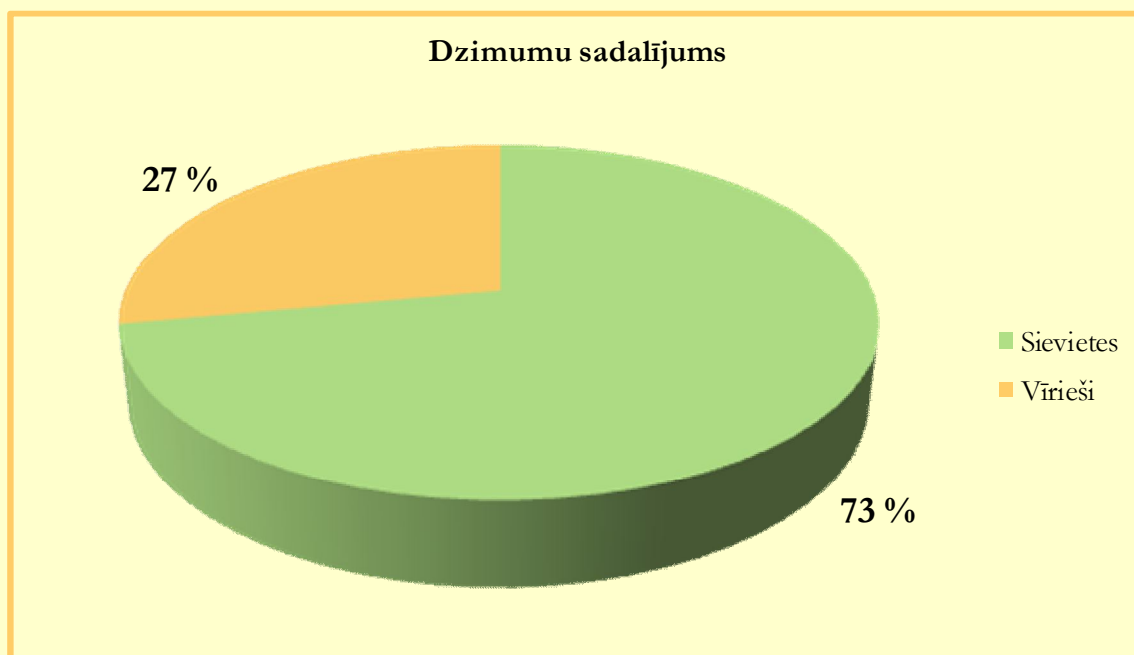
Vismaz vienā mācību pasākumā 2011.gadā ir piedalījušies 62 % jeb 2 605 VID strādājošo.

2011.gadā aptaujas anketas par mācību kvalitāti tika nosūtītas 3 255 dalībniekiem, vairāk kā puse jeb 57 % dalībnieku sniedza atbildes uz aptaujas jautājumiem. Atbilstoši novērtējuma metodoloģijai, tika noteikts, ka ar apmācību kvalitāti ir apmierināti 77 % mācību dalībnieki.

Ierēdņu un darbinieku kvalifikācijas kursu apmeklēšanas sadalījums:

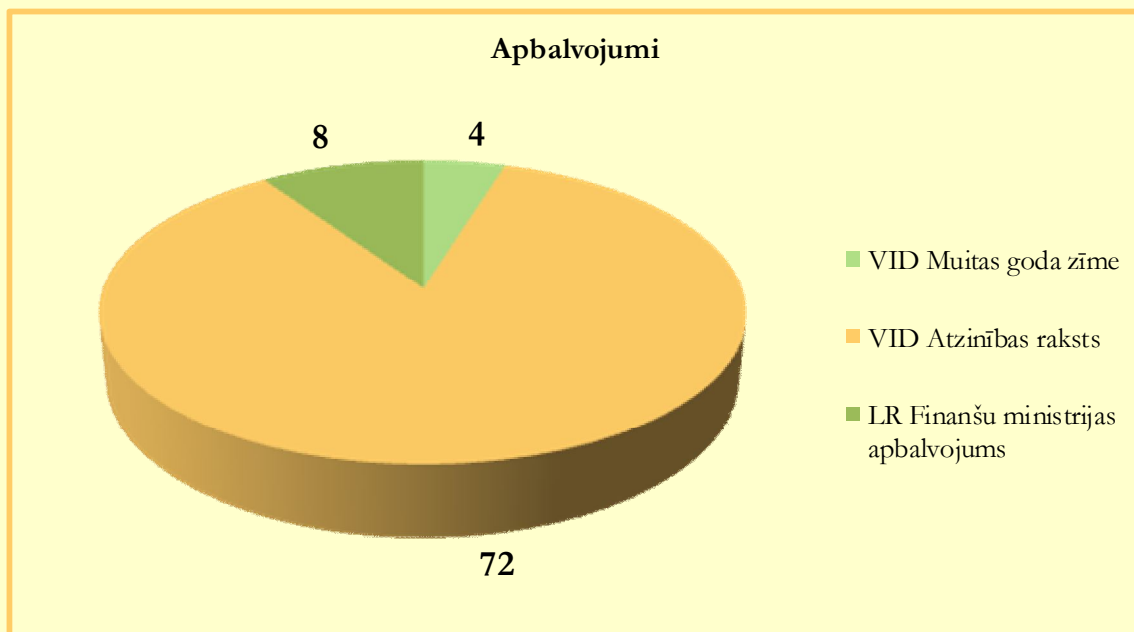
2011.gada nogalē VID strādāja 3 036 sievietes, kas ir 73 % no visiem strādājošajiem, un 1 111 vīrieši.

2011.gadā VID tika atbrīvoti 246 ierēdņi un darbinieki, t.sk.43 % pēc pašu vēlēšanās (VCL 41.p.1a), 17 % sakarā ar darbinieka uzteikumu (DL 100.p), 12 % savstarpēji vienojoties (VCL 41.-3) , kā arī saskaņā ar citiem normatīvajos aktos noteiktajiem iemesliem.

2011.gadā VID darbā tika pieņemti 150 ierēdņi un darbinieki.

2011. gadā VID apbalvoti 84 strādājošie: ar VID atzinības rakstu, Finanšu ministrijas pateicību, atzinības rakstu vai goda rakstu un VID Muitas goda zīmi.

Par pārkāpumiem 2011.gadā disciplināri sodīti 60 VID ierēdņi un darbinieki, no tiem disciplinārsods – piezīme – piemērots 4 darbiniekiem, rājiens – piemērots 37 ierēdņiem un darbiniekiem, algas samazināšana – 15, un no amata atbrīvoti 4.

2011.GADA DARBĪBAS PRIORITĀTES

- Nodrošināt VID administrēto ieņēmumu iekasēšanu visefektīvākā veidā atbilstoši likumam par "Par valsts budžetu 2011.gadā".
- Nodrošināt papildu ieņēmumu iekasēšanu 45 milj. latu (64 milj. eiro) apmērā virs 2011.gada valsts budžetā plānotajiem VID administrētajiem valsts budžeta nodokļu un nenodokļu ieņēmumiem, realizējot ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumus:
 - pilnīgas nodokļu saistību izpildes veicināšana, atklājot un novēršot ienākumu un darījumu nedeklarēšanu un krāpšanu saistībā ar pievienotās vērtības nodokli;
 - cīņa pret nelegālo nodarbinātību un algu izmaksām aploksnēs;
 - akcīzes preču kontrabandas un nelegālās tirdzniecības apkarošana;
 - noziedzīgu nodarījumu atklāšana un novēršana valsts ieņēmumu jomā.
- Sniegt atbalstu nodokļu maksātājiem un muitas klientiem un pilnveidot VID klientiem sniegtos pakalpojumus.

2011.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI PA JOMĀM

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2011.gadam" VID ir izlietojis valsts budžeta dotāciju atbilstoši apstiprinātajām pamatbudžeta programmas, apakšprogrammas, pasākuma resursu izdevumu segšanai (ieņēmumi) un plānoto izdevumu tāmēm un finansēšanas plāniem.

Kopējais VID piešķirtais finansējums un tā izlietojums latos

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	2010.gadā (faktiskā izpilde)	2011.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	67 662 863	60 523 500	61 068 335
1.1.	dotācijas	67 403 123	59 483 672	59 483 672
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	129 611	106 660	36 548
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	130 129	933 168	1 548 115
2.	Izdevumi (kopā)	65 748 634	60 523 500	59 301 393
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	63 692 395	55 372 829	54 497 697
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	12 119 648	-	-
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	51 572 747	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2 056 239	5 150 671	4 803 696

VID 2011.gadā *Twining Light* projekta finanšu līdzekļu izlietojums latos

Projekta nosaukums	Ārvalstu finanšu palīdzības finansējums		Valsts budžeta līdzdalības finansējums		Izlietots kopā
	piešķirts	izlietots	piešķirts	izlietots	
Nacionālās muitas administrācijas iekšējās izmeklēšanas kapacitātes konsolidēšana un uzlabošana	14 808	14 808	-	-	14 808

VID 2011.gadā Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu finanšu līdzekļu izlietojums latos

Projekta nosaukums	ERAF projekta finansējums		Valsts budžeta līdzdalības finansējums		Izlietots kopā
	piešķirts	izlietots	piešķirts	izlietots	
Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmas ieviešana	327 078	327 078	-	-	327 078
Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) izstrāde, pilnveidošana un uzturēšana	95 223	95 041	-	-	95 041

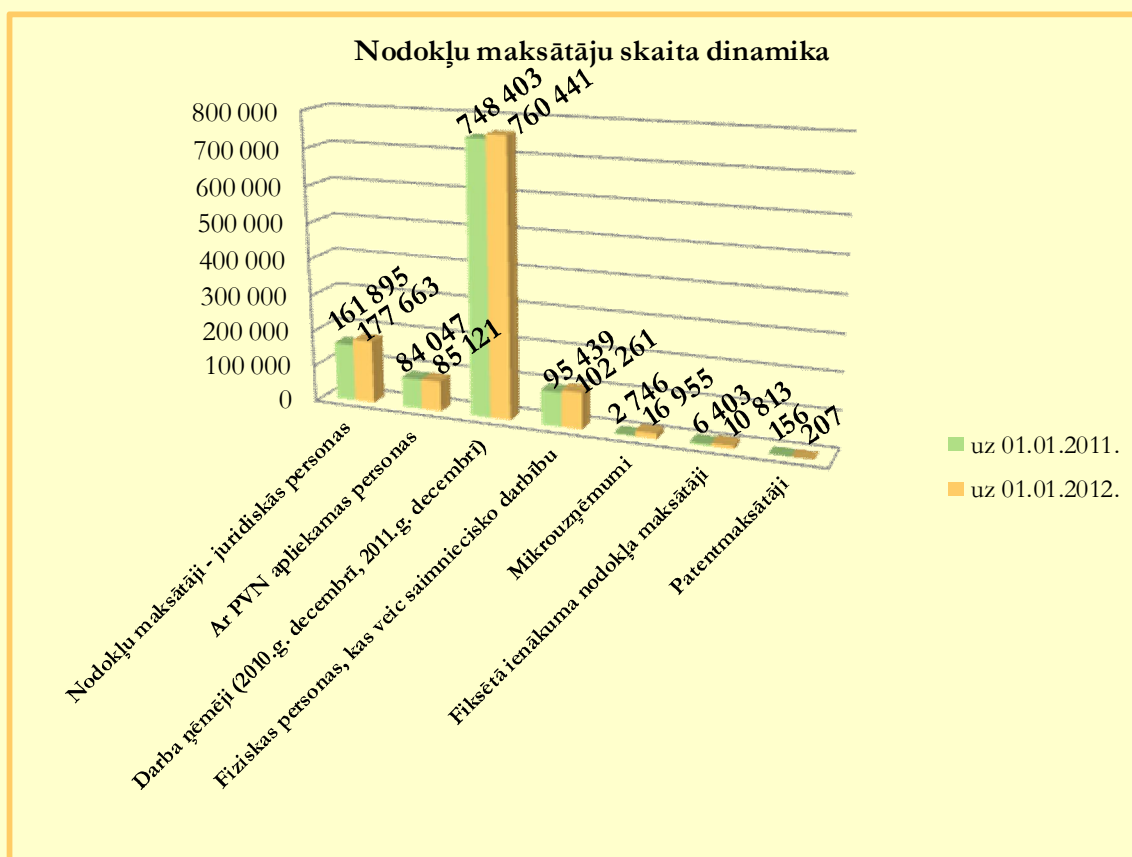
VID 2011.gadā Eiropas Komisijas (kopā ar iesaistītajām dalībvalstīm) un tabakas ražotāju nolīgumu ietvaros piešķirto finanšu līdzekļu izlietojums latos

Projekta nosaukums	Ārvalstu finanšu palīdzības finansējums		Valsts budžeta līdzdalības finansējums		Izlietots kopā
	piešķirts	izlietots	piešķirts	izlietots	
<i>Japan Tobacco International, British American Tobacco un Imperial Tobacco Limited</i> piešķirtais finansējums VID	933 168	191 408	-	-	191 408*

* Eiropas Komisijas (kopā ar iesaistītajām dalībvalstīm) un tabakas ražotāju nolīgumu ietvaros piešķirto finanšu līdzekļu atlikumu paredzēts izlietot 2012.gadā, iegādājoties stacionāro muitas skeneri – vartus – un speciālo tehniku finanšu noziegumu apkarošanai.

NODOKĻU ADMINISTRĒŠANA

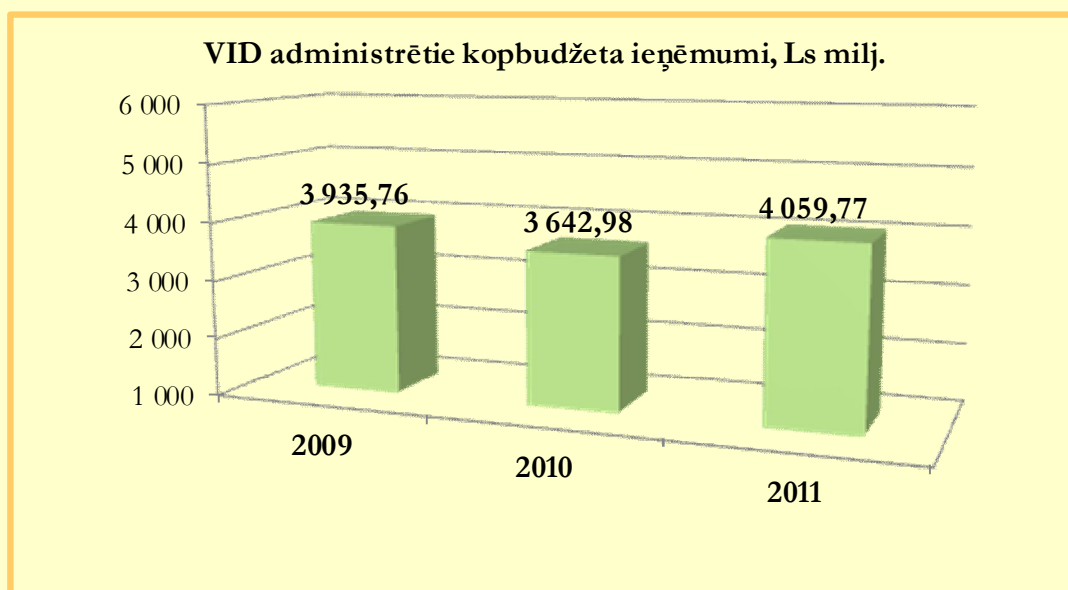
Nodokļu maksātāju skaits

VID administrēto budžeta ieņēmumu izpilde

VID administrētie budžeta ieņēmumi 2011.gadā ir 4,06 mljrd. latu. Lai gan saskaņā ar grozījumiem likumā "Par valsts budžetu 2011.gadam", kas stājās spēkā 2011.gada 30.aprīlī, VID administrēto budžeta ieņēmumu gada plāns tika palielināts par 103,95 milj. latu jeb 2,7 %, ieņēmumu plāna izpilde nodrošināta par 103,4 %, jeb virs plāna iekasēti 0,13 mljrd. latu.

Salīdzinot ar 2010.gadu, iekasēts par 0,42 mljrd. latu jeb 11,4 % vairāk. VID administrēto budžeta ieņēmumu rādītājus ir ietekmējusi gan VID administrējošo darbību rezultātu uzlabošana, gan ekonomiskās situācijas stabilizēšanās, kā arī izmaiņas saistošajos normatīvajos aktos.

Plāna izpildes rādītājus 2011.gadā pārsniedz ieņēmumi no uzņēmumu ienākuma nodokļa (161,7 %), akcīzes nodokļa (101,1 %), sociālās apdrošināšanas iemaksām (102,6 %), iedzīvotāju ienākuma nodokļa (106,9 %), dabas resursu nodokļa (100,4 %), muitas nodokļa (108,1 %), azartspēļu un izložu nodokļa (100,8 %), vieglo automobiļu un motociklu nodokļa (136,4 %), elektroenerģijas nodokļa (135,9 %), valsts nodevām un kanceleju nodevām (102,1 %), naudas sodiem un sankcijām (112,9 %), pārējiem nenodokļu ieņēmumiem (207,1 %). Savukārt 2011.gada ieņēmumu plāna neizpilde ir pievienotās vērtības nodoklim, transportlīdzekļu nodoklim, uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklim, ieņēmumiem no Latvijas Bankas maksājuma, ieņēmumiem no dividendēm (ieņēmumiem no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas), ieņēmumiem no valstij piederošo siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību tirdzniecības.

2011.gada ekonomiskie rādītāji liecina par Latvijas tautsaimniecības izaugsmi un pakāpenisku globālās ekonomikas atlabšanu no straujās lejupslīdes, ko apstiprina arī iekšzemes kopprodukta pieaugums par 5,5 % (sezonāli neizlīdzinātie dati)¹.

¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati

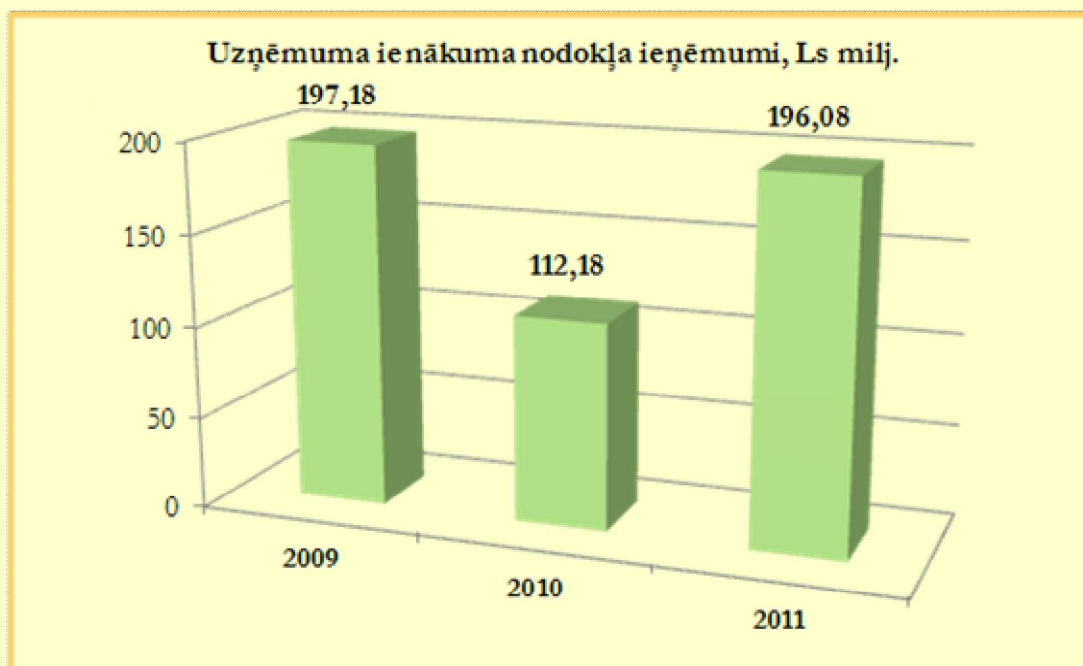
VID administrētie budžeta ieņēmumi sadalījumā pa nodokļu veidiem

Nodokļu veidi	2011.gada ieņēmumu plāns (Ls milj.)	Ieņēmumi (Ls milj.)		Starpība (2011.g.–2010.g.)		2011.gada ieņēmumu plāna izpilde	
		2010.gadā	2011.gadā	Ls milj.	%	Ls milj.	%
Nodokļu ieņēmumi	3 673,55	3 372,56	3 830,61	458,05	13,6	157,06	104,3
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	121,29	112,18	196,08	83,90	74,8	74,79	161,7
Pievienotās vērtības nodoklis	972,10	825,25	958,65	133,41	16,2	-13,45	98,6
Azartspēļu un izložu nodoklis	476,25	458,06	481,52	23,47	5,1	5,28	101,1
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	1 256,57	1 157,47	1 289,13	131,65	11,4	32,56	102,6
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	738,63	777,64	789,86	12,22	1,6	51,23	106,9
Dabas resursu nodoklis	10,34	8,76	10,38	1,62	18,5	0,04	100,4
Muitas nodoklis	19,30	17,27	20,87	3,60	20,9	1,57	108,1
Azartspēļu un izložu nodoklis	12,14	11,62	12,24	0,62	5,3	0,10	100,8
Vieģo automobiļu un motoaklu nodoklis	4,00	3,55	5,45	1,90	53,5	1,46	136,4
Transportlīdzekļu nodoklis	45,29		44,17			-1,11	97,5
Uzņēmumu vieģo transportlīdzekļu nodoklis	17,00		12,14			-4,86	71,4
Elektroenerģijas nodoklis	0,64	0,67	0,87	0,20	30,4	0,23	135,9
Mikrouzņēmumu nodoklis		0,03	9,14	9,12			
Patentmaksas		0,07	0,1	0,04	58,1		
Nenodokļu ieņēmumi	252,22	270,42	229,17	-41,25	-15,3	-23,06	90,9
Ieņēmumi no Latvijas Bankas maksājuma	3,57	11,16	3,56	-7,60	-68,1	-0,01	99,8
Ieņēmumi no dividendēm (ieņēmumi no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas)	129,19	108,12	115,51	7,39	6,8	-13,68	89,4
Valsts nodevas un kancelejas nodevas	67,52	88,37	68,96	-19,41	-22,0	1,43	102,1
Naudas sodi un sankcijas	12,20	10,01	13,78	3,77	37,6	1,58	112,9
Ieņēmumi no valstij piederošo siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību tirdzniecības	26,53	36,99	0	-36,99		-26,53	
Pārējie nenodokļu ieņēmumi	13,21	15,78	27,36	11,58	73,4	14,15	207,1
Kopā	3 925,77	3 642,98	4 059,77	416,80	11,4	134,00	103,4

Nodokļu ieņēmumu izpilde pa nodokļu veidiem

Uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN)

UIN ieņēmumi 2011.gadā ir 196,08 milj. latu, kas ir par 83,90 milj. latu jeb 74,8 % vairāk nekā 2010.gadā.

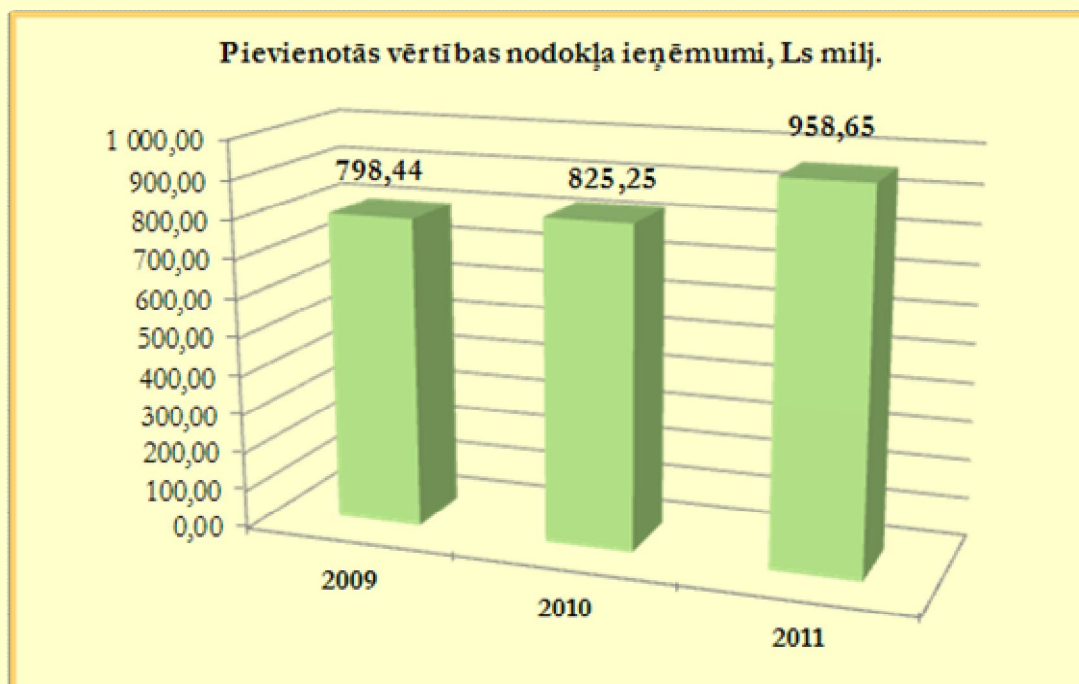

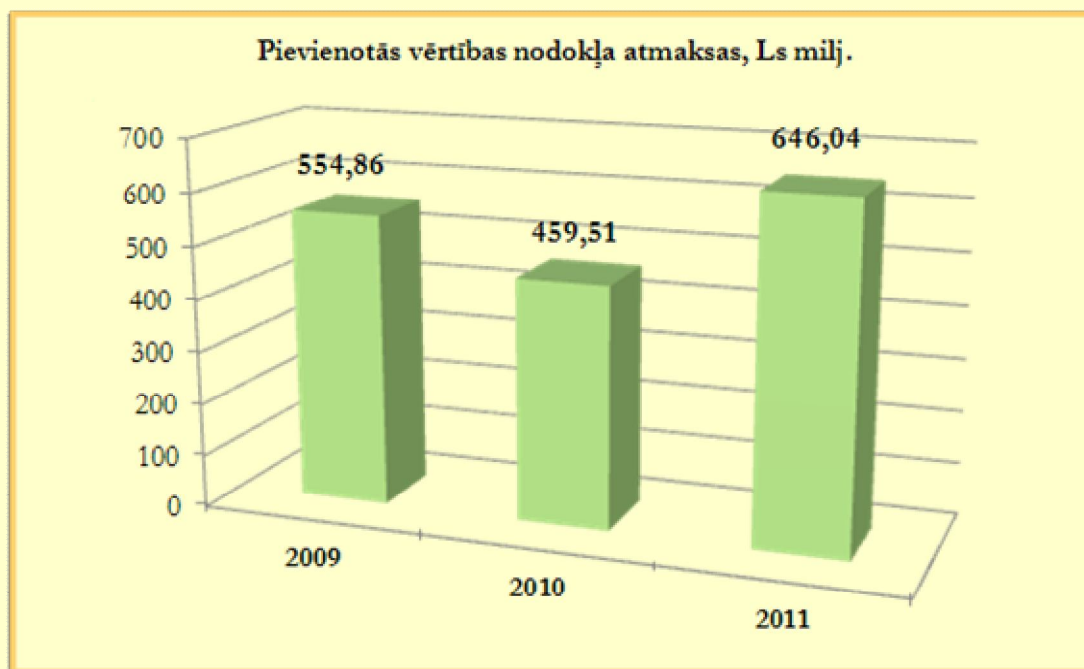
Nemot vērā, ka UIN ieņēmumi tiek aprēķināti un maksāti pēc iepriekšējā gada saimnieciskās darbības rezultātiem, tad ekonomiskās situācijas stabilizēšanās 2010.gadā pozitīvi ietekmēja ieņēmumu apjomu 2011.gadā.

Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

PVN ieņēmumi 2011.gadā ir 958,65 milj. latu, kas ir par 133,41 milj. latu jeb 16,2 % vairāk nekā 2010.gadā.

PVN ieņēmumu plāns 2011.gadā izpildīts par 98,6 %.

2011.gadā PVN atmaksāts 646,04 milj. latu apmērā, kas ir par 186,53 milj. latu jeb 40,6 % vairāk kā 2010.gadā.

2011.gadā PVN atmaksas veiktas vidēji 22 dienās.

Pieņemts lēmums atteikt PVN pārmaksu atmaksu sakarā ar tās nepamatotību 53,32 milj. latu apmērā.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)

IIN sastāv no algas nodokļa, ko par darbinieka gūtajiem ienākumiem aprēķina un maksā darba devējs, nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, fiksētā ienākuma nodokļa par ieņēmumiem no saimnieciskās darbības, nodokļa par ienākumu no kapitāla, tajā skaitā nodokļa no kapitāla pieauguma, un patentmaksas no atsevišķu veidu saimnieciskās darbības veikšanas. IIN tiek maksāts arī mikrouzņēmumu nodokļu veidā.

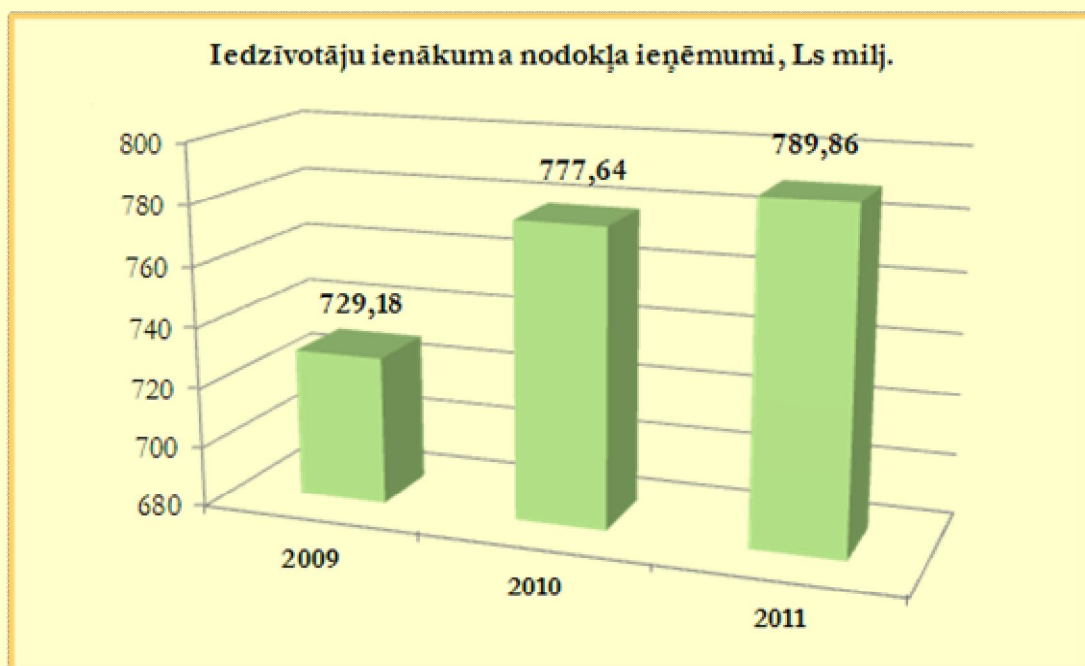
IIN maksā fiziskās personas – rezidenti, kuri taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā un/vai ārvalstīs –, fiziskās personas – nerezidenti, kuri taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā –, individuālie uzņēmumi, arī zemnieku un zvejnieku saimniecību īpašnieki, kas taksācijas periodā ir guvuši ienākumus, kuri nav aplikti ar uzņēmumu ienākuma nodokli.

IIN ieņēmumi ir 789,86 milj. latu, kas, salīdzinot ar pērnā gadu, palielinājušies par 1,6 % jeb 12,22 milj. latu.

IIN ieņēmumu plāns 2011.gadam izpildīts par 106,9 %.

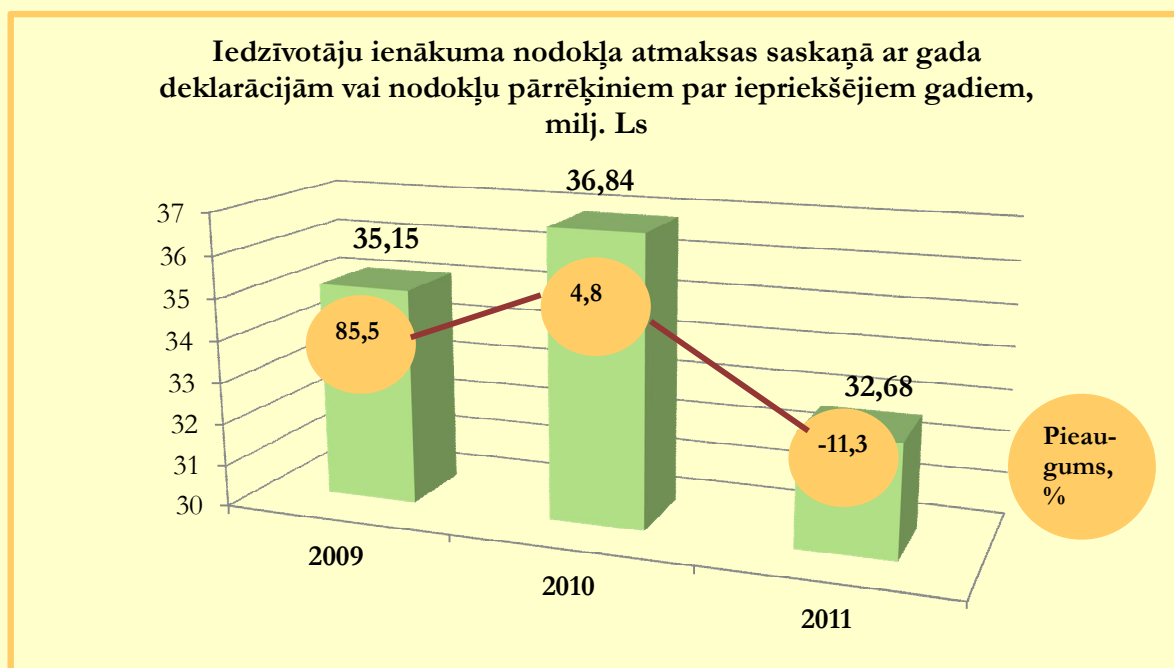
IIN apmēru ietekmēja izmaiņas likumdošanā, kas stājās spēkā ar 2011.gada 1.janvāri:

- samazināta IIN likme no 26 % uz 25 %;
- palielināts neapliekamais minimums no 35 uz 45 latiem mēnesī un atvieglojums par apgādībā esošu personu no 63 uz 70 latiem mēnesī;
- palielināta minimālā darba alga no 180 uz 200 latiem mēnesī.

2011.gadā IIN atmaksāts 32,68 milj. latu un atmaksu apmērs, salīdzinot ar 2010.gadu, samazinājies par 11,3 %.

IIN atmaksu apmēra samazinājums skaidrojams ar to, ka gada ienākumu deklarācijās par 2010.gadu samazināta maksimālā attaisnoto izdevumu summa par ārstnieciskajiem izdevumiem un izglītību līdz 150 latiem (2009.gadā – 300 latiem).

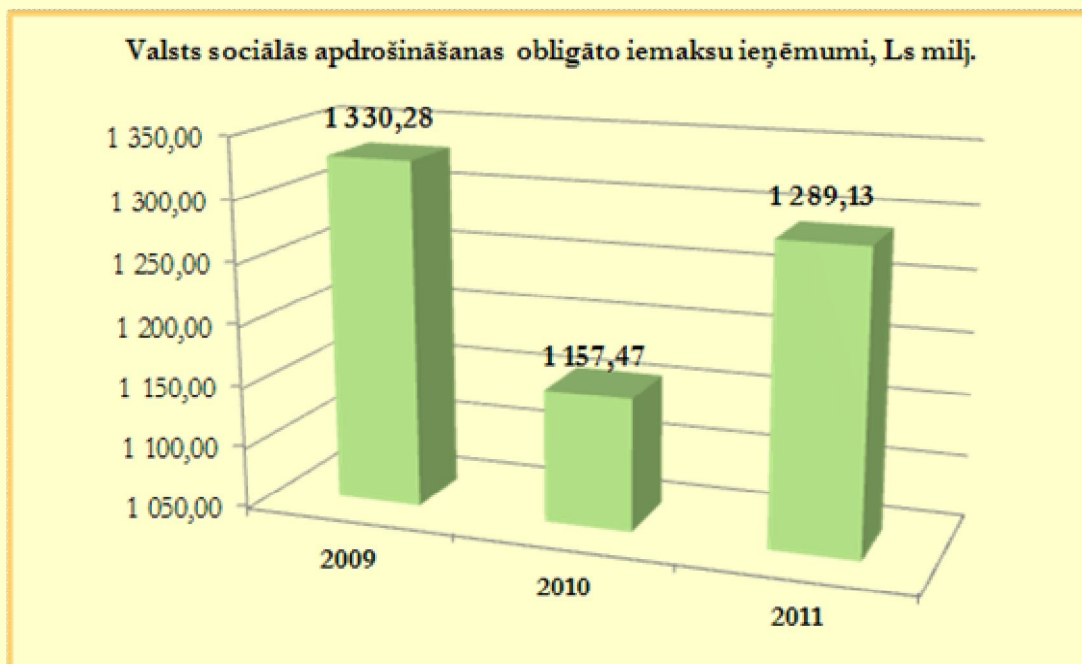
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI)

VSAOI veicēji ir:

- darba devēji;
- pašnodarbinātās personas;
- iekšzemes darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka – un ārvalstu darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka;

- VSAOI tiek veiktas arī mikrouzņēmuma nodokļa veidā.

Ieņēmumi VSAOI 2011.gadā ir 1 289,13 milj. latu. Salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, ieņēmumi palielinājušies par 11,4 % jeb 131,65 milj. latu.

2011.gada valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumu plāns izpildīts par 102,6 %.

Mikrouzņēmumu nodoklis

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji ir:

- fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicēja,
- individuālais komersants,
- individuālais uzņēmums, zemnieka vai zvejnieka saimniecība,
- sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA).

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs mikrouzņēmumu nodokli nedala pa nodokļu veidiem, bet iemaksā budžetā vienotu nodokļa maksājumu.

Fiziskās personas, kas reģistrētas VID kā saimnieciskās darbības veicējas un ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājas, mikrouzņēmumu nodokļa maksājumu budžetā sadala šādi:

- 65 % – obligāto iemaksu kontā;
- 35 % – iedzīvotāju ienākuma nodokļa kontā.

Individuālā komersanta, jaundibinātā individuālā uzņēmuma, kas plāno piemērot likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normas periodā, kad tas nebūs mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kā arī individuālā uzņēmuma, kas iepriekšējā taksācijas periodā bija iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs, mikrouzņēmumu nodokļa maksājums tiek sadalīts šādi:

- 0,1 % – riska nodevas kontā;
- 65 % – obligāto iemaksu kontā;
- 34,9 % – iedzīvotāju ienākuma nodokļa kontā.

SIA, jaundibinātā individuālā uzņēmuma, kurš atbilstoši Gada pārskatu likumam ir izvēlēties sagatavot gada pārskatu, kā arī individuālā uzņēmuma, kas iepriekšējā taksācijas periodā bija uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, mikrouzņēmumu nodokļa maksājums tiek sadalīts šādi:

- 0,1 % – riska nodevas kontā;

- 65 % – obligāto iemaksu kontā;
- 30 % – iedzīvotāju ienākuma nodokļa kontā;
- 4,9 % – uzņēmumu ienākuma nodokļa kontā.

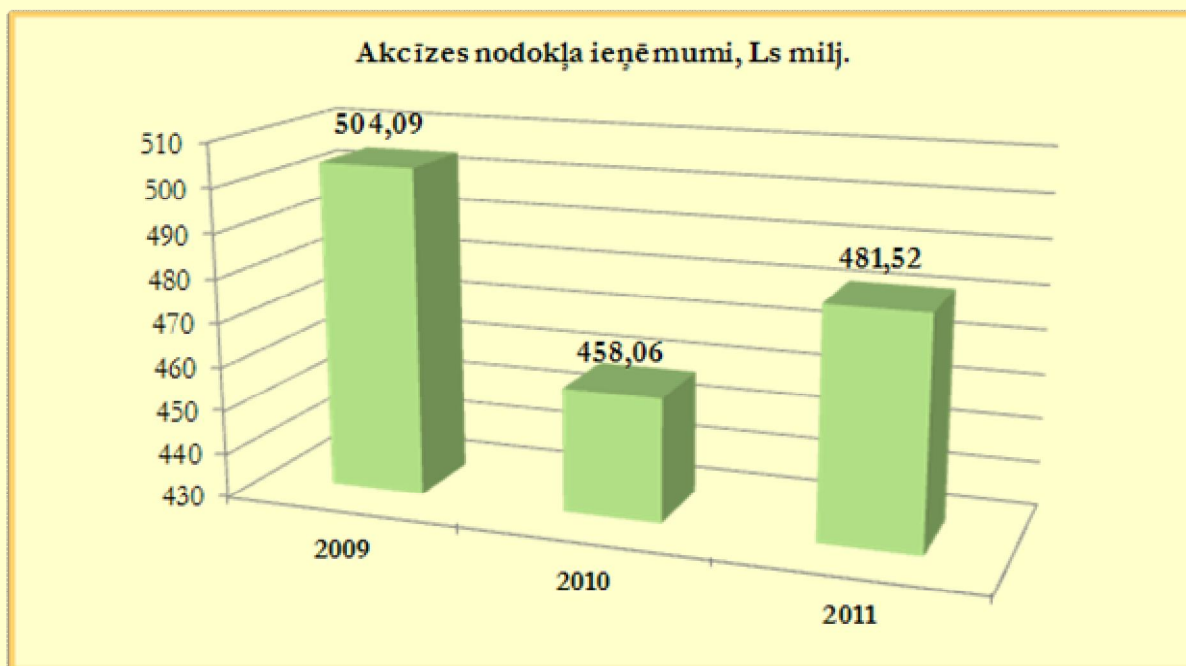
Akcīzes nodoklis

Akcīzes nodokļa maksātāji ir:

- personas, kuras ieved akcīzes preces Latvijas Republikā izlaišanai brīvā apgrozībā no ārvalstīm, kas nav ES dalībvalstis (no trešajām valstīm);
- personas, kurām ir akcīzes preču apstiprināta noliktavas turētāja statuss, kas saņem akcīzes preces no citas ES dalībvalsts, piemērojot tām atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, un kurām ir speciālā atļauja (licence);
- personas, kurām nav akcīzes preču apstiprināta noliktavas turētāja statusa, kas saņem akcīzes preces no citas ES dalībvalsts vai no reģistrēta nosūtītāja un apstiprināta noliktavas turētāja Latvijas Republikā, piemērojot tām atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, un kurām ir reģistrēta saņēmēja speciālā atļauja (licence);
- personas, kurām nav akcīzes preču apstiprināta noliktavas turētāja statusa, kas saņem akcīzes preces no citas ES dalībvalsts vai no reģistrēta nosūtītāja un apstiprināta noliktavas turētāja Latvijas Republikā, kurām ir īslaicīgi reģistrēta saņēmēja speciālā atļauja (licence);
- citas personas, kuras Latvijas Republikā saņem no citas ES dalībvalsts akcīzes preces, kas jau laistas brīvā apgrozībā citā dalībvalstī;
- personas, kurām nav akcīzes preču apstiprināta noliktavas turētāja statusa, kas pārvieto preces uz akcīzes preču noliktavu Latvijas Republikā vai citā dalībvalstī vai piegādā akcīzes preces reģistrētam saņēmējam vai īslaicīgi reģistrētam saņēmējam Latvijas Republikā vai citā dalībvalstī, piemērojot tām atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, un kurām ir reģistrēta nosūtītāja speciālā atļauja (licence).

Akcīzes nodokļa ieņēmumi 2011.gadā ir 481,52 milj. latu, kas ir par 23,47 milj. latu jeb 5,1 % vairāk nekā 2010.gadā.

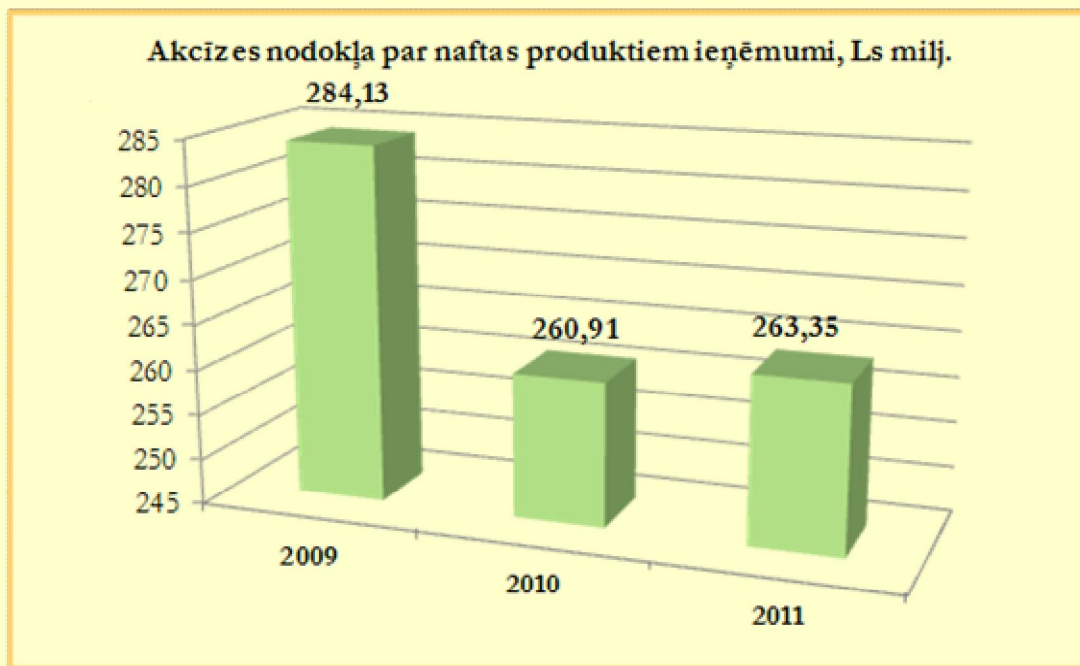
Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns 2011.gadam izpildīts par 101,1 %.

Naftas produkti

Akcīzes nodoklis par naftas produktiem 2011.gadā iekasēts 263,35 milj. latu apmērā, kas ir par 2,44 milj. latu jeb 0,9 % vairāk nekā 2010.gadā. Gada ieņēmumu plāns izpildīts par 98,5 %.

2011.gadā, salīdzinājumā ar 2010.gadu, palielinājušies akcīzes nodokļa ieņēmumi par dīzeļdegvielu (t.sk. marķēto dīzeļdegvielu un dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela) par 3,5 % jeb 5,65 milj. latu, savukārt samazinājušies akcīzes nodokļa ieņēmumi par svinu nesaturošo benzīnu (ieskaitot ar pievienotu etilspirtu) par 3,56 milj. latu jeb 3,6 %.

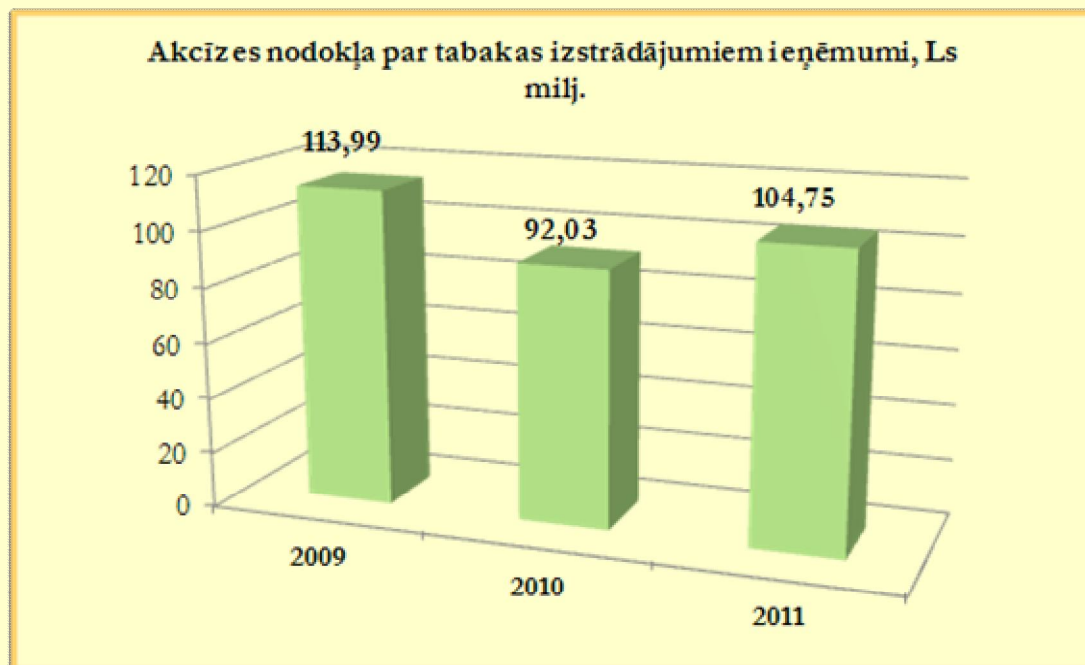
Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2011.gadā ietekmēja:

- akcīzes nodokļa likmju palielināšana. Sākot ar 2011.gada 1.janvāri akcīzes nodokļa likme tika palielināta svinu nesaturošam benzīnam, kuram tiek pievienots etilspirts (absolūtā spirta saturs veido 5 tilpumprocentus no kopējā produkta daudzuma) to pielīdzinot likmei par svinu nesaturošu benzīnu un dīzeļdegvielai, kurā biodīzeļdegviela vai rapšu sēklu eļļa veido no 5 līdz 30 (neieskaitot) tilpumprocentus no kopējā naftas produkta daudzuma, to pielīdzinot dīzeļdegvielas likmei. Sākot ar 2011.gada 1.jūniju akcīzes nodokļa likme tika palielināta visiem benzīna veidiem;
- gadu griezumā nemainīgais naftas produktu patēriņš;
- naftas produktu (degvielas) patēriņa struktūras izmaiņas – 2011.gadā, salīdzinājumā ar 2010.gadu, pieaudzis dīzeļdegvielas īpatsvars kopējā patēriņa struktūrā, savukārt benzīna īpatsvars samazinājies;
- lauksaimniekiem nodotās degvielas apjoms, kas jau realizācijas brīdī tiek atbrīvots no akcīzes nodokļa nomaksas (līdz 2010.gada 1.jūlijam Latvijā tika piemērota atmaksu sistēma);
- akcīzes nodokļa parādu pieaugums. Negatīvu ietekmi uz ieņēmumiem atstāj jaunu parādu veidošanās, kuru dēļ 2011.gadā vairākiem nodokļu maksātājiem ir anulētas licences darbībām ar naftas produktiem un to iesniegtais nodrošinājums ir mazāks kā aprēķinātais nodoklis. Akcīzes nodokļa parādi uz 2012.gada 1.janvāri, salīdzinot ar 2011.gada 1.janvāri, pieauguši par 7,41 milj. latu jeb 69,6 %. Lielākais apjoms ir parādiem par naftas produktiem.

Tabakas izstrādājumi

2011.gadā par tabakas izstrādājumiem iekasēti 104,75 milj. latu, kas ir par 12,73 milj. latu jeb par 13,8 % vairāk nekā 2010.gadā.

Nodokļa ieņēmumu plāna izpilde nodrošināta 107,5 % apmērā jeb iekasēts par 7,30 milj. latu vairāk, nekā plānots.

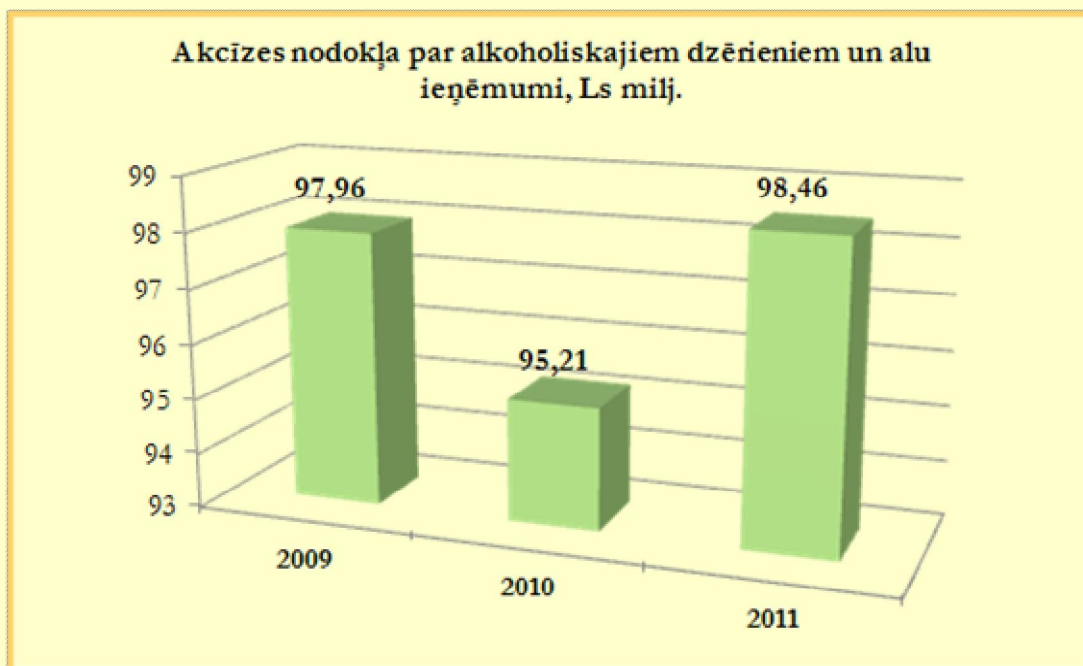
Patēriņam Latvijā nodoto cigarešu apjoma izmaiņas tiešā veidā ietekmē akcīzes nodokļa par tabakas izstrādājumiem ieņēmumus, jo tie 2011.gadā nodrošināja 95,9 % no visiem akcīzes nodokļa par tabakas izstrādājumiem ieņēmumiem. Lai gan patēriņam nodoto cigarešu apjoms 2011.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 7,7 %, to īpatsvars akcīzes nodokļa par tabakas izstrādājumiem ieņēmumos gan ir samazinājies par 1,8 procentpunktiem.

Akcīzes nodokļa likmes palielināšana no 2011.gada 1.janvāra 2,2 reizes (no 11 līdz 24 latiem par 1 000 gabaliem) un no 1.jūlija vēl par 8,3 % (līdz 26 latiem par 1 000 gabaliem), nodrošināja 2011.gadā akcīzes nodokļa par cigāriem un cigarillām ieņēmumu pieaugumu 2,3 reizes, lai gan patēriņam nodoto cigāru un cigarillu daudzums 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, samazinājies par 7 %.

Alkoholiskie dzērieni un alus

2011.gadā akcīzes nodoklis par alkoholu un alu iekasēts 98,46 milj. latu apmērā, kas ir par 3,24 milj. latu jeb 3,4 % vairāk nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāna izpilde par alkoholiskajiem dzērieniem (neskaitot alu) nodrošināta 103,2 % apmērā jeb iekasēts par 2,48 milj. latu vairāk, nekā plānots, bet par alu ieņēmumu plāna izpilde ir 99,1 %, iekasējot par 0,16 milj. latu mazāk nekā plānots.

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par alkoholu 2011.gadā ietekmēja:

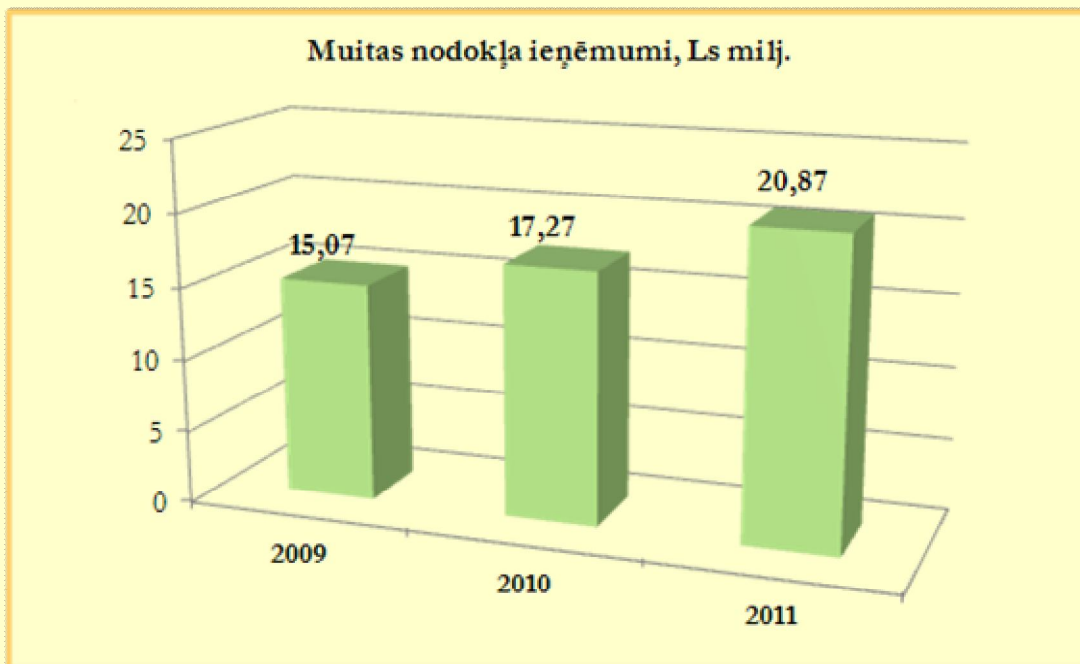
- akcīzes nodokļa likmes palielināšana no 2011.gada 1.jūnija pārējo alkoholisko dzērienu grupā no 890 līdz 940 latiem par 100 litriem absolūtā alkohola (86,3 % no kopējiem akcīzes nodokļa ieņēmumiem par alkoholiskajiem dzērieniem, izņemot alu);
- patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu pieaugums 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, par 2,4 %.

Akcīzes nodokļa par alu ieņēmumu pieaugums 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, saistīts ar patēriņam nodotā alus daudzuma pieaugumu par 4,5 %. Tomēr patēriņa pieauguma temps ir samazinājies, ar ko izskaidrojama ieņēmumu plāna neizpilde.

Muitas nodoklis

Muitas nodokļa ieņēmumi 2011.gadā ir 20,87 milj. latu, un ieņēmumu plāns izpildīts par 108,1 %. Salīdzinot ar 2010.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 3,60 milj. latu jeb 20,9 %.

Muitas nodokļa ieņēmumu pieaugums saistīts ar importa pieaugumu no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis. Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, importa apjoms no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, pieaudzis par 25,5 %.

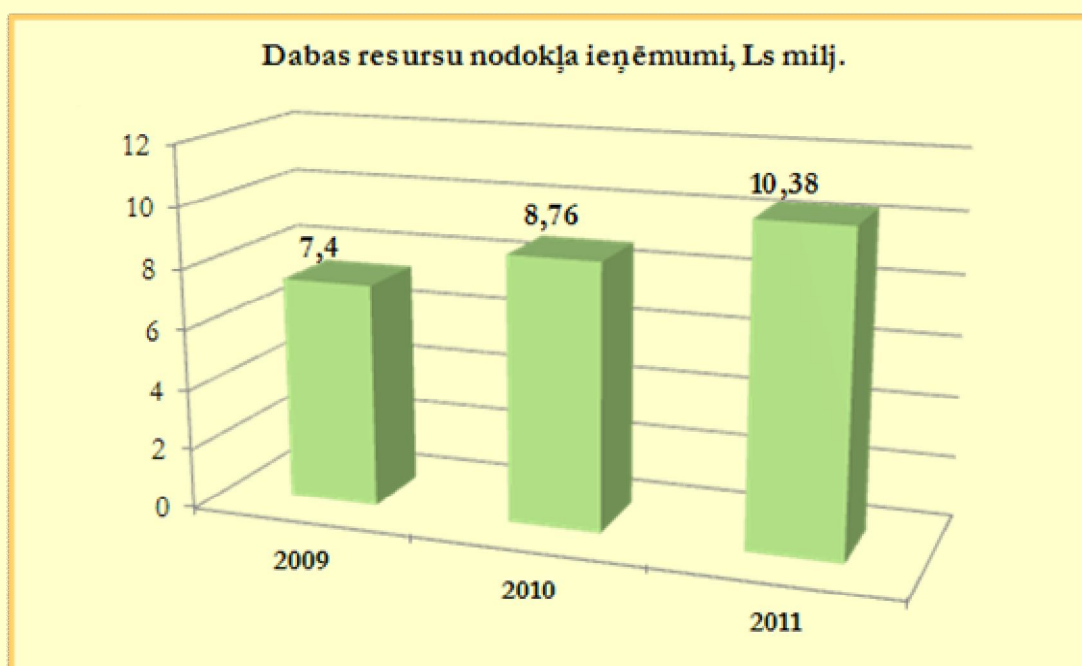
Dabas resursu nodoklis

Dabas resursu nodokļa ieņēmumi 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, palielinājušies par 1,62 milj. latu jeb 18,5 %. Ieņēmumu plāns izpildīts par 100,4 %.

Lielākais pieaugums 1,88 milj. latu apmērā ir dabas resursu nodoklim par dabas resursu ieguvu un vides piesārņošanu, kas nodrošina 72,9 % no dabas resursu nodokļa ieņēmumiem.

Galvenie dabas resursu nodokļa ieņēmumus ietekmējošie faktori:

- ekonomisko aktivitāšu intensitāte, kas samazina vai palielina ekonomisko procesu izraisīto vides noslodzi;
- dabas resursu nodokļa likmes paaugstināšana, sākot ar 2011.gada 1.janvāri atsevišķiem ar nodokli apliekamajiem objektiem;
- pirmo reizi reģistrēto transportlīdzekļu skaita izmaiņas.

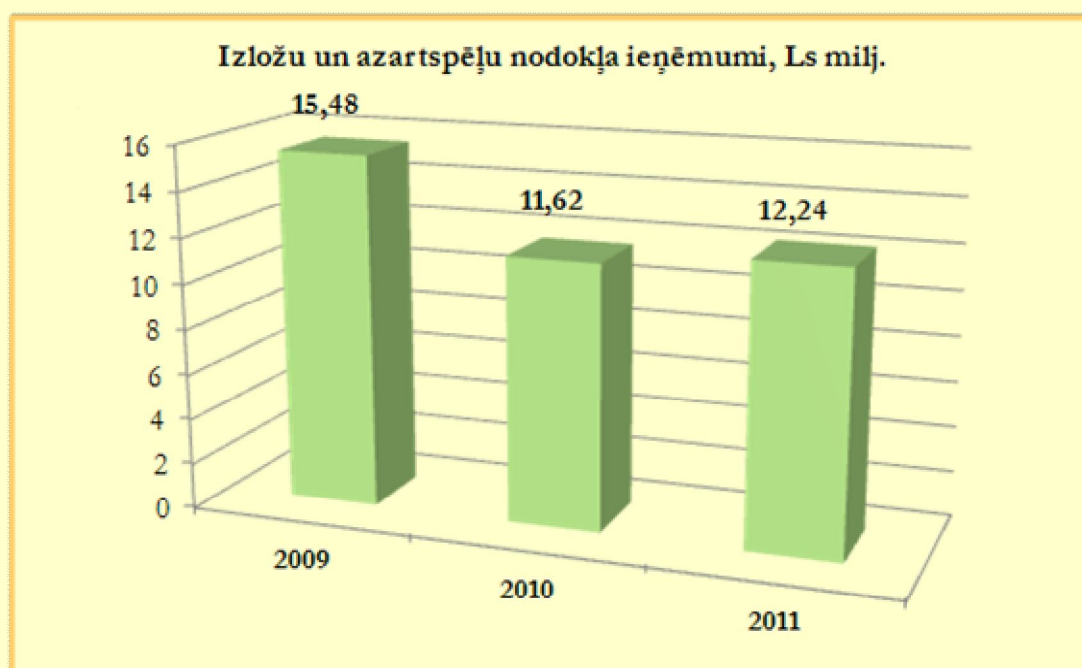

Izložu un azartspēļu nodoklis un nodeva

Izložu un azartspēļu nodokli maksā kapitālsabiedrības, kas saņēmušas speciālu atļauju (licenci) izložu un azartspēļu organizēšanai un uzturēšanai.

Nodokli maksā:

- par katrā azartspēļu tiešās norises vietā esoša katra spēļu automāta katru spēles vietu un spēles galdu;
- par azartspēles organizēšanas ieņēmumiem;
- par ieņēmumiem no izložu biļešu realizācijas.

Izložu nodokli maksā viens nodokļu maksātājs, tādējādi ieņēmumi cieši saistīti ar izmaiņām tā darbībā. Turpretī azartspēļu nodokli 2011.gadā maksāja 15 nodokļu maksātāji.

Saskaņā ar grozījumiem likumā "Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli", kas stājās spēkā 2011.gada 1.jūnijā, tika paaugstināta azartspēļu nodokļa likme:

- no 9 600 līdz 10 560 latiem par katru ruletes rotējošajai iekārtai pievienoto spēļu galdu gadā un kāršu un kauliņu spēles galdu gadā;
- no 1 680 līdz 1 920 latiem videospēlēm un mehāniskiem automātiem par katra automāta katru spēles vietu gadā.

Pēc Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas datiem 2011.gada jūnijā vērojams straujš azartspēļu automātu skaita samazinājums (par 164 vienībām jeb 2,1 %), salīdzinot ar 2011.gada martu. Lai gan 2011.gada septembrī tas atkal palielinājās par 55 vienībām jeb 0,7 %, 2011.gada marta līmeni nesasniedza.

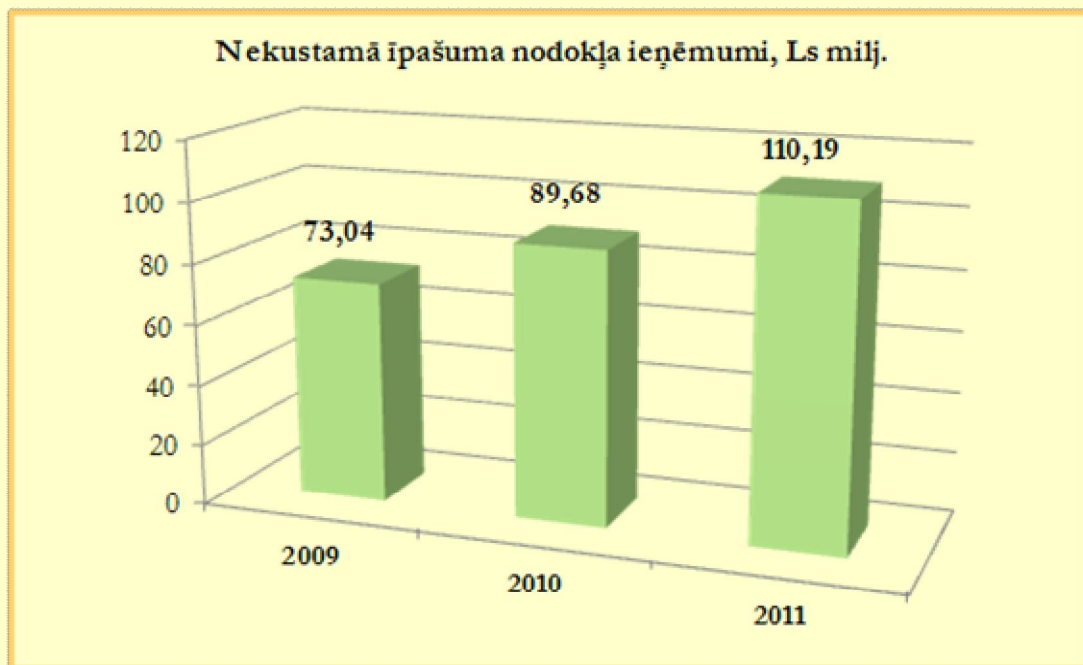
Nekustamā īpašuma nodoklis

Nekustamā īpašuma nodokli administrē pašvaldības un VID. Pašvaldības par nekustamā īpašuma nodokļa apmēru kārtējam taksācijas (kalendāra) gadam paziņo maksātājam, nosūtot maksāšanas paziņojumu. VID kontrolē likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" pareizu piemērošanu.

Nekustamā īpašuma nodokļa likmes 2011.gadā ir:

- 1,5 % no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības zemei, ēkām, inženierbūvēm;

- dzīvojamām mājām un to daļām, telpu grupām nedzīvojamās ēkās, kuru funkcionālā izmantošana ir dzīvošana, ja tās netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai:
 - 0,2 % no kadastrālās vērtības, kas nepārsniedz 40 000 latu,
 - 0,4 % no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 40 000 latu, bet nepārsniedz 75 000 latu,
 - 0,6 % no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 75 000 latu.

Vieglo automobiļu un motociklu nodoklis

Vieglo automobiļu un motociklu nodoklis ir ieviests ar 2004.gada 1.maiju, iepriekš tika iekasēts akcīzes nodoklis par vieglajiem automobiļiem un motocikliem.

Vieglo automobiļu un motociklu nodokli maksā par Latvijā pirmo reizi reģistrējamu vieglo automobili vai motociklu.

Vieglajiem automobiļiem nodokli aprēķina atkarībā no automobiļa vecuma (skaitot no pirmās reģistrācijas gada ārststis). Lielākās nodokļa likmes noteiktas automobiļiem ar jaudīgiem motora tilpumiem (sākot ar 3 001 kubikcentimetriem) – no 300 līdz 600 latu. Mazākā nodokļa likme noteikta piecus līdz septiņus gadus veciem automobiļiem – 75 latu.

Iepriekš neregistrētiem vieglajiem automobiļiem un vieglajiem automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti ārststis pēc 2009.gada 1.janvāra, nodokli aprēķina, piemērojot likmi atkarībā no automobiļa radīto oglekļa dioksīda (CO²) izmešu daudzuma uz vienu kilometru.

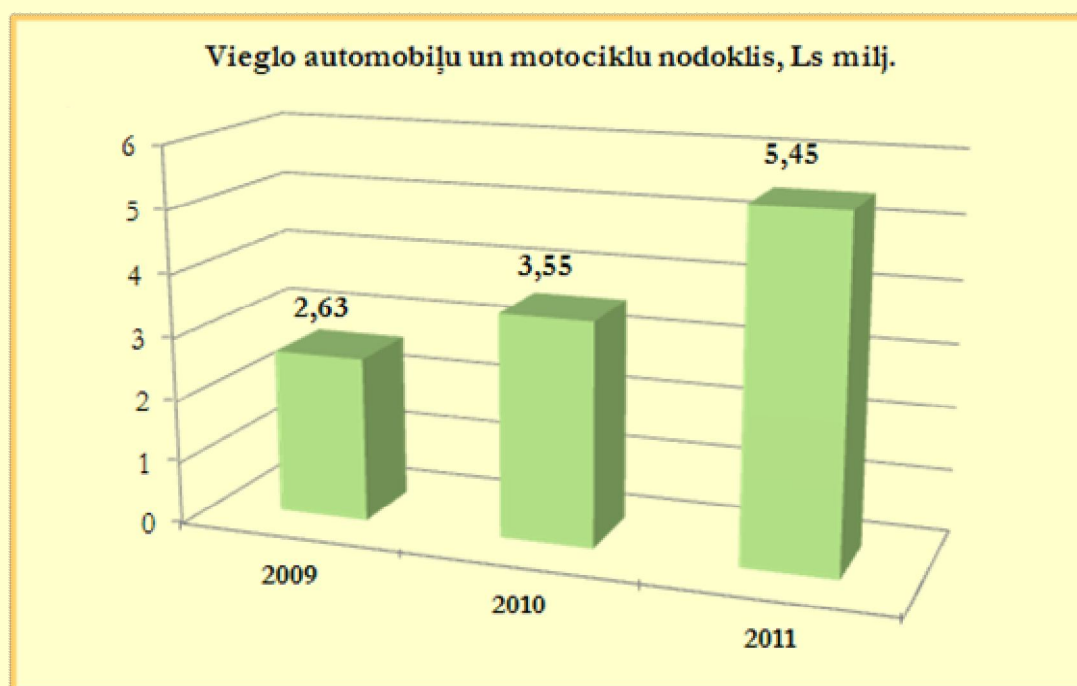
Motocikliem nodokli aprēķina atkarībā no motocikla vecuma, vieglajiem automobiļiem – noteiktās attiecīgās likmes reizinot ar 0,25.

Vieglo automobiļu un motociklu nodokļa ieņēmumi 2011.gadā ir 5,45 milj. latu un tie pārsniedz 2010.gada ieņēmumus par 1,9 milj. latu jeb 53,5 %. Ieņēmumu plāns izpildīts par 136,4 %.

Vieglo automobiļu un motociklu nodokļa ieņēmumus galvenokārt ietekmē Latvijā pirmoreiz reģistrēto vieglo transportlīdzekļu skaita izmaiņas. Pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem, 2011.gadā pirmo reizi reģistrēti 43 468 vieglie transportlīdzekļi un, salīdzinot ar 2010.gadu, pirmoreiz reģistrēto transportlīdzekļu skaits pieaudzis par 63,1 %.

Ja vieglo automobili vai motociklu sešu mēnešu laikā pēc reģistrācijas noņem no uzskaites tā izvešanai no Latvijas, tad samaksātais vieglo automobiļu un motociklu nodoklis tiek atmaksāts un 2011.gadā saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem 2 479 pirmo reizi reģistrētie

jaunie viegie transportlīdzekļi tika izvesti no Latvijas. No vieglo automobiļu un motociklu nodokļa 2011.gadā atmaksāti 0,35 milj. latu, kas ir par 23,1 % vairāk kā iepriekšējā gadā.

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis, kas aizstāj transportlīdzekļa ikgadējo nodevu, stājās spēkā 2011.gada 1.janvārī un 2011.gadā šī nodokļa ieņēmumi ir 44,17 milj. latu un ieņēmumu plāns 2011.gadam izpildīts par 97,5 %. Līdz plāna izpildei pietrūkst 1,11 milj. latu. Jāatzīmē, ka 2011.gadā ieņēmumus summējot ar transportlīdzekļa ikgadējās nodevas ieņēmumiem šajā periodā – 2,56 milj. latu, ir nodrošināta plāna pārpilde. Transportlīdzekļa ikgadējā nodeva 2011.gadā tiek maksāta par iepriekšējiem gadiem.

Salīdzinot – ieņēmumi no transportlīdzekļa ikgadējās nodevas 2010.gadā bija 39,49 milj. latu.

Nodokļa ieņēmumi atkarīgi no nodokļa maksātāju veiktajām darbībām ar transportlīdzekļiem, par kuriem nodoklis maksājams. Saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem, lai gan transportlīdzekļiem (kravas un viegie transportlīdzekļi, autobusi un motocikli, tricikli), kas ir tehniskā kārtībā (izgājuši tehnisko apskati), 2011.gadā vērojams pieaugums par 9 310 vienībām jeb 1,6 %, reģistrēto transportlīdzekļu skaits samazinājies par 23 290 vienībām jeb 3,2 %.

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis tiek piemērots sākot ar 2011.gada 1.janvāri un tas aizstāj nodokļa nomaksu par gūto labumu no darba devējam piederošas automašīnas izmantošanu privātām vajadzībām. 2011.gadā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa ieņēmumi ir 12,14 milj. latu. Ieņēmumu plāns 2011.gadam izpildīts par 71,4 % un līdz plāna izpildei pietrūka 4,86 milj. latu.

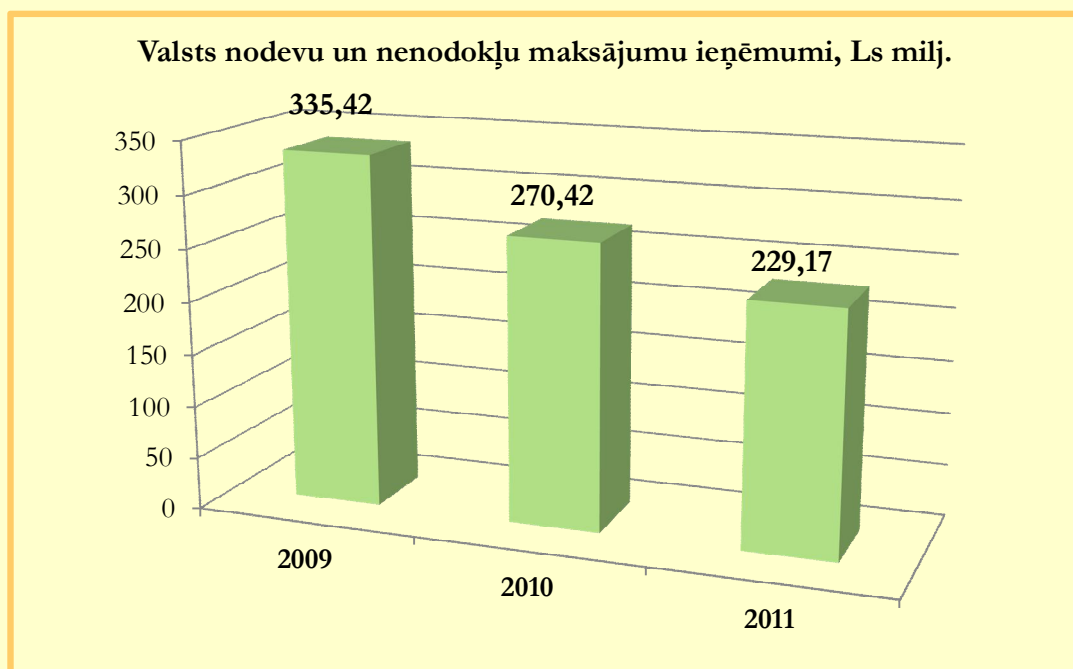
Saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas sniegto informāciju 2011.gadā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis bija jāmaksā par 53 850 transportlīdzekļiem. Pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas novērtējuma pilnā apmērā nodoklis samaksāts par aptuveni 22 898 jeb 42,5 %; daļēji – 19 647 transportlīdzekļiem jeb 36,5 % un par 21 % jeb 11 305 transportlīdzekļiem nodoklis 2011.gadā netika maksāts.

Faktiskos ieņēmumus ietekmēja tas, ka, pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas ekspertu novērojumiem, komersanti, cenšoties izvairīties no nodokļa nomaksas, pārreģistrē transporta līdzekļus uz fizisko personu vārda, veicot transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati, un pēc tam tās pārreģistrē atpakaļ uz juridiskajām personām.

Valsts nodevas un nenodokļu maksājumi

Valsts nodevu un nenodokļu maksājumus ietilpst:

- valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas;
- ieņēmumi no Latvijas Bankas maksājuma;
- ieņēmumi no dividendēm (ieņēmumi no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas);
- ieņēmumi no valstij piederošo siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību tirdzniecības;
- naudas sodi un sankcijas;
- pārējie nenodokļu ieņēmumi.

Sabiedriskā labuma organizāciju administrēšana

VID rīcība sabiedriskā labuma organizāciju (SLO) administrēšanas jomā:

VID rīcība	Organizāciju skaits
SLO statuss piešķirts	315
Atteikts piešķirt SLO statusu	34
Atteikts piešķirt SLO statusu papildus darbības jomā	0
Izvērtēta darbības atbilstība Sabiedriskā labuma organizāciju likumam	1 352
Izteikti brīdinājumi par darbības neatbilstību Sabiedriskā labuma organizāciju likumam	102
Atņemts SLO statuss	51

Sabiedriskā labuma komisijas (SLK) darbības nodrošināšana:

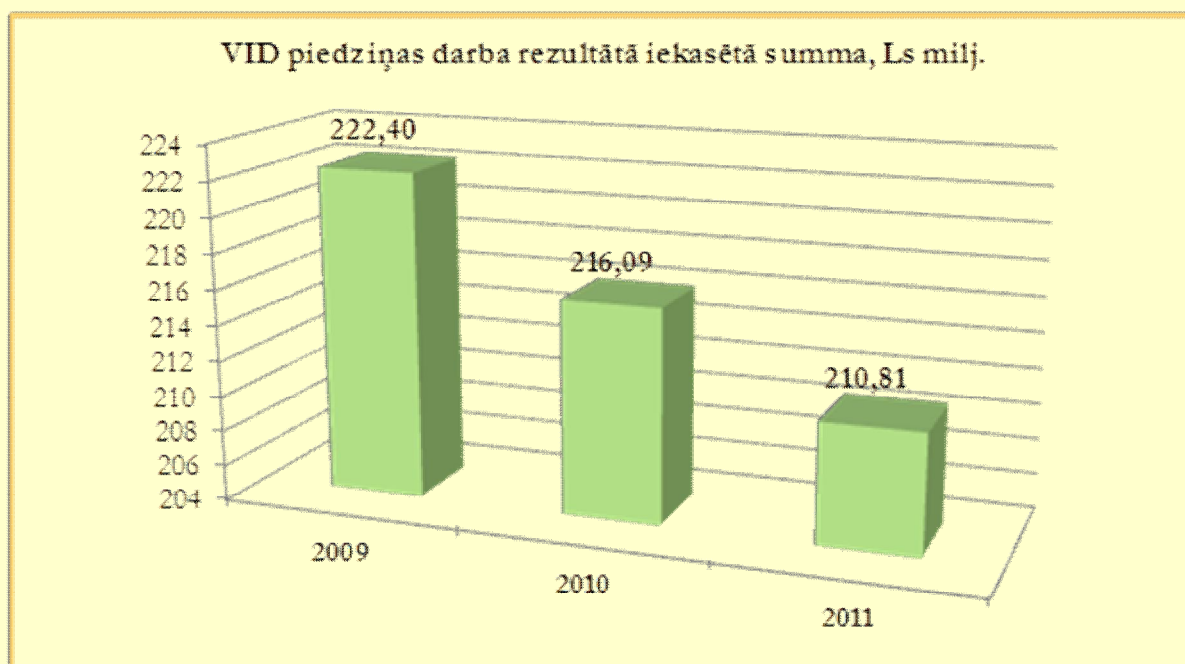
SLK darbības nodrošināšana	Dokumentu skaits
Organizētas SLK sēdes	22
Sagatavoti SLK protokoli	22
Sagatavoti SLK atzinumi	408

Nodokļu parādu piedziņa

2011.gadā VID nodokļu parādu piedziņas darba rezultātā budžetā ieskaitīti 210,81 milj. latu. Salīdzinot ar 2010.gadu, 2011.gadā piedzīts par 5,28 milj. latu jeb 2,45 % mazāk.

No 2011.gadā piedzītās nodokļu parādu summas salīdzinājumā ar 2010.gadā piedzītām nodokļu parādu summām:

Nodokļa veida nosaukums	2010.gada	2011.gada	Izmaiņas (2011.g. pret 2010.g.)		% no kopējās piedzītās parāda summas
			milj. latu	%	
Piedzīts kopā, t.sk.:	216,09	210,81	-5,28	-2,45	100,00
PVN	81,81	85,57	3,76	4,60	40,59
UIN	12,96	13,31	0,35	2,70	6,31
IIN	44,06	40,61	-3,45	-7,83	19,26
MUN	0,00	0,87	0,87		0,41
VSAOI	72,42	66,40	-6,02	-8,31	31,50
AN	3,11	0,19	-2,92	-93,77	0,09
DRN	0,75	0,61	-0,14	-19,15	0,29
Pārējie nodokļi un maksājumi	0,98	3,25	2,27	231,43	1,54

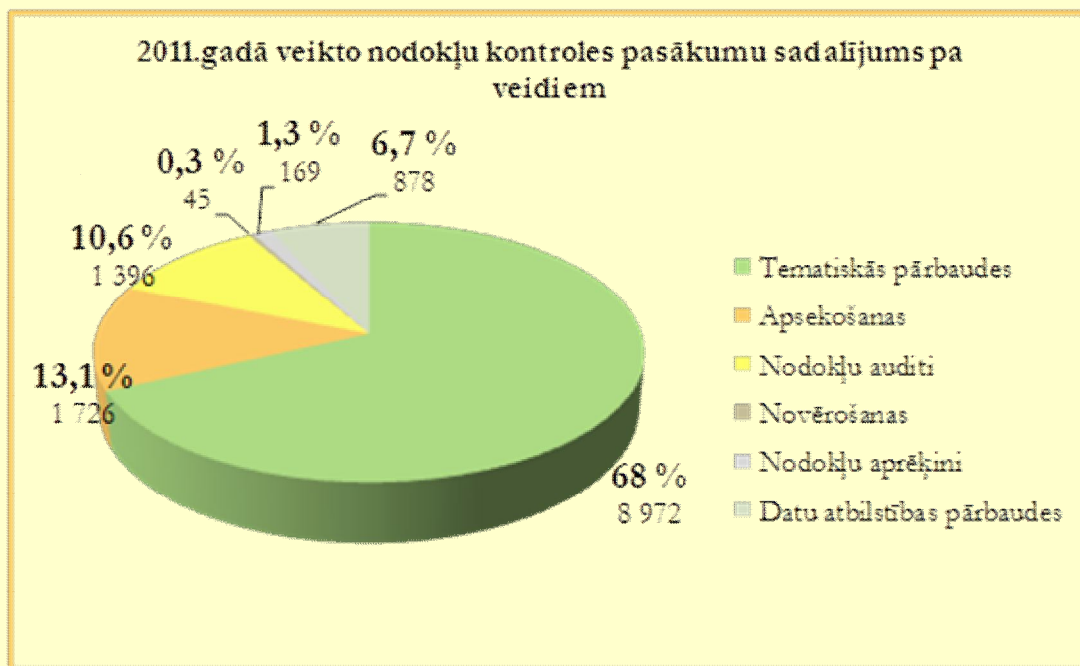
Piedzītās nodokļu parādu summas samazinājums izskaidrojams ar reāli piedzenamā parāda samazināšanos 2011.gadā, jo salīdzinot reāli piedzenamos parādus uz 2011.gada 1.janvāri ar reāli piedzenamajiem parādiem 2011.gada 31.decembrī, tie samazinājušies par 76,81 milj. latu jeb 24,4 %.

Nodokļu kontrole

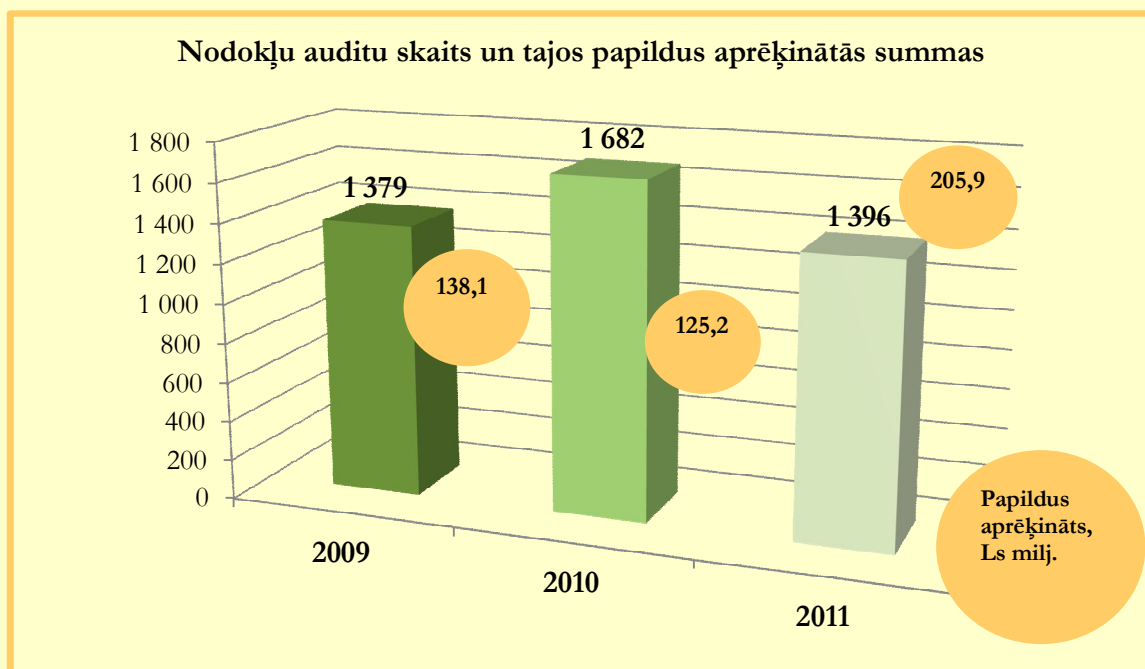
Nodokļu kontroles jomā 2011.gadā ir noteikta specializācija:

- "aplokšņu" algu jautājumos - atsevišķa daļa veic algas nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu auditus;
- atsevišķa daļa veic nodokļu auditus fiziskajām personām, kurām ir augsts ienākumu līmenis, bet kuru budžetā iemaksātie nodokļi ir zemi;
- atsevišķi darbinieki specializējas pārbaudēm par nelikumīgu iejaukšanos kases aparātu un kases sistēmu programmatūrā un nelikumīgu datu rediģēšanu.

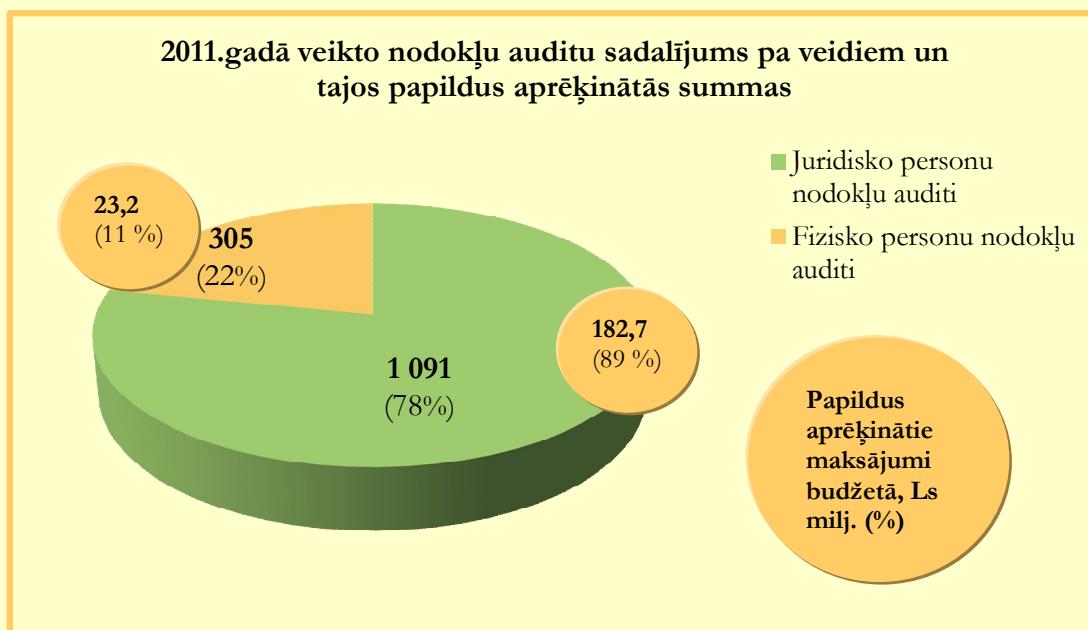
VID 2011.gadā ir veicis 13 186 nodokļu kontroles pasākumus – nodokļu auditus, nodokļu aprēķinus, tematiskās pārbaudes, novērošanas, datu atbilstības pārbaudes un apsekošanas – 8 258 juridiskajām personām (12 202 nodokļu kontroles pasākumi) un 934 fiziskajām personām (984).

Nodokļu auditi

Salīdzinot ar 2010.gadu, nodokļu auditos kopējā aprēķinātā summa palielinājusies 1,6 reizes.

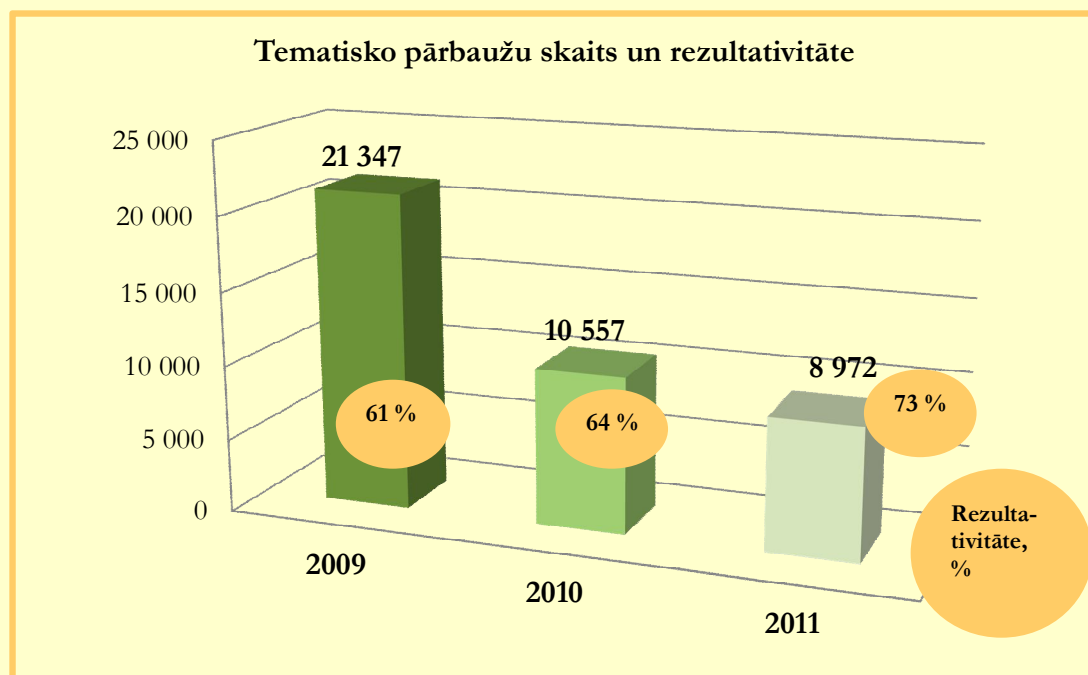

Vislielākais īpatsvars no nodokļu veidiem, kuros 2011.gadā veikti papildus aprēķini, ir PVN – 50 % (Ls 103,1 milj.) no kopējās nodokļu auditos aprēķinātās summas. Nodokļu auditos papildus aprēķināts IIN 6 % (Ls 12,4 milj.) no kopējās nodokļu auditos aprēķinātās summas, UIN – 4 % (Ls 8,5 milj.).

Nodokļu aprēķini

VID pēc kriminālprocesa virzītāju pieprasījumiem 2011.gadā veica 169 nodokļu aprēķinus, kuros noteikta budžetam nodarīto zaudējumu summa 15,8 milj. latu apmērā.

Tematiskās pārbaudes

2011.gadā tematiskajās pārbaudēs visvairāk – 5 351 gadījumā tika pārbaudītas darba devēju un darba ņēmēju darba tiesiskās attiecības, 3 010 gadījumos veiktas grāmatvedības uzskaites pārbaudes, 2 943 gadījumos veiktas tirdzniecības pārbaudes, 691 tematiskajā pārbaudē pārbaudīta pakalpojumu sniegšana un 172 gadījumos – skaidrās naudas darījumu deklarēšana un skaidrās naudas lietošanas ierobežojumu ievērošana.

VID, veicot tematiskās pārbaudes un konstatējot, ka nodokļu maksātāji VID nav iesnieguši visus nepieciešamos pārskatus vai tajos iesniegtā informācija ir uzrādīta nekorekti, veic preventīvo darbu, dodot iespēju nodokļu maksātājiem pašiem novērst kļūdas un neatbilstības, tādējādi savlaicīgi tiek samazināta iespēja izvairīties no nodokļu nomaksas. Tematisko pārbažu laikā paši nodokļu maksātāji precizējuši deklarācijas 2,7 milj. latu apmērā.

Tematiskajās pārbaudēs piemērotie naudas sodi

Periods	Pārbažu skaits, kurās par konstatētajiem pārkāpumiem piemērots naudas sods	Pārbažu skaits, kurās piemērots naudas sods, īpatsvars no pārbažu skaita, kurās konstatēti pārkāpumi (%)	Piemēroto naudas sodu summa (Ls tūkst.)	Piemērotā naudas soda vidējais lielums (Ls)
2009.gads	2 761	28 %	251,1	91
2010.gads	1 749	34 %	2453,6 t.sk. 194,6* 2259,0**	– 111* –
2011.gads	2 506	41 %	1 652,8 t.sk. 327,9* 1 324,9**	– 131* –

* piemērots naudas sods, izņemot par konstatētajiem pārkāpumiem skaidras naudas lietošanas ierobežojumu neievērošana.

** piemērots naudas sods par konstatētajiem pārkāpumiem skaidras naudas lietošanas ierobežojumu neievērošana.

Datu atbilstības pārbaudes

VID veic arī datu atbilstības pārbaudes, kuru laikā tiek izvērtēta nodokļu maksātāja iesniegtajās nodokļu deklarācijās uzrādītās informācijas atbilstība VID rīcībā esošajai informācijai un normatīvajiem aktiem. Datu atbilstības pārbaudes procesa ietvaros nodokļu maksātājiem tiek dota iespēja pašiem labot VID konstatētās neatbilstības.

Datu atbilstības pārbaudēs papildus aprēķinātie maksājumi 2011.gadā

Nodoklis	Nodokļu maksātāju skaits, kuri paši novērsa konstatētās neatbilstības un iesniedza precizētas deklarācijas	Nodokļu maksātāju pašu precizētā nodokļu summa / samazināto zaudējumu summa (Ls tūkst.)	Nodokļu maksātāju skaits, kuriem VID pieņēmis lēmumu par papildus aprēķinātajām nodokļu summām	VID papildus aprēķināto nodokļu summa / samazināto zaudējumu summa (Ls tūkst.)
Pievienotās vērtības nodoklis	135	1 349,6	359	4 963,2
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	183	7,4 / 1 185,0	78	3,7 / 415,5
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (sākot ar 2011.g. jūliju)	10*	9,6*	524	65,4
Akcīzes nodoklis (sākot ar 2011.g. jūliju)	4	5,0	2	5,4

* informācija tikai par deklarāciju par ienākumu no kapitāla datu atbilstības pārbaudēm.

Sadarbība ar nozaru asociācijām

2010.gada vasarā VID uzsāka jaunas sadarbības formas veidošanu ar uzņēmumiem – vienošanās slēgšanu ar nozaru asociācijām. Tas darīts ar mērķi veidot sadarbību ar nozaru asociācijām, lai mazinātu komersantu izvairīšanos no nodokļu nomaksas, īpaši "aploksņu algu" izmaksu, tādējādi samazinot negodīgas konkurences iespējas, kā arī ieinteresētu pašus komersantus izrādīt iniciatīvu un izpratni sakārtot savas nozares nodokļu saistību izpildes jautājumus.

Noslēgtas vienošanās par sadarbību ar 12 nozaru asociācijām un biedrībām, tai skaitā ar sešām 2011.gadā.

VID tikšanās reizēs ar nozaru asociāciju pārstāvjiem panākta vienošanās par VID veikto pārbažu metožu pilnveidošanu, t.i., pārbažu procesā varētu iesaistīt arī nozaru asociāciju speciālistus.

Sadarbības ietvaros četras nozaru asociācijas organizējušas praktiskās apmācības nodokļu auditoriem asociācijas dalībnieku komercsabiedrībās.

Cīņa pret algu izmaksu "aploksnē"

Viena no pēdējo gadu VID prioritātēm ir "aploksņu algu" mazināšana. 2011.gadā ir veikta 5 351 darba devēju pārbaude, salīdzinot ar 2010.gadu, darba devēju pārbažu skaits ir palielinājies par 46 %, kas liecina par VID aktivizēšanos "aploksņu algu" mazināšanai. Visbiežāk darba devēju

tematiskajās pārbaudēs konstatēts, ka netiek pareizi aprēķināti un maksāti nodokļi no darba algām, VID nav iesniegtas ziņas par darba ņēmēju kustību, pārkāpumi darba laika uzskaitē, dati VID iesniegtajos Darba devēju ziņojumos neatbilst grāmatvedības reģistros uzrādītajiem datiem. 122 darba devēju tematiskajās pārbaudēs tika konstatēts, ka ar 248 darba ņēmējiem nav noformētas darba tiesiskās attiecības un līdz ar to par minētām personām nav aprēķināti un maksāti nodokļi. Par darba devēju tematiskajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem 351 gadījumā tika piemērots naudas sods saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksu 90,8 tūkst. latu apmērā. Arī darba devēji (1 718) tematisko pārbaūžu laikā veiktā preventīvā darba rezultātā paši ir novērsuši konstatētos pārkāpumus, iemaksai budžetā papildus aprēķinot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokli 362,8 tūkst. latu apmērā.

2011.gadā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas juridiskajām personām tika auditētas 567 nodokļu auditos jeb 41 % no kopējā nodokļu auditu skaita, kuros papildus aprēķinātas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un soda nauda 2 074,2 tūkst. latu apmērā. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis juridiskajām personām 2011.gadā tika auditēts 563 nodokļu auditos jeb 40 % no kopējā nodokļu auditu skaita, kuros papildus aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis un soda nauda 971,4 tūkst. latu apmērā.

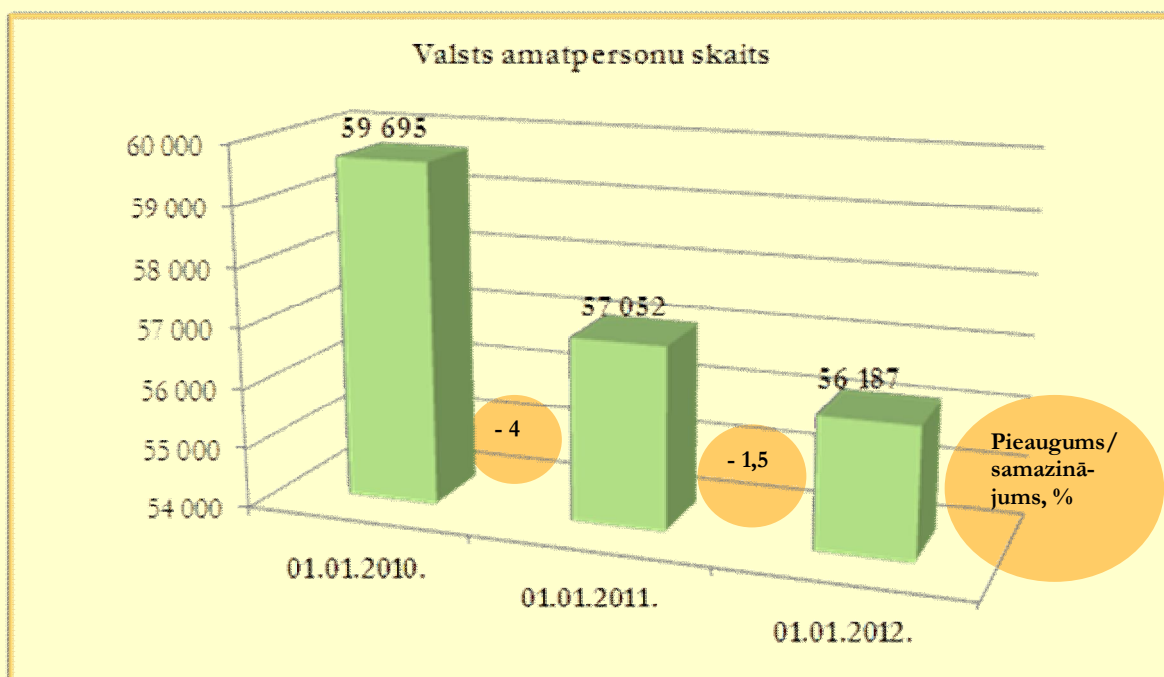
VALSTS AMATPERSONU DARBĪBAS KONTROLE

Saskaņā ar likumu "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" VID galvenie uzdevumi ir:

- kontrolēt valsts amatpersonu deklarāciju aizpildīšanas kārtības un savlaicīgas iesniegšanas prasību izpildi;
- nodrošināt valsts amatpersonas deklarāciju reģistrēšanu un glabāšanu, kā arī to publicēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- kontrolēt valsts amatpersonu sarakstu un to grozījumu aizpildīšanas un iesniegšanas prasību izpildi;
- saukt pie administratīvās atbildības valsts amatpersonas par valsts amatpersonas deklarācijas neiesniegšanu noteiktā termiņā, deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtības neievērošanu vai nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā;
- saukt pie administratīvās atbildības valsts vai pašvaldību institūciju vadītājus par valsts amatpersonu sarakstu un to grozījumu neiesniegšanu noteiktā kārtībā vai nepilnīgu sarakstu iesniegšanu.

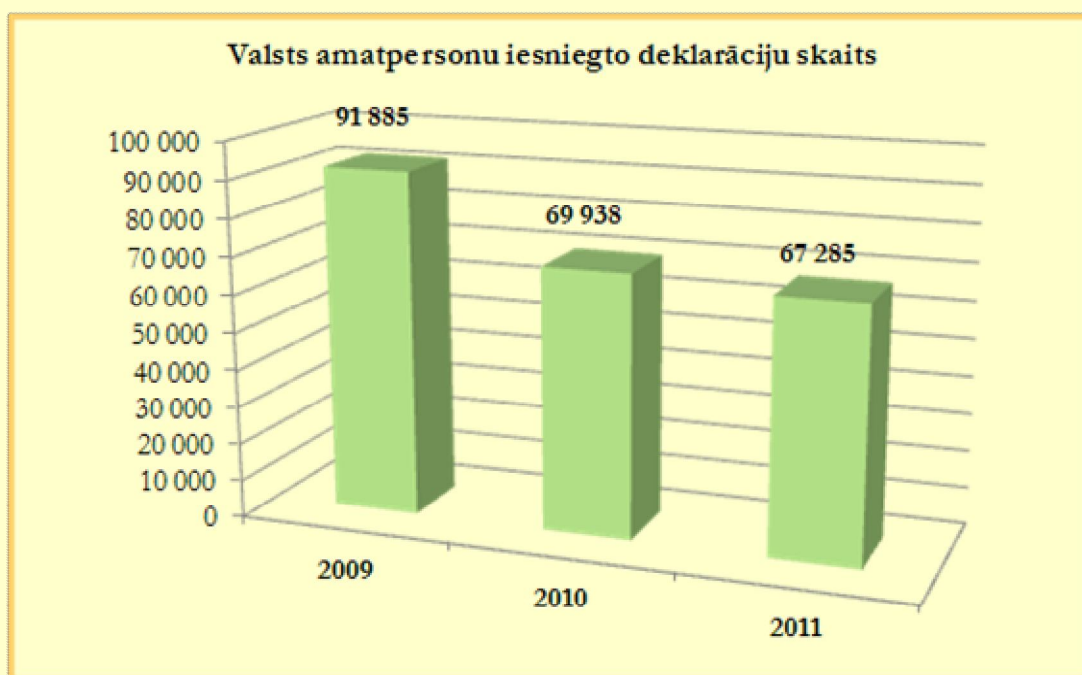
Valsts amatpersonu skaits un iesniegto deklarāciju skaits

Uz 2012.gada 1.janvāri valstī reģistrētas 56 187 valsts amatpersonas.

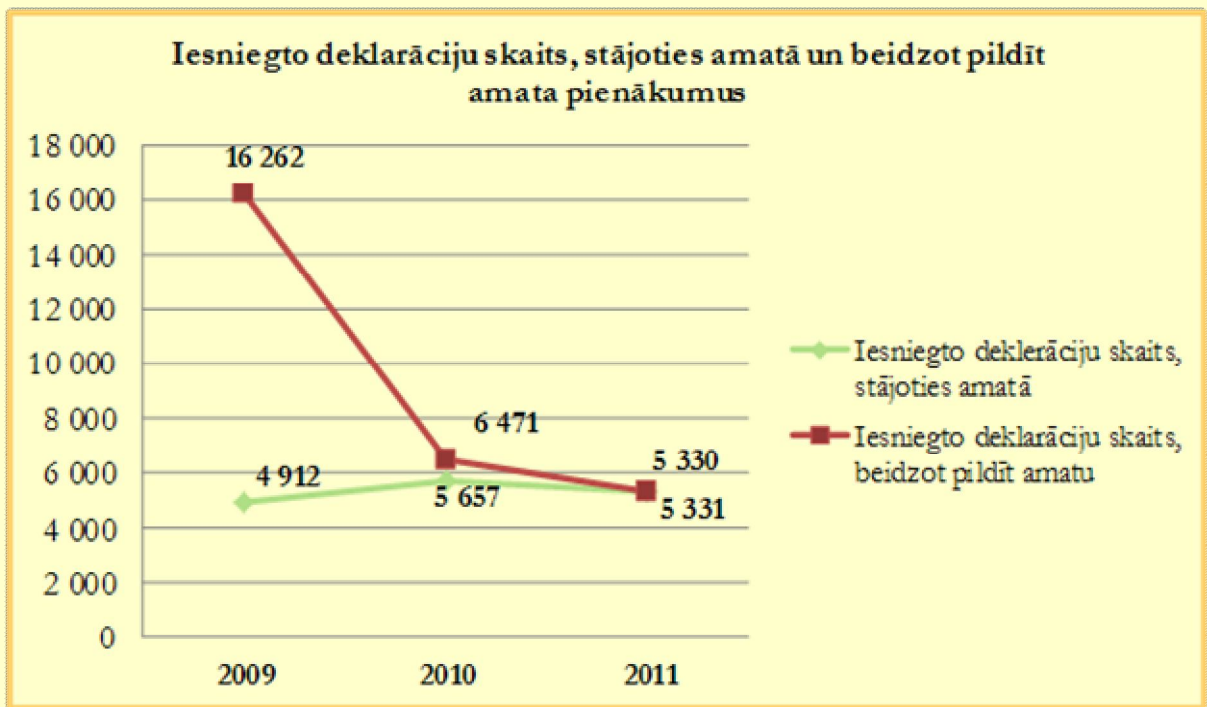

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2011.gadā valsts amatpersonu skaits ir samazinājies par 865 valsts amatpersonām (vai 2 %). Valsts amatpersonu skaita samazinājums saistīts ar kopējo ekonomisko situāciju valstī – valsts un pašvaldības institūciju vairākkārtēju reorganizāciju.

Kopumā 2011.gadā VID iesniegtas 67 285 valsts amatpersonu deklarācijas, kas ir par 2 653 deklarācijām (vai 4 %) mazāk nekā 2010.gadā.

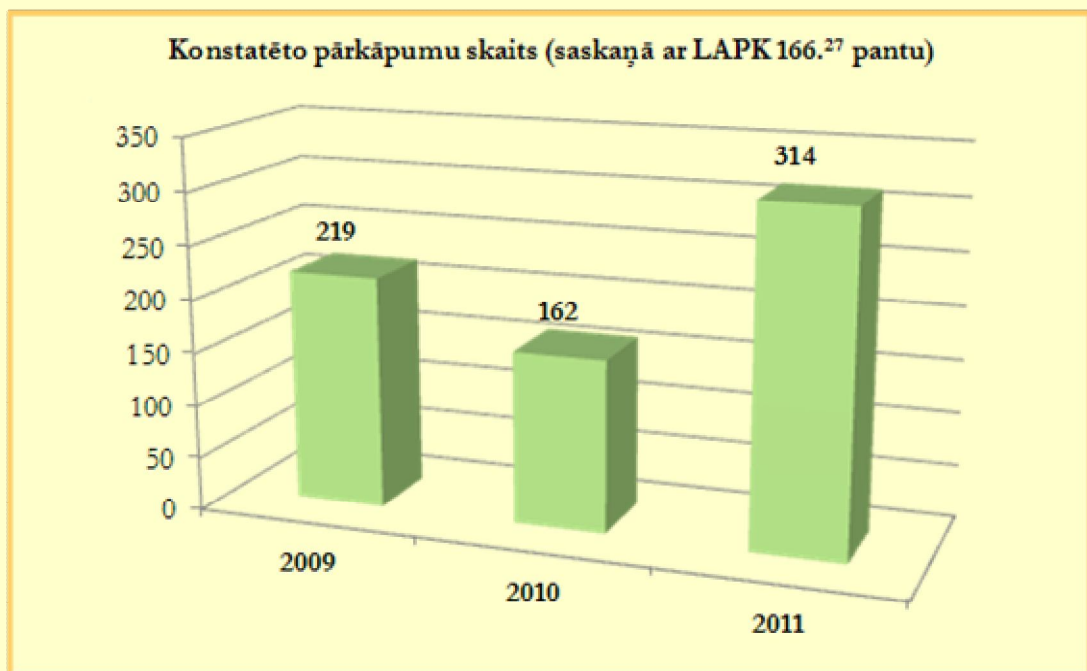
2011.gadā, stājoties amatā, iesniegta 5 331 deklarācija, kas ir par 326 deklarācijām (6 %) mazāk nekā 2010.gadā. Savukārt, beidzot pildīt amata pienākumus, iesniegtas 5 330 deklarācijas, kas ir par 1 141 deklarāciju (18 %) mazāk nekā 2010.gadā. Iesniegto deklarāciju skaita, beidzot pildīt amatu un stājoties amatā, izlīdzināšanās liecina par valsts amatpersonu mainības samazināšanos iestādēs.

Konstatētie pārkāpumi un sodi

2011.gadā par valsts amatpersonu deklarācijas neiesniegšanu noteiktā termiņā, deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtības neievērošanu vai nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā izskatītas 314 valsts amatpersonu lietas, kas ir par 152 lietām (vai par 2 reizēm) vairāk kā 2010.gadā.

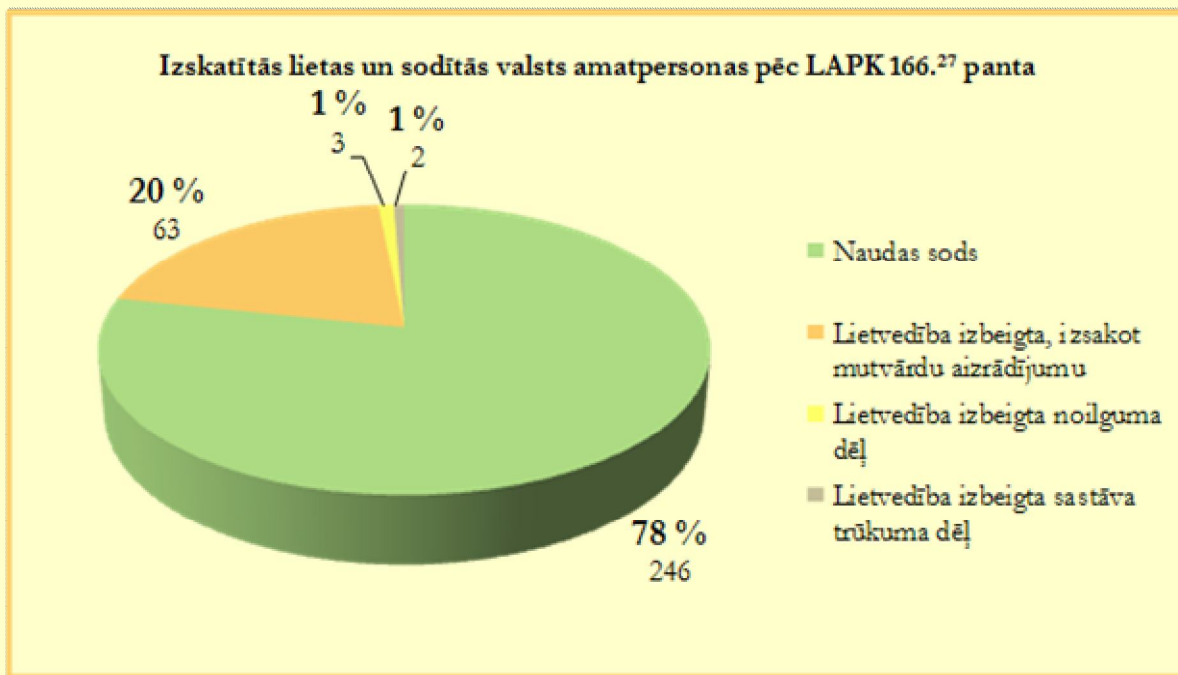
No izskatītajām 314 lietām 283 lietās (vai 90 %) konstatēts, ka valsts amatpersonu deklarācijas nav iesniegtas noteiktā termiņā, 14 lietās (vai 4 %) – konstatēta nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā un 18 lietās (vai 6 %) – konstatēta deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtības neievērošana.

No izskatītajām 314 lietām:

- 246 valsts amatpersonas sodītas ar naudas sodu;
- 63 valsts amatpersonām izteikts mutvārdu aizrādījums;
- pret 2 valsts amatpersonām lietvedība izbeigta sastāva trūkuma dēļ;
- pret 3 valsts amatpersonām lietvedība izbeigta noilguma dēļ.

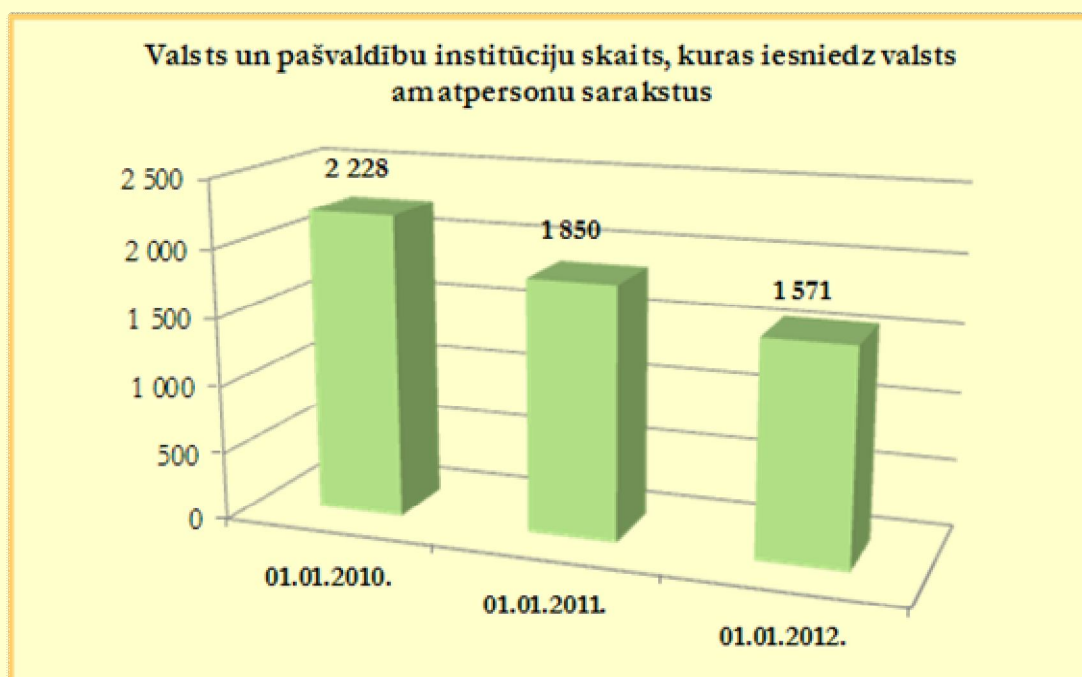
Naudas sods ir visbiežāk piemērotais soda veids, sastādot 78 % (kopsummā 10 720 lati) no kopējā sodu skaita. Salīdzinot ar 2010.gadu, piemērotā naudas soda summa pieaugusi par 2,6 reizēm vai 7 945 latiem. 2011.gadā izskatīto lietu skaits ir pieaudzis par 1,9 reizēm, pieaudzis vidējā piemērotā naudas soda lielums (2011.gadā – 44 lati, 2010.gadā – 24 lati, 2009.gadā – 17 lati).

Valsts un pašvaldību institūciju kontrole

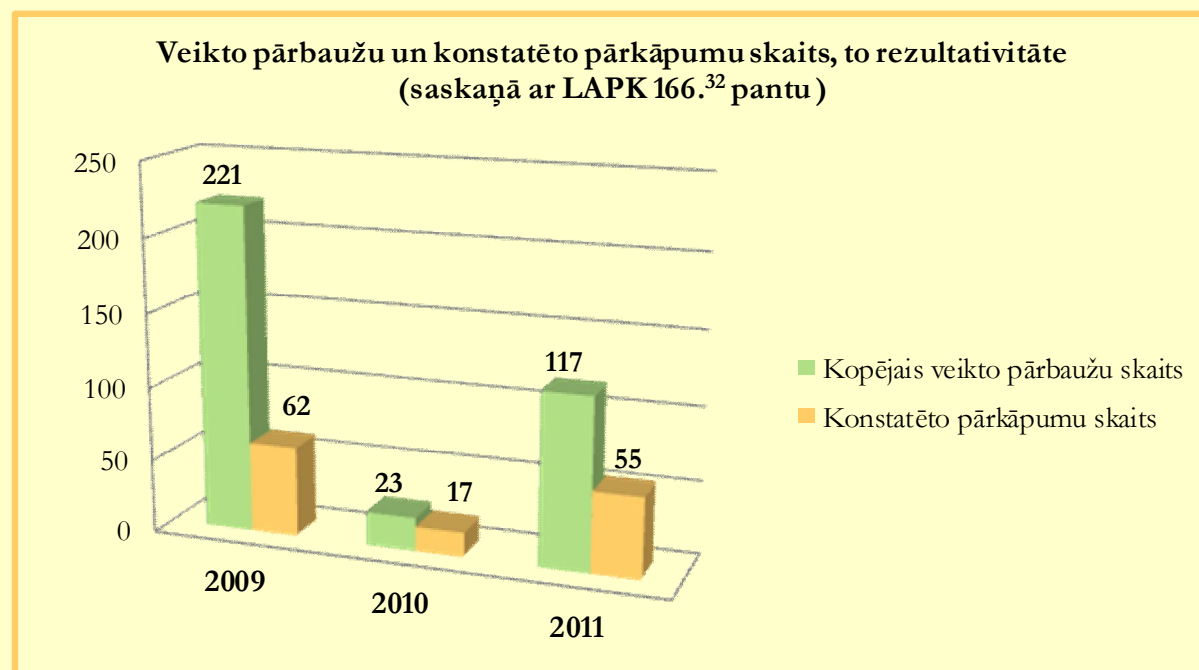
Uz 2012.gada 1.janvāri reģistrētas 1 571 valsts un pašvaldību institūcijas, kuras VID iesniedz valsts amatpersonu sarakstus un to grozījumus. No tām 1 134 institūcijas (jeb 75 %) valsts amatpersonu sarakstus iesniedz elektroniski. Valsts un pašvaldību institūciju, kuras VID iesniedz valsts amatpersonu sarakstus un to grozījumus, skaits, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies par 279 institūcijām jeb 15 %. Samazinājums joprojām ir saistīts ar atsevišķu institūciju likvidāciju vai to apvienošanu.

2011.gadā tika iesniegti 7 036 valsts amatpersonu saraksti vai to grozījumi, t.sk. elektroniski 5 003 saraksti vai 71 % no iesniegto sarakstu skaita.

Pārbaudes un konstatētie pārkāpumi

2011.gadā veiktas 117 pārbaudes par valsts un pašvaldību institūciju vadītāju iesniegto valsts amatpersonu sarakstu un to grozījumu atbilstību noteiktajai kārtībai. Salīdzinot ar 2010.gadu, veikto pārbažu skaits ir palielinājies par 94 pārbaudēm (vai 80 %). Administratīvie pārkāpumi 2011.gadā konstatēti 55 pārbaudēs (vai 47 %) no kopējā veikto pārbažu skaita.

VID korupcijas iespēju novēršanas pasākumu plāna īstenošana

2011.gadā nodrošināta VID noteikto uzdevumu izpilde Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmā 2009.-2013.gadam.

Sekmīgi īstenoti VID korupcijas iespēju novēršanas pasākumu plānā 2010.-2011.gadam noteiktie pasākumi, kā arī aktualizēts VID korupcijas risku reģistrs.

FINANŠU NOZIEGUMU APKAROŠANA

Lai atklātu un novērstu noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu jomā un VID ierēdņu un darbinieku darbībā, VID veic operatīvo darbību un pirmstiesas izmeklēšanu kriminālprocesos.

Organizētās noziedzības apkarošana

Pārtraukta 13 noziedzīgo grupējumu, kas darbojās ar mērķi izvairīties no nodokļu nomaksas un legalizēt noziedzīgi iegūtus līdzekļus, darbība.

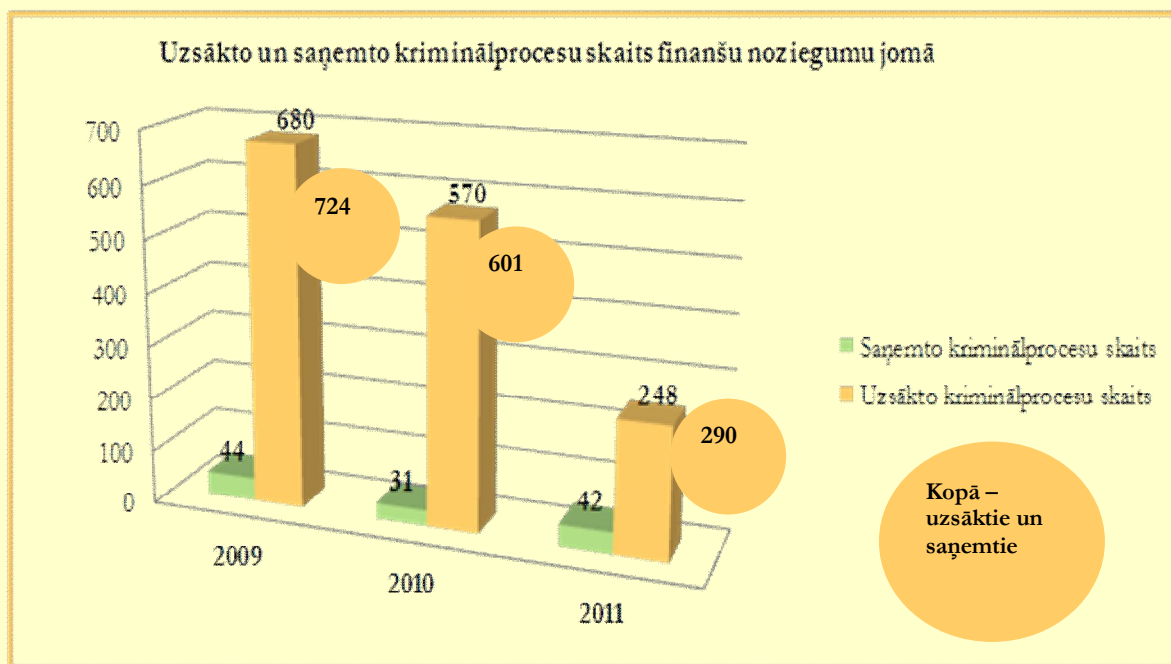
Panākts, ka patiesā labuma guvēji, kas izmanto organizēto noziedzīgo grupējumu izveidotās "naudas atmazgāšanas" shēmas, laboja pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas un iemaksāja valsts budžetā Ls 271 546,23.

2011.gadā prioritāri apkarojot tos noziedzīgos nodarījumus, kas saistīti ar organizēto noziedzību, jo īpaši noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu "naudas atmazgāšanu" un nodokļu izkrāpšanu, VID savas darbības rezultātā pārtraucis 13 grupējumu darbību. Kopumā šajos kriminālprocesos par aizdomās turētām atzītas 37 personas, iesaistīto uzņēmumu skaits – 229. Labi rezultāti 2011.gadā noteikto prioritāšu griezumā sasniegti, apkarojot organizētu noziedzīgu grupējumu darbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jomā. Tas izdevies, neskatoties uz to, ka grupu darbība kļūst arvien grūtāk atklājama, jo shēmu radīšanā tiek izmantoti zinoši juristi un finanšu konsultanti, kuri nereti ir vai nu bijušie vai esošie VID darbinieki. Noziedzīgie grupējumi izmanto modernākās tehnikas iespējas, lai veiktu noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu jomā un slēptu noziedzīgo nodarījumu pēdas. Šim mērķim organizētu noziedzīgu grupējumu kontrolē esošie uzņēmumi nereti tiek reģistrēti uz maznodrošinātām personām, kurām nav nodoma veikt saimniecisko darbību, turklāt uzņēmumi uz šo personu datiem tiek dibināti atkārtoti, uzņēmumi un banku konti tiek reģistrēti ārzemēs, naudas pārskaitījumi tiek veikti izmantojot telekomunikāciju operatoru sniegtos pakalpojumus, tādējādi apgrūtinot noziegumu atklāšanu un izmeklēšanu.

Pieprasījums pēc izvairīšanās no nodokļu nomaksas un "naudas atmazgāšanas" kopumā nav mazinājies, taču ir tendences, kas liecina, ka šo "pakalpojumu" ir kļuvis grūtāk saņemt. "Pakalpojuma" sniegšanas jomā valda piesardzība un neuzticība un tas kļuvis pieejams tikai caur tuvu pazīstamiem cilvēkiem. Vērojamas tendences, ka organizētu noziedzīgu grupējumu kontrolē esošiem (buferu) uzņēmumiem, reāli strādājoši uzņēmumi naudu pārskaita uz ārzemēs atvērtiem kontiem, lai izvairītos no naudas līdzekļu bloķēšanas Latvijas kredītiestāžu kontos, ko veic VID cīnoties ar organizēto noziedzību. Tāpat organizētu noziedzīgu grupējumu kontrolē esoši uzņēmumi vairāk neveic savstarpējus darījumus, bet gan veido "vertikālās shēmas", tādā veidā cenšoties apgrūtināt VID iespējas identificēt nenotikušus darījumus.

Kriminālprocesu izmeklēšana

Kriminālprocesu izmeklēšana finanšu noziegumu apkarošanas jomā

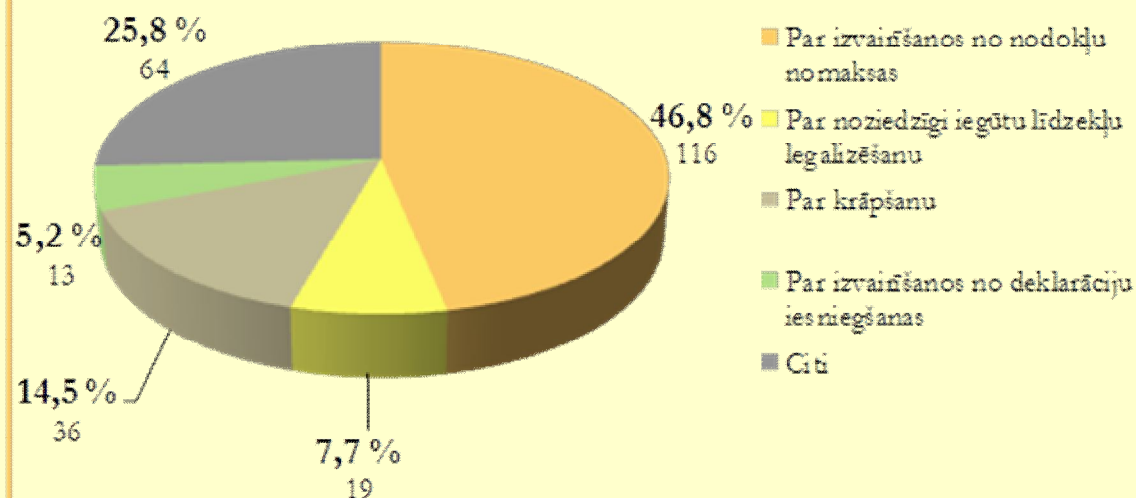
Kopumā valsts ieņēmumu jomā VID uzsākti 248 kriminālprocesi, kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 163 procesi.

Salīdzinājumā ar 2010.gadu vērojama tendence, ka ierosināto procesu skaits ir samazinājies, jo saskaņā ar grozījumiem Krimināllikumā ar 2011.gada 1.janvāri Krimināllikuma 214.panta 1.daļa "Maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana likumā paredzētajos gadījumos" ir izslēgta (dekriminalizēta) un atbildība par minēto pārkāpumu noteikta Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā un ņemot vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 22.novembra spriedumu, tiek ievērots dubultās sodīšanas aizlieguma princips.

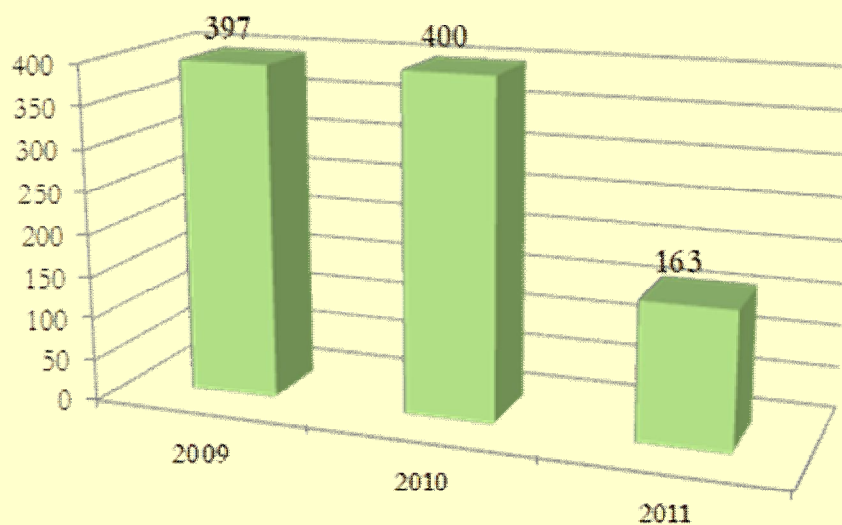
Uzsākto un saņemto kriminālprocesu ietvaros konstatēto valstij nodarīto zaudējumu apmērs ir 44 155 619 lati.

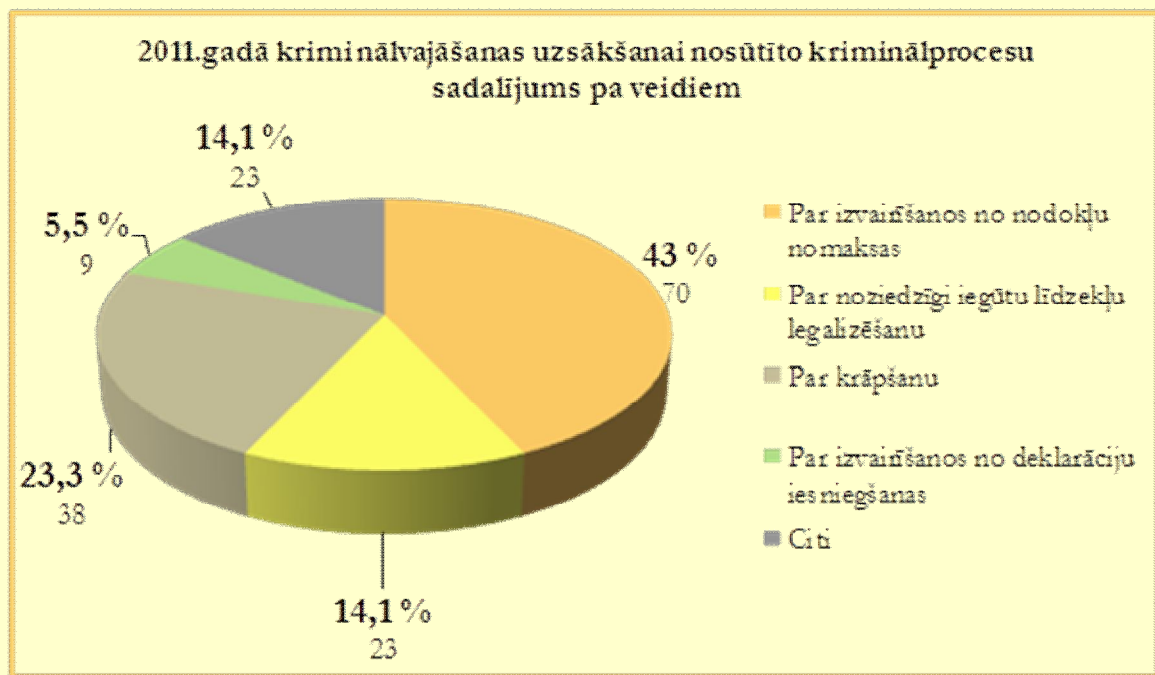
Lai nodrošinātu iespējamo valstij radīto zaudējumu atlīdzināšanu, 2011.gadā uzsākto kriminālprocesu ietvaros uzņēmumu un privātpersonu kontos dažādās valūtās arestēti kopumā 760 839, 34 lati.

2011.gadā uzsākto kriminālprocesu sadalījums pa veidiem

Kriminālvajāšanas uz sākšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits finanšu noziegumu jomā

Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītajos kriminālprocesos konstatēto valstij nodarīto zaudējumu apmērs ir 13 302 196 latī.

Nozīmīgākie izmeklētie kriminālprocesi:

- 2011.gada martā veicot virkni kratīšanu Rīgā, Rīgas rajonā un vairākās Kurzemes pilsētās, apturēja noziedzīga grupējuma darbība, kas darbojās ar mērķi samazināt valsts budžetā maksājamo pievienotās vērtības nodokli un kopš 2009.gada bija apgrozījis naudas līdzekļus vairāk kā 3,5 miljonu latu apmērā un pēc sākotnējiem aprēķiniem valsts budžetam nodarīts kaitējums vairāk kā 770 tūkstošu latu apmērā. Noziedzīgā grupējuma pakalpojumus izmantoja aptuveni 30 reāli strādājoši uzņēmumi. Noziedzīgās shēmas klientu vidū bija dažādu nozaru pārstāvji, tajā skaitā arī vairāki ar zivsaimniecību saistīti uzņēmumi, kas noziedzīgās shēmas pakalpojumus izmantoja ne vien, lai samazinātu valsts budžetā maksājamo PVN summu, bet, iespējams, arī lai legalizētu zivju produkciju, kas iegūta, pārsniedzot normatīvajos aktos atļauto nozvejas apjomu.
- 2011.gada aprīlī VID izdarīja triecienu organizētajai noziedzībai, pārraujot augstas klases krāpnieku un naudas "atmazgātāju" grupējuma darbību. Grupējums bija izveidojis uzņēmumu ķēdi, ar kuras palīdzību, viltojot dokumentus, sniedza saviem klientiem "pakalpojumu" – samazināja nodokļos maksājamās summas un "atmazgāja" naudu. Sākotnējie aprēķini liecina, ka grupējums ir nodarījis kaitējumu valsts budžetam nenomaksātu nodokļu veidā 1,7 miljonu latu apmērā. Bija aizturētas un īslaicīgajā aizturēšanas birojā ievietotas septiņas iesaistītās personas. Kriminālprocesa ietvaros veiktas 25 kratīšanas, to laikā atrasti un izņemti svarīgi noziedzīgo darbību apliecinājoši pierādījumi, tas ir, zīmogi, banku kodu kalkulatori, dokumenti, kā arī skaidra nauda gandrīz 13 tūkstošu latu apmērā. Organizētās noziedzības grupējums, iespējams, nodarbojās ne tikai ar naudas "atmazgāšanu" un palīdzēja shēmas klientiem izvairīties no nodokļu maksāšanas, bet arī viltoja dokumentus un zīmogus, un tos izmantoja sekmīgākai likumpārkāpumu izdarīšanai.
- VID veicot pārbaudes kāda gaļas tirdzniecības uzņēmuma 65 tirdzniecības vietās visā Latvijas teritorijā, atklāja noziedzīgu shēmu, kuras laikā tirdzniecības vietām tika piegādāta prece ar divām vienādu numuru, bet savstarpēji atšķirīgām preču pavadzīmēm. Vienā no

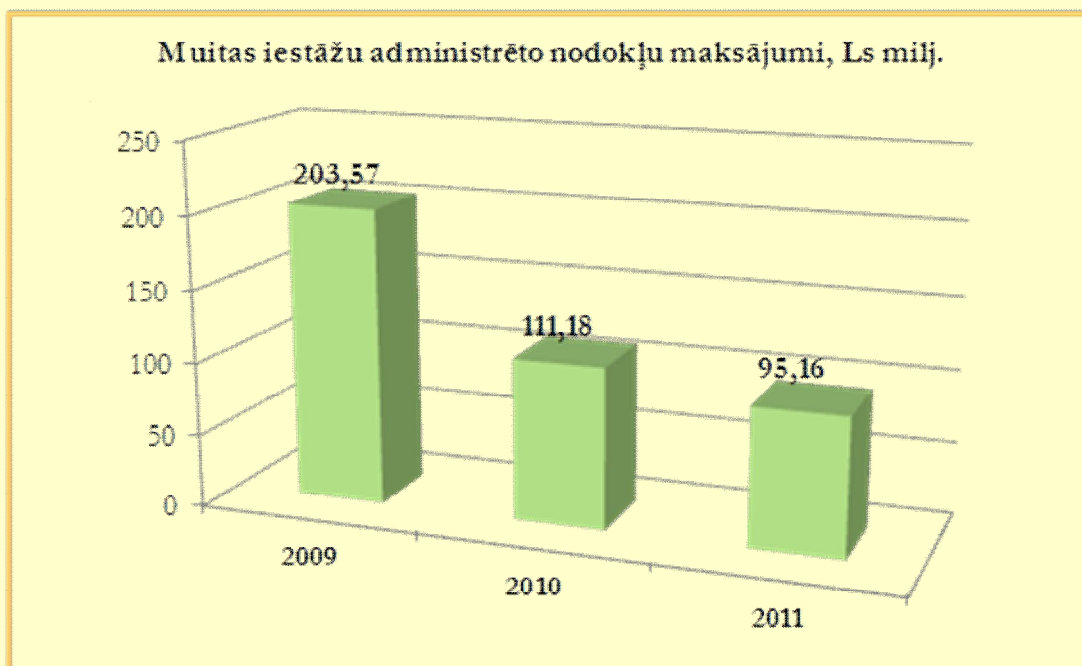
pavadzīmēm tika norādīts patiesais preču daudzums un cena un tā bija paredzēta uzrādīšanai kontrolējošām institūcijām preču piegādes laikā, bet otra – ar samazinātu preču daudzumu, tika reģistrēta tirdzniecības vietā esošajos grāmatvedības reģistros. Precei nonākot veikalā vai tirdzniecības vietā, pavadzīmes ar patieso preču daudzumu un vērtību parasti tika iznīcinātas. Preču realizācija tirdzniecības vietās tikai veikta pārprogrammējot EKA, kā rezultātā pircējs saņēma čeku ar iegādātās preces reālo daudzumu un cenu, bet grāmatvedības atskaitēs tika reģistrēti pirkumi, kuros preču daudzums un kopējā vērtība tika samazināta līdz pat 50 procentiem. Starpība, kas veidojās starp reālo mazumtirdzniecībā gūto apgrozījumu un grāmatvedības atskaitēs reģistrēto, veidoja tā saucamo "melno naudu", kas tika nogādāta preču nosūtītāja uzņēmuma īpašniekam, kurš "melno naudu" izmantoja privātām vajadzībām.

- Izmeklējot kāda citu kriminālprocesu par izvairīšanos no nodokļu nomaksas veicot iejaukšanos elektroniskās kases sistēmas darbībā VID veica kratīšanas vairākos restorānos Rīgas klusajā centrā. Kratīšanu laikā tika atrasti un izņemti "aplokšņu" algu saraksti, grāmatvedības dokumenti un citi pierādījumi. Kopumā tika izņemti naudas līdzekļi dažādās valūtās vairāk nekā 76 tūkstošu latu apmērā. Veicot kratīšanu uzņēmuma amatpersonas individuālajā seifā kredītiestādē, tika atrasti un izņemti gandrīz 70 tūkstoši eiro skaidrā naudā. Izmeklēšanas laikā ir noskaidrots, ka uzņēmumi veica kases sistēmas pārprogrammēšanu, iejaucoties tās uzskaites sistēmā un samazinot uzņēmumu oficiālos ienākumus. Tādā veidā uzņēmumi izvairījās no nodokļu nomaksas, bet slēptos naudas līdzekļus izmantoja "aplokšņu" algu izmaksai un preču iegādei.

MUITAS LIETAS

Muitas maksājumu iekasēšanas nodrošināšana

Daļu no valsts pamatbudžeta ieņēmumiem iekasē muitas iestādes.

Muitas iestāžu administrēto nodokļu maksājumi pa veidiem

Nodokļu veidi	Ieņēmumi (Ls milj.)		Pieaugums/samazinājums (2011.g.–2010.g.)	
	2010.gadā	2011.gadā	(Ls milj.)	%
PVN, izlaižot preces brīvam apgrozījumam	83,83	73,32	- 10,5	87,46
Akcīzes nodoklis, ievēdot preces izlaišanai brīvam apgrozījumam	10,1	0,97	- 9,1	9,60
Muitas nodoklis	17,27	20,87	3,6	120,85
Kopā valsts pamatbudžetā	111,18	95,16	- 16,02	85,59

Muitas iestāžu administrēto nodokļu ieņēmumu samazinājums saistīts ar īpašā PVN režīma piemērošanu importa darījumos, kas paredz, ka persona – PVN maksātājs, kurš saņēmis VID atļauju, drīkst atlikt muitas deklarācijā aprēķinātā PVN par brīvam apgrozījumam izlaistām precēm samaksu valsts budžetā līdz tā uzrādīšanai atbilstošā taksācijas perioda PVN deklarācijā. Tādējādi tiek iegūti naudas līdzekļi citu darījumu veikšanai attiecīgā laika posmā. Uzņēmēji aizvien plašāk izmanto šo iespēju – saskaņā ar muitas statistikas datiem 2010.gadā no muitas deklarācijās aprēķinātās PVN kopējās summas 62 % tika piemērots īpašā nodokļa režīms, bet 2011.gadā – 75 %.

Aprēķinātā muitas administrējamā akcīzes nodokļa samazinājums ir skaidrojams ar to, ka palielinājušies akcīzes preču apjomi, kas laisti brīvā apgrozībā ar novietošanu akcīzes preču noliktavā. Ievēdot preces akcīzes preču noliktavā, akcīzes nodokļa samaksu veic pēc preču izvešanas no akcīzes preču noliktavas un precēm tiek piemērots VID administrējamais akcīzes nodoklis.

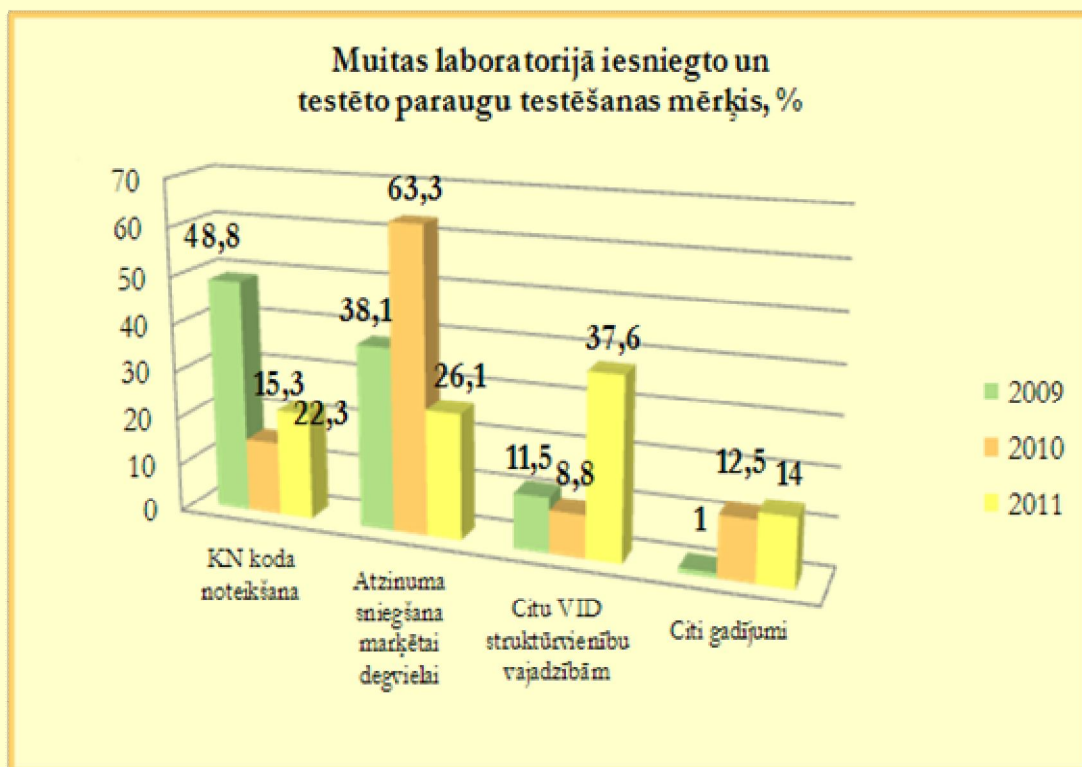
Tradicionālo pašu resursu administrēšana

Lai nodrošinātu Latvijas līdzdalību ES budžeta finansēšanā, VID veic tradicionālo pašu resursu, ko iekasē muitas iestādes, uzskaiti un kontroli.

Kā nosaka ES normatīvie akti, 75 % no aprēķinātās tradicionālo pašu resursu (muitas nodevas, produktu kompensācijas un antidempinga nodevas, muitas nodevas lauksaimniecības nozarē u.c.) summas tiek pārskaitīti ES budžetā, bet 25 % no šīs summas kā iekasēšanas izmaksas patur dalībvalsts. Ņemot vērā šos nosacījumus, 2011.gadā ES budžetā tika pārskaitīti 15,96 miljoni latu.

Muitas laboratorijas darbība

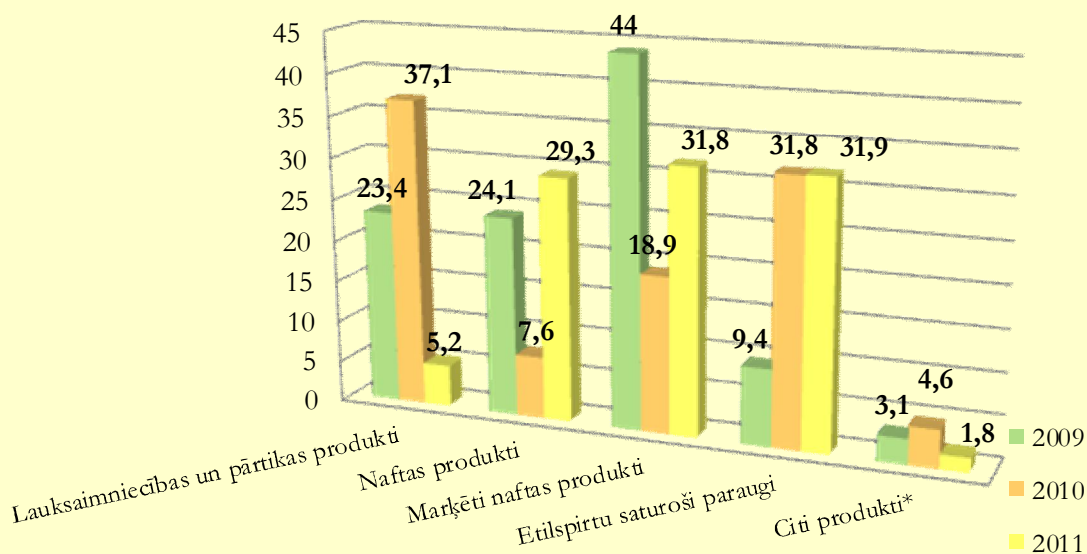
ES muitas maksājumus importējamām precēm piemēro saskaņā ar ES Kombinētās nomenklatūras kodu, un galvenais VID Muitas laboratorijas uzdevums ir veikt preču paraugu testēšanu, lai noteiktu preču raksturīgos parametrus, pamatojoties uz kuriem tiek piešķirts pareizs kods, no kā ir tieši atkarīga muitas maksājumu summa. Saskaņā ar likumu "Par akcīzes nodokli" un spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā atsevišķiem naftas produktiem piemēro samazinātu akcīzes nodokļa likmi, Muitas laboratorija, pamatojoties uz testēšanas rezultātiem, izsniedz atzinumu, kas apliecina, ka marķētais naftas produkts ir iezīmēts (marķēts) atbilstoši prasībām. Papildus tam Muitas laboratorija veic valsts pārvaldes iestāžu struktūrvienību (piem., Valsts tiesu ekspertīžu biroja, Valsts policijas) iesniegto paraugu testēšanu.

Muitas laboratorijas akreditācijas sfērā ietilpst testēšanas metodes naftas produktu, organiski gaistošo šķidrumu un alkoholisko dzērienu raksturīgo parametru noteikšanai. Pēdējos gados ir ieviestas testēšanas metodes, kas nepieciešamas dažādu pārtikas produktu specifisko parametru noteikšanai, lai papildus ES Kombinētās nomenklatūras kodam piešķirtu pareizu lauksaimniecības komponentes (EA) jeb Mērsinga papildkodu. 2011.gadā uzsāks darbs pie šo metožu validēšanas, lai tuvākajā laikā tās akreditētu.

2011.gadā tika veikts nozīmīgs sagatavošanās darbs, lai varētu uzsākt narkotisko vielu prekursoru testēšanu: saskaņā ar normatīvo aktu prasībām 2011.gada 6.janvārī saņemta Zāļu valsts aģentūras licence darbībai ar 1.kategorijas prekursoriem, izstrādāti un apstiprināti VID iekšējie noteikumi, kas nosaka prekursoru iepirkšanas, saņemšanas, izlietošanas, uzglabāšanas, uzskaites un iznīcināšanas kārtību, iegādāta multidimensionāla gāzu hromotogrāfijas sistēma, nepieciešamais palīgaprīkojums un standartvielas.

Muitas laboratorijā iesniegto un testēto paraugu sadalījums pa veidiem, %

* piemēram, minerālmēsli, metali, ķīmiskās vielas

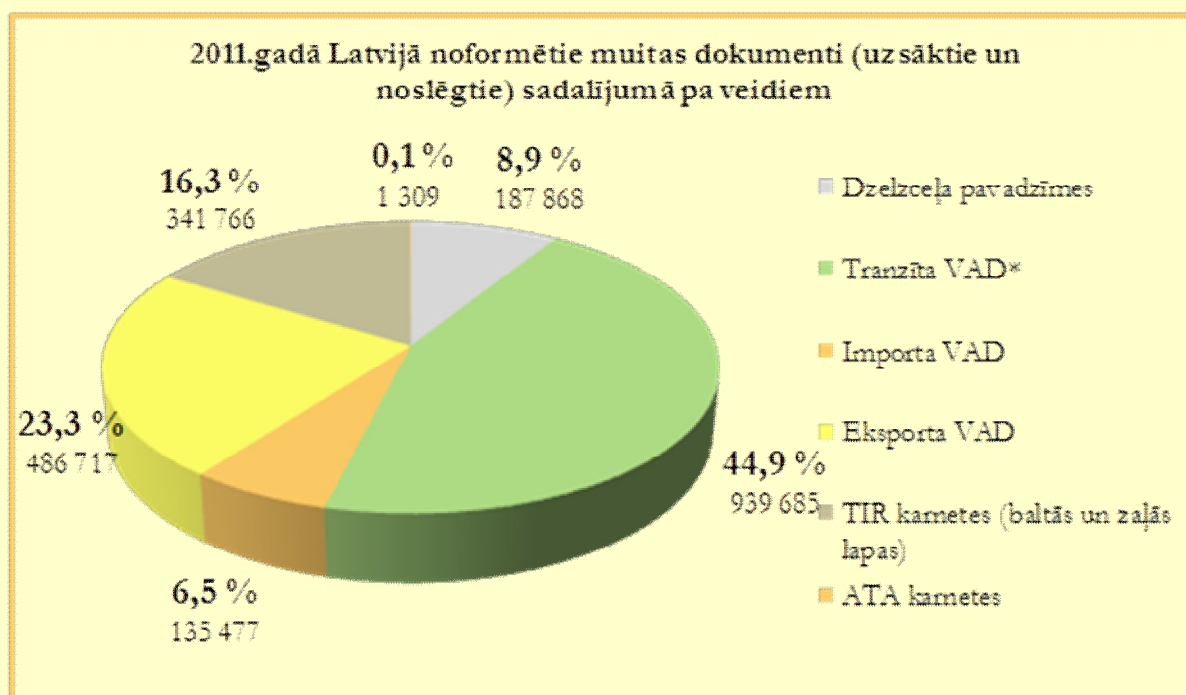
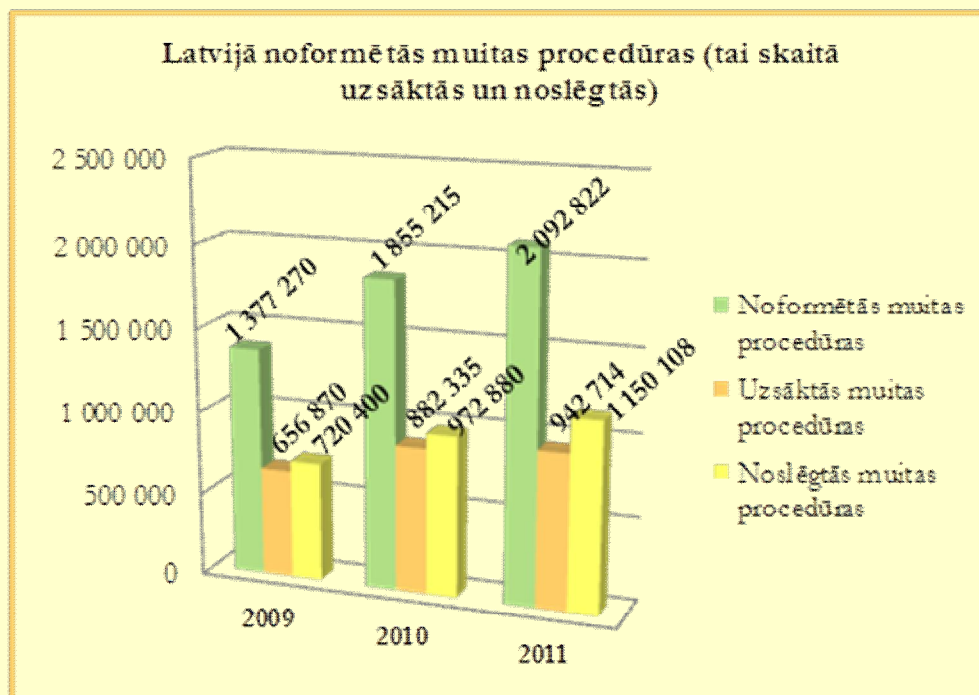
Tirdzniecības veicināšana

Muitas procedūru noformēšana

Latvijā noformēto eksporta muitas deklarāciju jeb VAD kopējais skaits, salīdzinot ar 2010.gadu, ir palielinājies par 19,3 %. Par 25 % pieaugusi eksportēto preču kopējā vērtība (pēc muitas deklarācijām 2011.gadā eksportēto preču kopējā vērtība ir 1,71 miljards latu, kas ir par 341,8 milj. latu vairāk nekā 2010.gadā). 2011.gadā lielākās preču grupas pēc eksportēto preču statistiskās vērtības ir dzērieni, alkoholiskie šķidrumi un etiķis, mehānismi un mehāniskas ierīces, koks un koka izstrādājumi, minerālais kurināmais, dzelzs un tērauds, elektroierīces un elektroiekārtas, kas veido 902,21 milj. latu jeb 52,7% no kopējās eksportēto preču statistiskās vērtības. 2011.gadā pēc izvesto preču statistiskās vērtības visvairāk preču eksportēts uz Krieviju, Norvēģiju un Baltkrieviju. Uz Krieviju eksportēti dzērieni, alkoholiskie šķidrumi un etiķis 170,7 milj. latu vērtībā, mehānismi un mehāniskas ierīces 90,3 milj. latu vērtībā; uz Norvēģiju – koks un koka izstrādājumi 31,5 milj. latu vērtībā, dzelzs vai tērauda izstrādājumi – 20,8 milj. latu vērtībā; uz Baltkrieviju – sauszemes transporta līdzekļi 15,8 milj. latu vērtībā. 2011.gadā preces ir izvestas 2,8 milj. tonnu apjomā, kas ir par 146,91 tūkst. tonnu jeb 5,4 % vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Noformēto importa muitas deklarāciju preču laišanai brīvā apgrozībā skaits 2011.gadā palielinājies par 20,3 %. Importēto preču kopējā statistiskā vērtība palielinājusies par 21,9 % (pēc muitas deklarācijām importēto preču kopējā statistiskā vērtība ir 1,81 miljards latu, kas ir par 325,3 milj. latu vairāk nekā 2010.gadā). 2011.gadā lielākās preču grupas pēc statistiskās vērtības ir minerālais kurināmais, dzelzs un tērauds, elektroierīces un elektroiekārtas, kas sastāda 1 miljardu latu jeb 55,3 % no kopējās importēto preču statistiskās vērtības. 2011.gadā, līdzīgi kā iepriekšējā gadā, pēc izvesto preču statistiskās vērtības visvairāk preču laišanai brīvā apgrozībā ievests no Krievijas, Baltkrievijas un Ķīnas. 2011.gadā no Krievijas importēts minerālais kurināmais 385,12 milj. latu vērtībā, dzelzs un tērauds 105,07 milj. latu vērtībā, koks un koka izstrādājumi 35,35 milj.

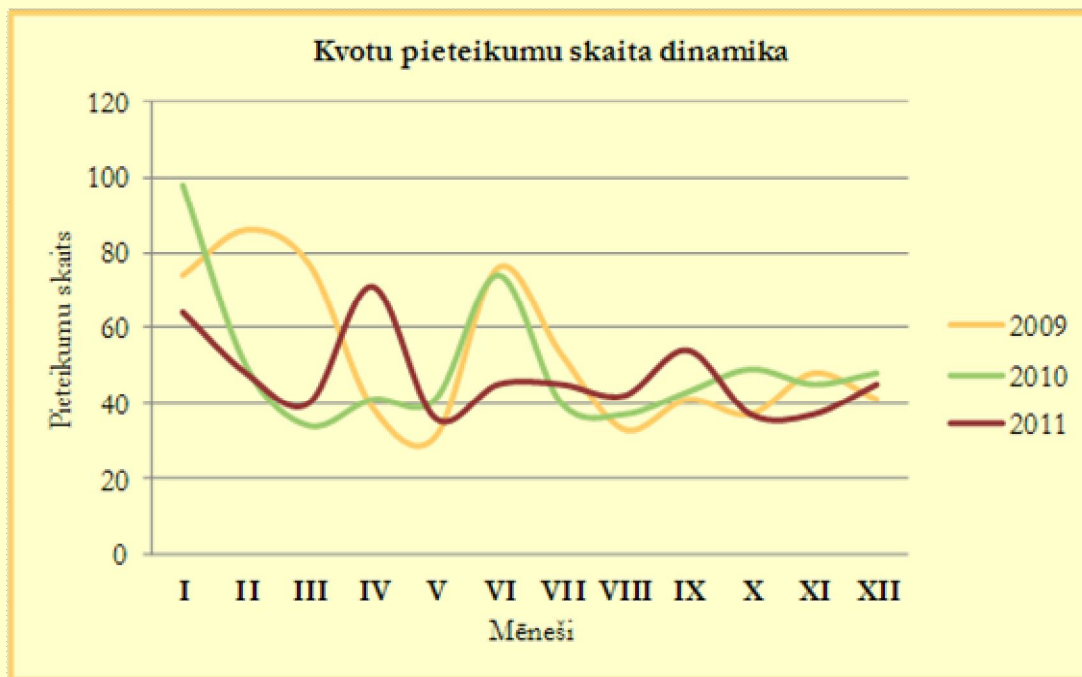
latu vērtībā; no Baltkrievijas – minerālais kurināmais 151,25 milj. latu vērtībā, dzelzs un tērauds 86,2 milj. latu vērtībā, koks un koka izstrādājumi 13,21 milj. latu vērtībā; no Ķīnas – elektroierīces un elektroiekārtas 65,87 milj. latu vērtībā, mehānismi un mehāniskas ierīces 35,48 milj. latu vērtībā, mēbeles un gultas piederumi 12,89 milj. latu vērtībā. 2011.gadā laišanai brīvā apgrozībā ievestas preces 4,54 milj. tonnu apjomā, kas ir par 121,24 tūkst. tonnu jeb 2,74 % vairāk nekā iepriekšējā gadā.

* VAD – Vienotais administratīvais dokuments

ES tarifa kvotu administrēšana

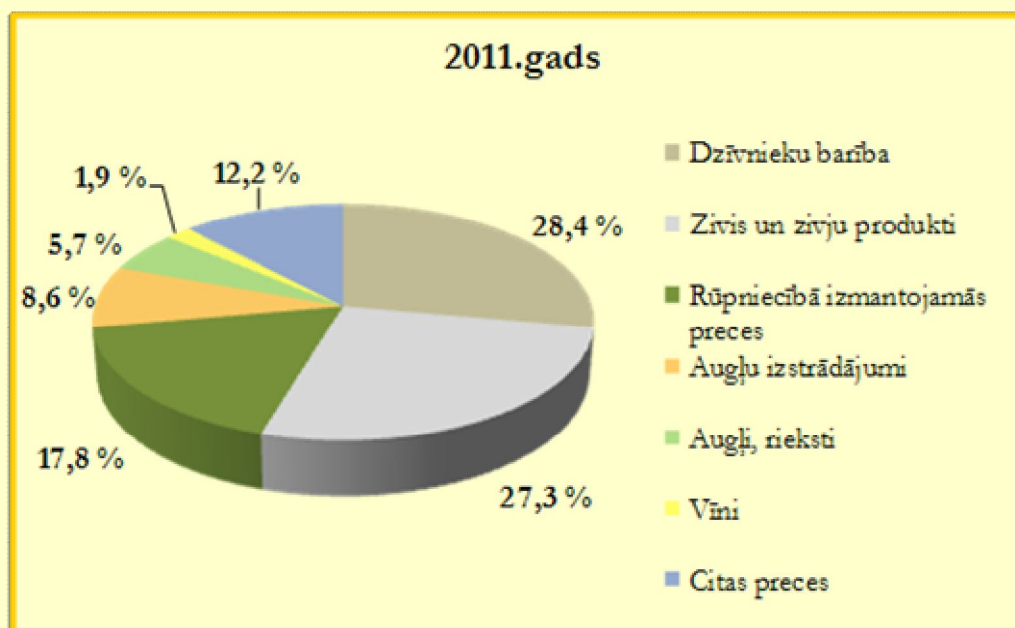
Lai izmantotu iespēju importēt noteiktas preces no trešajām valstīm ar samazinātu vai nulles muitas tarifu likmi, 2011.gadā Latvijas komersanti iesniedza 564 tarifu kvotu pieteikumus, tajā skaitā 45 gadījumos – pēc preču izlaišanas brīvā apgrozībā. Pieprasītās tarifa kvotas 100 % apmērā piešķirtas 556 gadījumos, daļēji piešķirtas 3 gadījumos, atteikums sakarā ar pieteikto kvotu izsmelšanu saņemts 4 gadījumos, 1 gadījumā tarifu kvotas pieteikums anulēts, jo tika uzrādīts neatbilstošs izcelsmes apliecinājums.

Pieprasītākās Latvijā 2011.gadā bija pārtikas produktu un dzīvnieku barības importam noteiktās tarifa kvotas: 28,4 % no kopējā preču daudzuma, kam tika pieprasītas kvotas, veido dzīvnieku barība, 27,3 % - zivis un zivju produkti (Norvēģijas izcelsmes siļķes, makreles un Islandes izcelsmes siļķes), 8,6 % - augļu izstrādājumi (Meksikas un Izraēlas izcelsmes apelsīnu sulas koncentrāts), 5,7 % - augļi un rieksti (Ēģiptes izcelsmes apelsīni un Amerikas Savienoto Valstu izcelsmes mandeļrieksti). 17,8 % no kopējā preču daudzuma, kurām 2011.gadā tika pieprasītas tarifu kvotas, veido rūpniecībā izmantojamās preces (galvenokārt Ukrainas izcelsmes ferosilīcijs) un 12,2 % - citas preces.

Izmantojot iespēju noteiktā laika posmā importēt Eiropas Savienībā noteiktu preču daudzumu, piemērojot samazinātu vai nulles muitas tarifa likmi, 2011.gadā Latvijā ievestas aptuveni 2 667 tonnas dzīvnieku barības, 2 566 tonnas zivju un to produktu, 1 645 tonnas ferosilīcija, 813 tonnas maniokas cietes, 812 tonnas apelsīnu sulas, 336 tonnas apelsīnu, 171 tonna mandeļriekstu, 91 tonna konditorejas izstrādājumu, 36 tonnas ķiploku, 179 hektolitru vīna un citas preces.

Kvotēto preču īpatsvars

Ārējās tirdzniecības aprites veicināšana

Gan ES, gan nacionālā līmeņa muitas politikas iniciatīvas ir vērstas uz administratīvo šķēršļu mazināšanu un uzņēmējdarbības veicināšanu, nodrošinot iespēju izmantot dažādus muitošanas procesa atvieglojumus un vienlaikus saglabājot atbilstošu muitas kontroli.

Pilnveidojot sadarbību ar uzņēmējiem, VID turpina piedāvāt dažādas muitošanas procesu atvieglojošas priekšrocības. Lai paātrinātu un vienkāršotu muitas procedūru noformēšanu, komersantiem ir iespēja saņemt vienkāršoto procedūru atļauju vietējās muitošanas vai/un vienkāršotās deklarēšanas procedūras piemērošanai, atļauju atzītā nosūtītāja/saņēmēja statusa piemērošanai, kā arī Atzītā komersanta (AEO) sertifikātu.

Lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, veicot plānotos pasākumus, tajā skaitā izdarot nepieciešamos grozījumus vienkāršoto procedūru atļaujās un muitas noliktavu turēšanas atļaujās, ar 2011.gada 1.janvāri komersantiem tika nodrošināta iespēja muitot kravas diennakts režīmā visās vienkāršoto procedūru atļaujās un atļaujās atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statusa izmantošanai norādītajās vienkāršotajai muitošana paredzētajās vietās.

Atļaujas nosaukums	2011.gadā piešķirto atļauju (statusu) skaits	Kopējais spēkā esošo atļauju (statusu) skaits
1. Vienkāršoto procedūru atļaujas (skaits)	5	63
1.1. Vienkāršotās deklarēšanas procedūras piemērošanai	-	43
1.2. Vietējās muitošanas procedūras piemērošanai	5	51
2. Atļaujas atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statusa izmantošanai (skaits)	10	111
2.1. Atzītā saņēmēja statusa piemērošanai	10	95
2.2. Atzītā nosūtītāja statusa piemērošanai	10	99
3. Atzītā komersanta (AEO) sertifikāts	5	14

Lai nodrošinātu vienveidīgas prakses un normatīvo aktu muitas jomā piemērošanu, standartizētu muitas sniegtos pakalpojumus, būtiski samazinātu muietošanai patērēto laiku, tika izstrādāts un 2011.gada 27.septembrī apstiprināts "Valsts ieņēmumu dienesta muietošanas standarts". Muietošanas standarts nosaka muietošanas un muitas kontroles pamatprincipus un prasības, kuras jāievēro visām muitas amatpersonām. Muietošanas standartā noteiktas arī muietošanas darbību laika robežas: eksportējot vai importējot, muietošanai minimālais laiks ir 10 minūtes, vidējais – 125 minūtes, maksimālais – 240 minūtes.

Būtiskākie muitas projekti 2011.gadā

2011.gadā tika apstiprināts VID iesniegtais projekts "Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) izstrāde, pilnveidošana un uzturēšana", kas tiek finansēts no ES fondiem (Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansējums). Projekta mērķis ir izveidot vienotu elektronisku muitas datu apstrādes sistēmu, nodrošinot automatizētu muietošanas procesu atbilstoši ES un nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, informācijas apmaiņu starp komersantiem un muitas iestādēm, Latvijas un citu ES dalībvalstu muitas iestādēm, kā arī starp Latvijas muitas iestādēm un citām valsts institūcijām, kas iesaistītas preču muietošanas un kontroles procesā, tādējādi īstenojot elektronisku jeb bezpapīru muitas vidi. Realizējot projektu, 2011.gadā izstrādātas tranzīta kontroles sistēmas muitnieka saskarnes programmatūras prasības un uzsākts darbs pie attiecīgās programmatūras izstrādes. Tāpat uzsākts darbs pie lietotāju prasību definēšanas vairāku veidu muitas dokumentu, tajā skaitā Vienotā administratīvā dokumenta (VAD) importa muitas procedūrām un muitas vērtības deklarācijas, elektroniskai apstrādei EMDAS. 2012.gadā tiks turpināta EMDAS komponentu izstrāde, ko plānots pabeigt 2014.gadā.

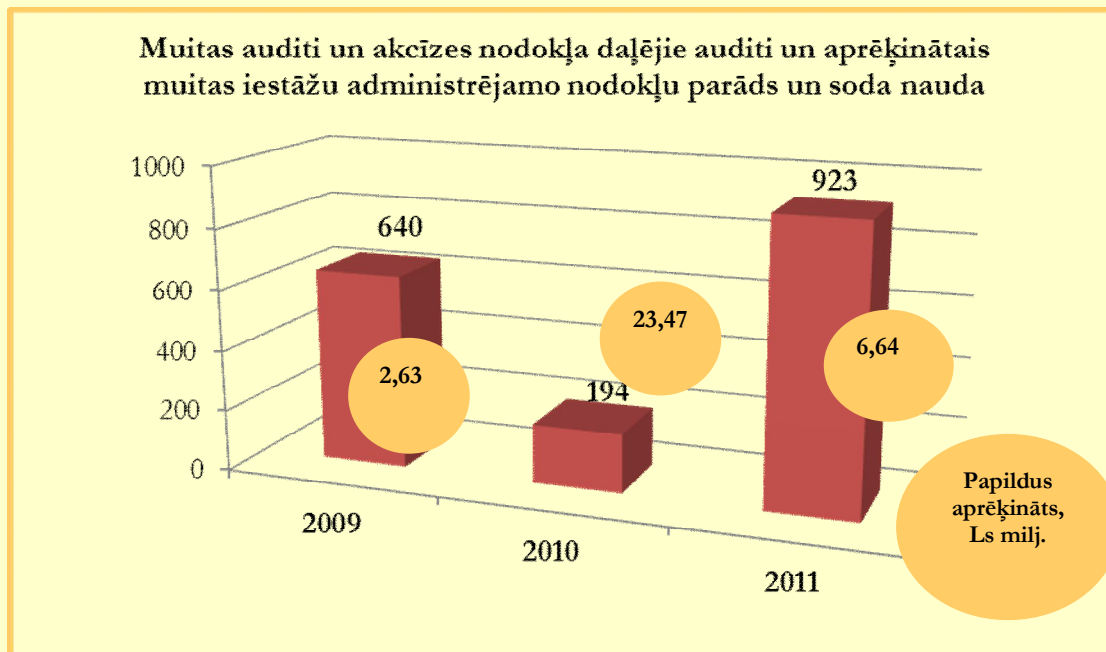
Lai nodrošinātu fiziskās muitas kontroles dokumentu administrēšanu elektroniskā veidā, tādējādi paaugstinot kontroles efektivitāti, 2011.gadā tika izstrādāts Muitas fiziskās kontroles bloks. Šo sistēmu no 2012.gada savā darbā izmanto muitas amatpersonas.

2011.gada sākumā tika pabeigti iepriekšējā gada pavasarī uzsāktie Grebņevas muitas kontroles punkta rekonstrukcijas darbi. Muitas kontroles punkta modernizācijas projekta īstenošanas rezultātā uzbūvēta jauna pasažieru bagāžas kontroles ēka, kontroles caurlaides paviljons, izbūvēti jauni transportlīdzekļu ass un platformas svāri ar nojumi, veikta vairāku saimniecības ēku rekonstrukcija. Ievērojami ieguldījumi veikti ārējo inženierkomunikāciju atjaunošanā.

Lai veicinātu muitas kontroles punktu amatpersonu profesionālo zināšanu papildināšanu un kompetenču paplašināšanu, kā arī lai mazinātu iespējamās korupcijas un interešu konflikta riskus, 2011.gadā muitā tika īstenots pilotprojekts jauna rotācijas principa piemērošanā: muitas amatpersona tikai pirms maiņas uzzināja, kurā no muitas kontroles punktiem konkrētajā maiņā tai jāveic savi darba pienākumi. Šāda rotācija trīs mēnešu periodā tika piemērota Grebņevas MKP, Terehovas MKP un Rēzeknes MKP strādājošām muitas amatpersonām – aptuveni 200 darbiniekiem.

Muitas kontroles pasākumu veikšana

Muitas auditi un akcīzes nodokļa daļējie auditi

No pārskata periodā veiktajiem muitas auditiem 905 gadījumos jeb 98 % pārbaudes bijušas rezultatīvas. Šis rādītājs ir vērtējams pozitīvi – muitas auditi ir veikti, pamatojoties uz efektīvu riska analīzi.

Veikto muitas auditu skaita pieaugumu ietekmēja veikto akcīzes nodokļa auditu par uz robežas konfiscētajām akcīzes precēm skaits, kuru īpatsvars no kopējā 2011.gadā veikto auditu skaita bija 86 %.

Riska pārvaldības sistēmas ieviešana

Lai muitas formalitātes muitas kontroles punktos tiktu veiktas iespējami īsākā laikā, 2011.gadā turpinājās darbs, ieviešot riska pārvaldību muitas jomā un nodrošinot, ka katra nākamā līmeņa kontrole tiek balstīta uz iepriekšējās kontroles rezultātiem un ietver visus muitas darbības aspektus.

Jau 2010.gadā muita veica nozīmīgu sagatavošanās darbu, izstrādājot nepieciešamos informācijas sistēmu tehniskos risinājumus un komersantu moduļus kopsavilkuma deklarāciju, kas nepieciešamas riska analīzes veikšanai pirms preču nonākšanas muitas iestādē, iesniegšanai un apstrādei, tādējādi ar 2011.gada 1.janvāri sekmīgi tika nodrošināta kopsavilkuma deklarāciju ieviešana.

2011.gadā Risku vadības komitejas vadībā tika aktualizēti esošie un izstrādāti jauni VID iekšējie normatīvie dokumenti, kas nosaka nacionālās un starptautiskās riska informācijas apriti. Tika nodrošināts analītiskais atbalsts muitas kontroles punktiem 24 stundas 7 dienas nedēļā, tādējādi sekmējot muitas kontrolē iesaistīto resursu efektīvu un racionālu izmantošanu VID muitas iestādēs. Risku pārvaldības pasākumu īstenošanas rezultātā uzlabota sadarbība ar tiesībsardzības iestādēm gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.

Organizētās noziedzības apkarošana

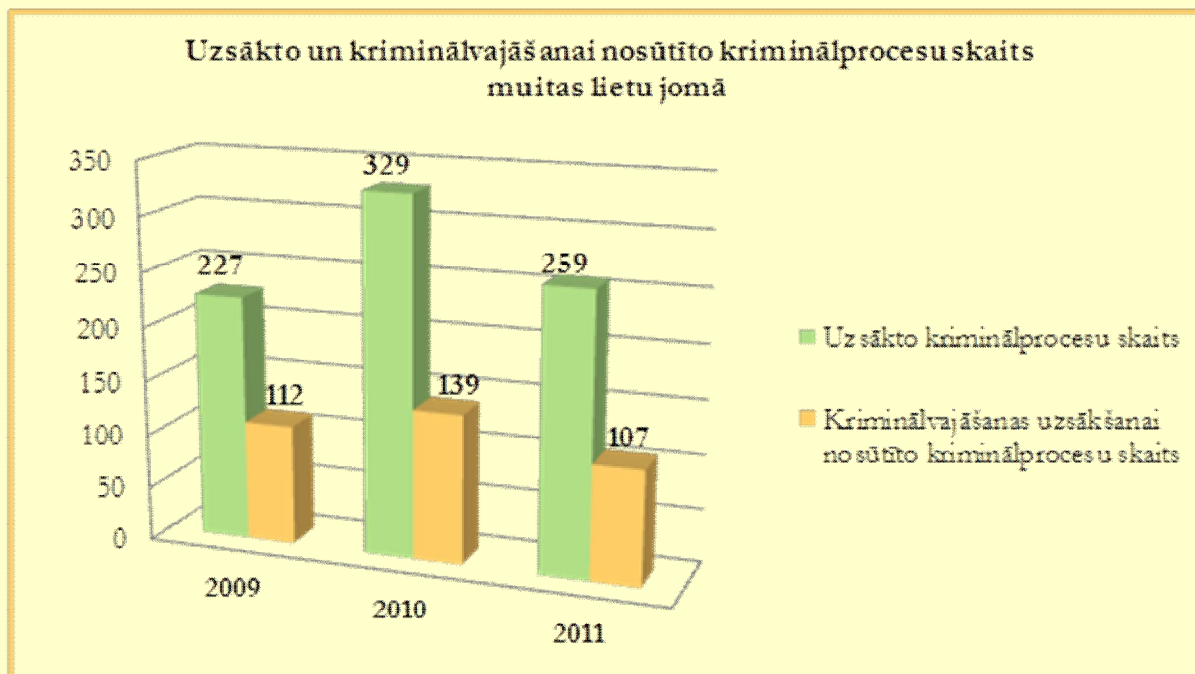
2011.gadā VID 28 gadījumos ir būtiski ierobežojis organizētās noziedzības grupējumu darbību muitas jomā, tajā skaitā 10 gadījumos sadarbības ietvaros ar citām tiesību aizsardzības iestādēm.

Organizētās noziedzības apkarošana	2009	2010	2011
1. Organizētās noziedzības grupējumu ierobežošanas gadījumu skaits	34	53	28
2. Organizētajām noziedzīgajām grupām nodarīti zaudējumi naudas izteiksmē (gadījumos, kad to ir iespējams aprēķināt) (Ls)	4 134 725	18 749 413	1 566 178
2.1. tiešie – izņemtas preces un citas materiālās vērtības (Ls)	467 180	3 610 660	914 720
2.2. netiešie – noziedzīgo grupējumu neiegūtā peļņa (Ls)	3 667 545	15 138 753	651 458
3. Valstij novērsts kaitējums naudas izteiksmē (gadījumos, kad to ir iespējams aprēķināt) (Ls)	3 385 959	5 725 015	3 844 588

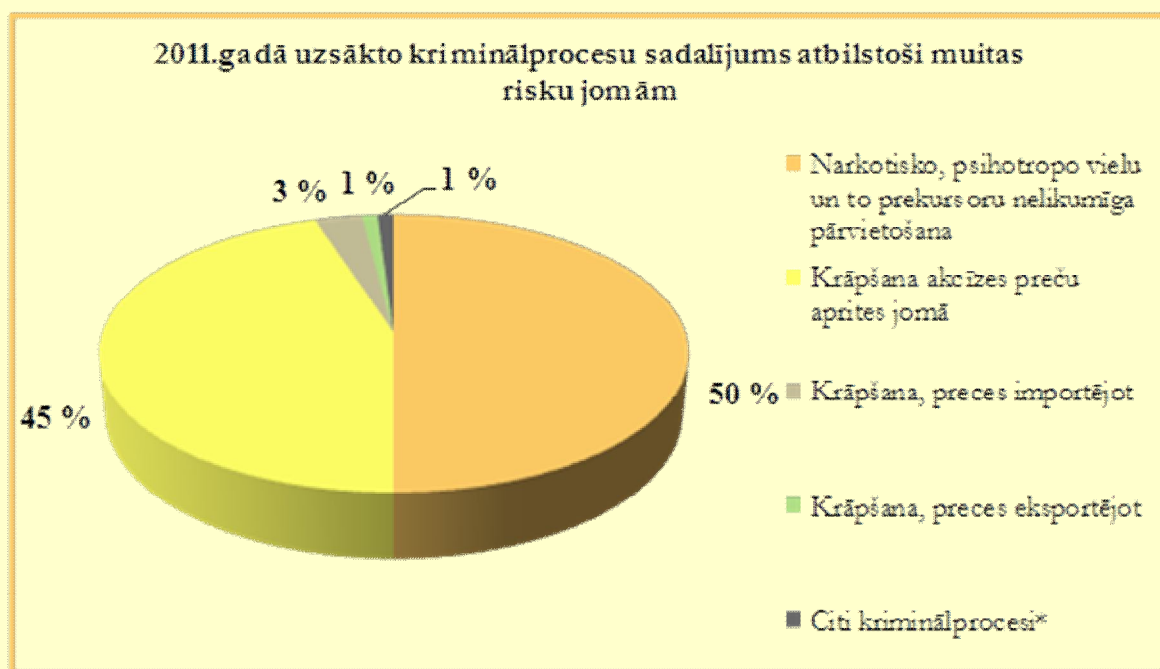
2011.gadā pēc VID muitas iestāžu iniciatīvas uzsāktu kriminālprocesu ietvaros valstij novērsta kaitējums (gadījumos, kad to iespējams aprēķināt), sastāda 8,1 milj. latu.

2011.gadā uzsākti 259 kriminālprocesi muitas jomā, bet kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 107 kriminālprocesi pret 113 personām.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2011 gadā uzsāktu kriminālprocesu skaits samazinājies par 21 %, bet kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits – par 23 %. Šis samazinājums skaidrojams ar uzsāktu kriminālprocesu skaita samazināšanos muitas riska jomā "Narkotisko, psihotropo vielu un to prekursoru nelikumīga pārvietošana". Visvairāk samazinājies to kriminālprocesu skaits, kuru ietvaros izņemto narkotiku apjoms ir no 1 līdz 10 gramiem un kuru transportēšanā izmantots pasts vai arī gaisa transports.

Joprojām vislielākais uzsāktu kriminālprocesu īpatsvars ir saistīts ar narkotisko un psihotropo vielu kontrabandu, kā arī akcīzes preču (konkrēti – tabakas izstrādājumu) kontrabandu.

* Citi kriminālprocesi – dokumentu viltošana, dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

Kriminālprocesu izmeklēšana par narkotisko un psihotropo vielu kontrabandu

VID 2011.gadā muitas riska jomā "Narkotisko, psihotropo vielu un to prekursoru nelikumīga pārvietošana" uzsākti 130 kriminālprocesi.

VID muitas amatpersonu, tajā skaitā kinologu ar darba suņiem, veikto kontroles pasākumu rezultātā uzsākto kriminālprocesu ietvaros izņemti 87,92 kg dažādu narkotisko vielu.

Izņemtās narkotiskās un psihotropās vielas

Muitas iestāžu uzsākto kriminālprocesu ietvaros izņemtās narkotiskās vai psihotropās vielas	2010		2011	
	Izņemtās vielas (grami)	Izņemšanas gadījumu skaits	Izņemtās vielas (grami)	Izņemšanas gadījumu skaits
Hašišs	175,19919	52	76 720,9021	22
Marihuāna	27 791,8908	102	5 622,8525	77
Metilons	2 670,991	3	1 990	1
4-metiletilkatinons	-	-	1 876,62	1
Mitragyna speciosa (kratom)	-	-	909,656	1
Metiletilkatinons	-	-	501,9	1
Efedrīns	-	-	217,6219	1
Metamfetamīns	-	-	69,9705	1
JWH-250 (2-2-metoksifenil-1-1-pentilindol-3-il-etanons)	-	-	8,7336	1
4-metilmetkatinons	-	-	1,8158	1
Heroīns	0,084	1	1,0025	1
MDMA	0,02	1	0,8161	1
Buprenorfīns	-	-	0,176	1

Kokaīns	57 551,2978	5	0,1215	1
Klonozepāms	-	-	0,1	1
Amfetamīns	-	-	0,02	1
Marihuāna (nežāvēta)	90 778	1	-	-
4-metilefedrons	11 456,6268	5	-	-
3-fluormetkatinons	8 001,1723	5	-	-
Metilēndioksipirovalerons	2 002,0259	3	-	-
JWH-210 1-pentil-3-(4-etil-1-naftoil0-idols)	1 784,618	1	-	-
Kokas krūmu lapas	252,66	1	-	-
JWH-018	73,2329	2	-	-
JWH-018 un JWH- 250	24,223	1	-	-
JWH saturoša viela	13,4879	1	-	-
Mefedrons	7,8052	1	-	-
Halucogēnās sēnes	5,2209	1	-	-
4-metilefedronu saturoša viela	1,1853	1	-	-
3-hlorfenilpiperazīns (mCPP)	0,1778	2	-	-
LSD markas	7 gab.	1	-	-
KOPĀ	202 589,919	190	87 922,3085	113

Nozīmīgākie 2011.gadā uzsāktie kriminālprocesi par narkotisko vai psihotropo vielu kontrabandu

2011.gada 10.janvārī VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu kontrabandas faktu, kas tika konstatēts 2010.gada 30.decembrī Rīgā VAS "Latvijas pasts" vēstuļu šķirošanas cehā, veicot pārbaudi pasta sūtījumam, kurā atradās 909,656 gramu vielas "Mitragyna speciosa" (kratom). Kriminālprocess 2011.gada 29.aprīlī nosūtīts kriminālvajāšanas uzsākšanai.

2011.gada 11.februārī VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu kontrabandas faktu, ko Grenctālē konstatēja VID muitas amatpersonas, t.sk. kinologs ar darba suni, veicot autobusa reisa "Viļņa – Rīga" pasažiera bagāžas kontroli un atklājot tajā 4,135 kg marihuānas un 1 466 marihuānas cigaretes.

2011.gada 11.maijā VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu nelikumīgu ieviešanu Latvijas Republikas muitas teritorijā, kas tika konstatēts 2011.gada 11.maijā Rīgā, veicot no Ķīnas ar kurjerpastu sūtīta pasta sūtījuma muitas kontroli, kurā atradās 1876,62 gramu 4-metiletilkatinona.

2011.gada 20.maijā VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu kontrabandu, ko Grenctālē konstatēja VID muitas amatpersonas, t.sk. kinologs ar darba suni, veicot automašīnas pārbaudi un atklājot tajā 1 kg marihuānas.

2011.gada 6.jūlijā VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai, kas tika konstatēts 2011.gada 5.jūlijā, veicot operatīvās darbības pasākumus kādā Latvijas uzņēmumam piederošā noliktavā lidostā "Rīga" un kādā Meksikas uzņēmuma sūtījumā, kurā saskaņā ar pavaddokumenti vajadzēja atrasties cepurēm, atrodot bundžas ar kapsulām, kurās saskaņā ar ekspertīzes slēdzienu atradās 217,6219 gramu efedrīna.

2011.gada 30.jūlijā VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai, kas tika konstatēts VAS

"Latvijas Pasts" vēstuļu šķirošanas noliktavā Rīgā, veicot muitas kontroli pasta sūtījumam no Liepājas uz Krieviju, kurā atradās 501,9 gramu metiletilkatinona.

2011.gada 3.septembrī VID tika uzsākts kriminālprocess par iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu kontrabandas faktu, ko 2011.gada 2.septembrī Grebņevas muitas kontroles punktā konstatēja VID muitas amatpersonas, veicot operatīvo pasākumu kompleksu un atklājot kādā automašīnā 76,6 kg hašiša un 36 gramus marihuānas.

2011.gada 11.februārī Grenctālē autobusā tika atrasti 4,135 kg marihuānas un 1466 marihuānas cigaretes.

2011.gada 11.maijā Rīgā kurjerpasta sūtījumā no Ķīnas tika atrasti 1876,62 gramu 4-metiletilkatinona.

2011.gada 20.maijā Grenctālē divās automašīnās atrasts 1 kg marihuānas.

2011.gada 5.jūlijā kādā uzņēmuma noliktavā Rīgā sūtījumā no Meksikas tika atrastas kapsulas, kas saturēja 217,6219 gramus efedrīna.

2011.gada 30.jūlijā Rīgā pasta sūtījumā uz Krieviju tika atrasti 501,9 gramu metiletilkatinona.

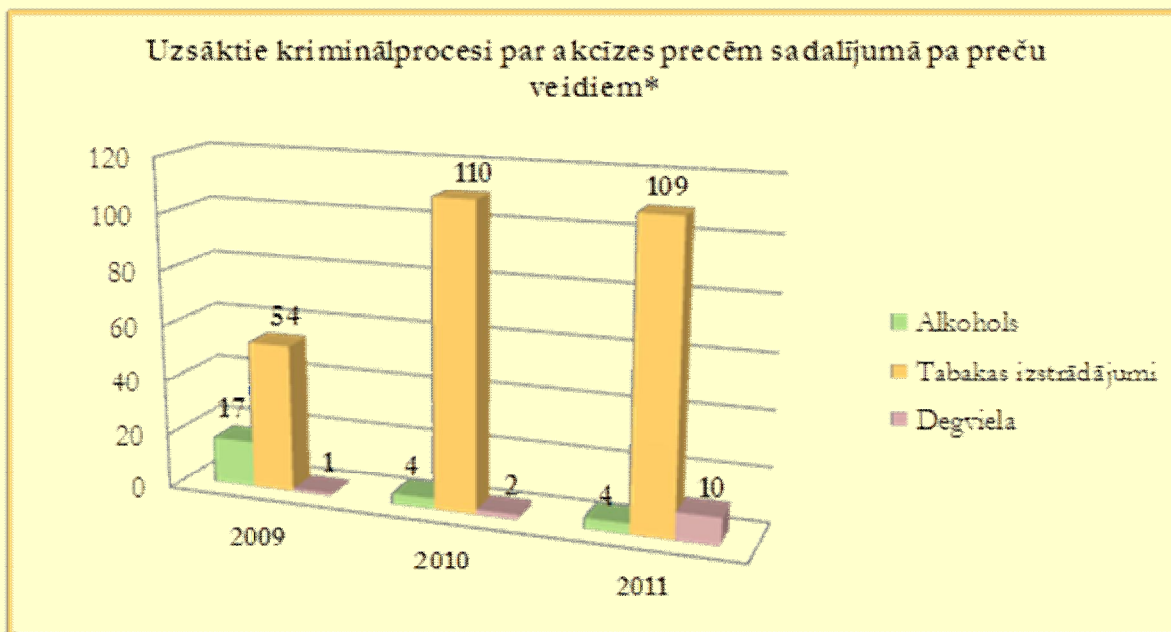

2011.gada 2.septembrī Grebņevas muitas kontroles punktā kādā automašīnā tika atrasti 76,6 kg bašiša un 36 gramu marihuānas.

Kriminālprocesu izmeklēšana par akcīzes precēm

Par noziedzīgiem nodarījumiem saistībā ar akcīzes precēm uzsākti 117 kriminālprocesi.

Tāpat kā iepriekšējā gadā šajā muitas riska jomā visvairāk kriminālprocesu uzsākts par gadījumiem, kad pārkāpuma priekšmets bijuši tabakas izstrādājumi. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2011.gadā uzsākto kriminālprocesu skaits par tabakas izstrādājumiem un alkoholu ir palicis 2010. gada līmenī, savukārt nedaudz pieaudzis uzsākto kriminālprocesu skaits par degvielu (galvenokārt par atkārtoti gada laikā veiktiem administratīviem pārkāpumiem).

* Viena kriminālprocesa ietvaros kā pārkāpuma priekšmets var būt vairākas akcīzes preces. Ja kriminālprocess uzsākts par cigaretēm un degvielu, tas šajā grafikā atspoguļojas gan sadaļā par tabakas izstrādājumiem, gan sadaļā par degvielu.

2011.gadā uzsākto kriminālprocesu ietvaros izņemti tabakas izstrādājumi, kas ekvivalenti 75,33 milj. gab. cigarešu (66,9 milj. gab. cigarešu un 5,9 tūkst. kg tabakas [no kuras būtu iespējams izgatavot 8,43 milj. gab. cigarešu]), 0,68 tūkst. litri degvielas² un 9,6 tūkst. litri alkohola.³

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, izņemto cigarešu apjoms pieaudzis par 12%, izņemtās tabakas apjoms samazinājies par 68%, bet izņemtā alkohola daudzums pieaudzis sešas reizes (2010.gadā izņemti 59,72 milj. gab. cigarešu, 18,24 tūkst. kg tabakas un 1,6 tūkst. litri alkohola).

Muitas iestāžu konstatētie likumpārkāpumi par akcīzes precēm un to ietvaros izņemtās preces	Kriminālprocesi
Pārkāpumi par tabakas izstrādājumiem	109
Izņemtās cigaretes (milj. gab.)	66,9
Izņemtā tabaka (tūkst. kg)	5,9
Izņemtās tabakas ekvivalents cigaretēs (milj. gab.)	8,43
Izņemto tabakas izstrādājumu ekvivalents cigaretēs (milj. gab.)	75,33
Pārkāpumi par alkoholu	4
Izņemtais alkohols (tūkst. litri)	9,6
Pārkāpumi par degvielu	10
Izņemta degviela (izņemot gāzi) (tūkst. litri)	0,68

² Izņemot gāzi.

³ Šajā skaitā nav iekļautas izņemtās akcīzes preces kriminālprocesos par atkārtoti gada laikā konstatētiem administratīviem pārkāpumiem, ko konstatējušas muitas iestādes.

Nozīmīgākie 2011.gadā uzsāktie kriminālprocesi par akcīzes precēm

2011.gada 14.janvārī VID tika uzsākts kriminālprocess par 1 310 000 cigarešu "Jin Ling" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām iespējamo kontrabandas faktu, kas tika konstatēts 2011.gada 13.janvārī, veicot pārbaudi no Ķīnas sūtītam konteineram.

2011.gada 14.janvārī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – 10 600 000 cigarešu "Jin Ling" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām – iespējamo kontrabandas faktu, kas tika konstatēts 2011.gada 13.janvārī Rīgas brīvastā, veicot pārbaudi no Ķīnas sūtītam konteineram.

2011.gada 14.janvārī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – 11 000 000 cigarešu "Jin Ling" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām – iespējamo kontrabandas faktu, kas tika konstatēts 2011.gada 13.janvārī Rīgas brīvastā, veicot pārbaudi no Ķīnas sūtītam konteineram, kurā saskaņā ar pavaddokumentiem vajadzēja atrasties kokvilnas dvieļiem.

2011.gada 22.janvārī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – tabakas ražošanas iekārtas, 5 900 kg tabakas un tabakas izstrādājumu ražošanai nepieciešamo līdzekļu – glabāšanu Latvijas Republikas muitas teritorijā bez muitas iestāžu atļaujas, kas tika konstatēts sadarbībā ar Valsts policijas specvienību Omega, veicot pārbaudi bijušās PSRS kara daļas ēkā Daugavpils novada Naujenes pagastā.

2011.gada 26.martā VID muitas amatpersonas konstatēja muitošanai pakļauto preču – 5 756 200 cigarešu ("Jin Ling" – 5 506 200, "Classic" – 240 000 un "Viceroy" – 10 000) ar Krievijas Federācijas akcīzes markām – nelikumīgu ievešanu Latvijas Republikas muitas teritorijā, noslēpjot cigaretes aiz piesegprecēm – maisiem ar sauso pienu. Par konstatēto faktu 2011.gada 26.martā tika uzsākts kriminālprocess.

2011.gada 7.aprīlī VID tika uzsākts kriminālprocess par 4 000 000 cigarešu "Pioneer" bez akcīzes preču markām ievešanu Latvijas Republikas muitas teritorijā, muitas iestādēs iesniedzot viltotus dokumentus, kas tika konstatēts 2011.gada 6.aprīlī, veicot padziļinātās muitas kontroles pasākumus muitas noliktavā Rīgā, Bulļu ielā.

2011.gada 9.aprīlī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – 1 723 960 "Jin Ling" markas cigarešu ar Krievijas Federācijas akcīzes markām – ievešanu Latvijas Republikas muitas teritorijā no Baltkrievijas caur Sīlenes muitas kontroles punktu, precī noslēpjot no muitas kontroles automašīnas puspiekabē izveidotā slēpnī, kas konstatēts 2011.gada 8.aprīlī.

2011.gada 25.jūlijā VID tika uzsākts kriminālprocess par 2011.gada 23.jūlijā Vecumnieku novadā noliktavas telpās muitas pārbaudes laikā konstatētajām 4 424 440 cigaretēm (2 525 000 – "Jin Ling" ar Krievijas Federācijas akcīzes markām, 1 507 000 – "Superkings" un 392 440 – "Regal" bez akcīzes markām), kas bija paslēptas metāla bundžās ar etiķetēm "Sweet Peas" un "Velluto Coffee Beans" ar nelielu kukurūzas vai kafijas pupiņu daudzumu.

2011.gada 2.augustā VID tika uzsākts kriminālprocess par 2011.gada 28.un 29.jūlijā veikto muitas pārbaudi laikā muitas noliktavā Bulļu ielā, Rīgā deklarētajā higiēnas preču kravā konstatētajām noslēptajām 5 400 000 "Jin Ling" markas cigaretēm bez akcīzes markām.

2011.gada 6.oktobrī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – 8 990 000 "Jin Ling" un "Winston" markas cigarešu ar Krievijas Federācijas akcīzes markām – iespējamo kontrabandas faktu, ko konstatēja VID muitas amatpersonas 2011.gada 12.augustā Rīgas brīvastā, veicot pārbaudi no Apvienotajiem Arābu Emirātiem sūtītā konteinerā, kurā saskaņā ar pavaddokumentiem vajadzēja atrasties flīzēm.

2011.gada 12.oktobrī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – 8 240 000 cigarešu "M1" bez akcīzes markām – iespējamo kontrabandas faktu, kas tika konstatēts 2011.gada 7.oktobrī Rīgas brīvastā, veicot pārbaudi no Apvienotajiem Arābu Emirātiem sūtītā konteinerā, kurā saskaņā ar pavaddokumentiem vajadzēja atrasties spuldzītēm.

2011.gada 24.oktobrī VID tika uzsākts kriminālprocess par muitošanai pakļauto preču – 4 000 000 cigarešu "Leningrad" bez akcīzes markām – iespējamo kontrabandas faktu, izmantojot viltotus dokumentus, kas tika konstatēts 2011.gada 21.oktobrī Rīgas brīvastā.

2011.gada 13.janvārī Rīgas brīvostā trīs no Ķīnas sūtītos konteineros tika atrasti 22 910 000 gab. cigarešu.

2011.gada 22.janvārī Nanjenes pagastā tika atklāta nelegāla cigarešu ražotne.

2011.gada 6.aprīlī muitas noliktavā Buļļu ielā, Rīgā tika atrasti 4 000 000 gab. cigarešu.

2011.gada 8.aprīlī Silenes muitas kontroles punktā kādas automašīnas puspiekabē izveidotā slēptuvē tika atrasti 1 723 960 gab. cigarešu.

2011.gada 23.julijā Vecumnieku novadā noliktavas telpās tika atrasti 4 424 440 gab. cigarešu.

Administratīvie pārkāpumi

Nemot vērā situāciju valstī, kad kontrabandas līmenis un ēnu ekonomikas īpatsvars ir augsts, viens no svarīgākajiem uzdevumiem 2011.gadā bija ēnu ekonomikas apkarošana un godīgas konkurences nodrošināšana. VID muitas iestādes atbilstoši dienesta kompetencei piedalījās šo pasākumu īstenošanā, veicot kontroles pasākumus, tādējādi novēršot kontrabandas preču ievešanu mūsu valstī un mazinot nelegālas tirdzniecības aktivitātes. Īstenojot muitas kontroles pasākumus, 2011.gadā sasniegti labi rezultāti – ievērojami pieaudzis izņemto nelikumīgi pārvietoto cigarešu un degvielas apjoms.

2011.gadā VID muitas iestādes sastādīja 1 527 administratīvo pārkāpumu protokolus par 1 532 administratīvajiem pārkāpumiem⁴, no kuriem 80 % veido likumpārkāpumi par akcīzes precēm, galvenokārt – tabakas izstrādājumiem (1 101 administratīvais pārkāpums).

Administratīvo pārkāpumu lietās izņemti 20,17 milj. gab. cigarešu, 3,5 tūkst. litri alkohola, 40,11 tūkst. litru degvielas un citas preces.

⁴ Pārskata periodā tika konstatēti gadījumi, kad administratīvo pārkāpumu protokoli tika sastādīti par vairāk kā vienu administratīvo pārkāpumu.

2011.gada 19.martā Grebņevas muižas kontrolēšanas punktā divu kravas automašīnu rieņās tika atklātas 243 680 "More" markas cigaretes.

2011.gada 4.aprīlī Silenes muižas kontrolēšanas punktā kravas automašīna degvielas tvertnēs un rieņās tika konstatētas noslēptās 248 000 "Viceroy" markas cigaretes.

2011.gada 12.aprīlī Silenes muižas kontrolēšanas punktā VID muižas amatpersonas atklāja kravas automašīnas puspiekabē izveidotu slēptuvi – dubulto grīdu, kurā atradās 280 000 "Saint George" markas cigarešu.

2011.gada 11.maijā Pāternieku muitas kontroles punktā kravas automašīnas padziļinātās kontroles gaitā VID muitas amatpersonas atklāja, ka puspiekabē izveidota dubulta grīda. Sleptuvē atradās 294 800 "Fest" markas cigaretes.

2011.gada 2.jūnijā Pāternieku muitas kontroles punktā VID muitas amatpersonas atklāja, ka kravas automašīnas degvielas tvertne ir noslēptas 203 600 "Fest", "Premjer", "Minsk" un "Black" marku cigaretes.

2011.gada 7.novembrī VID muitas amatpersonas Ventspils ostā, veicot kravas automašīnas, kas bija iebrukusi Latvijā no Krievijas ar prāmi Transrussia, muitas kontroli, atklāja refrīžeratora grīdā izveidotu sleptuvi, kurā atradās 438 800 "Fest" un "LD" marku cigaretes.

2011.gada 22.novembrī Silenes muitas kontroles punktā VID muitas amatpersonas atklāja kravas mikroautobusa sienās izveidotas slēptuves, kurās atradās 98 220 "Winston" markas cigaretes.

Muitas iestāžu konstatētie likumpārkāpumi par akcīzes precēm un to ietvaros izņemtās preces	Administratīvo pārkāpumu protokoli
Pārkāpumi par tabakas izstrādājumiem	1 101
Izņemtās cigaretes (milj. gab.)	20,17
Izņemtā tabaka (tūkst. kg)	-
<i>Izņemtās tabakas ekvivalents cigaretēs (milj. gab.)</i>	-
Izņemto tabakas izstrādājumu ekvivalents cigaretēs (milj. gab.)	20,17
Pārkāpumi par alkoholu	36
Izņemtais alkohols (tūkst. litri)	3,5
Pārkāpumi par degvielu	128
Izņemtā degviela (izņemot gāzi) (tūkst. litri)	39,76

Muitas iestāžu konstatētie likumpārkāpumi par akcīzes precēm un to ietvaros izņemtās preces	Kriminālprocesi	Administratīvo pārkāpumu protokoli	KOPĀ
Pārkāpumi par tabakas izstrādājumiem	109	1 101	1 210
Izņemtās cigaretes (milj. gab.)	66,9	20,17	87,07
Izņemtā tabaka (tūkst. kg)	5,9	-	5,9
<i>Izņemtās tabakas ekvivalents cigaretēs (milj. gab.)</i>	<i>8,43</i>	<i>0</i>	<i>8,43</i>
Izņemto tabakas izstrādājumu ekvivalents cigaretēs (milj. gab.)	75,33	20,17	95,5
Pārkāpumi par alkoholu	4	36	40
Izņemtais alkohols (tūkst. litri)	9,6	3,5	13,1
Pārkāpumi par degvielu	10	128	138
Izņemtā degviela (izņemot gāzi) (tūkst. litri)	0,68	39,76	40,44

2011.gadā konfiscēts 151 transportlīdzeklis (143 automašīnas un 8 puspiekabes), kas izmantots kontrabandas preču pārvietošanai. Grozījumi, kas paredz iespēju konfiscēt preču nelikumīgai pārvietošanai (pārvadāšanai) izmantoto transportlīdzekli, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.¹² pantā stājās spēkā 2010.gada 23.jūnijā, un līdz gada beigām tika konfiscēti 49 transportlīdzekļi.

2011.gadā muitas kinologi ar darba suņiem 454 gadījumos konstatēja pārkāpumus. Kontroles pasākumu, kas veikti ar darba suņu palīdzību, (t.sk., sadarbojoties ar Valsts policiju, Valsts robežsardzi un Ieslodzījumu vietu pārvaldi) rezultātā izņemti aptuveni 95 kg narkotisko vielu. Ar tabakas izstrādājumu meklēšanas darba suņu palīdzību atklāti un izņemti 2,87 miljoni dažādu marku cigarešu.

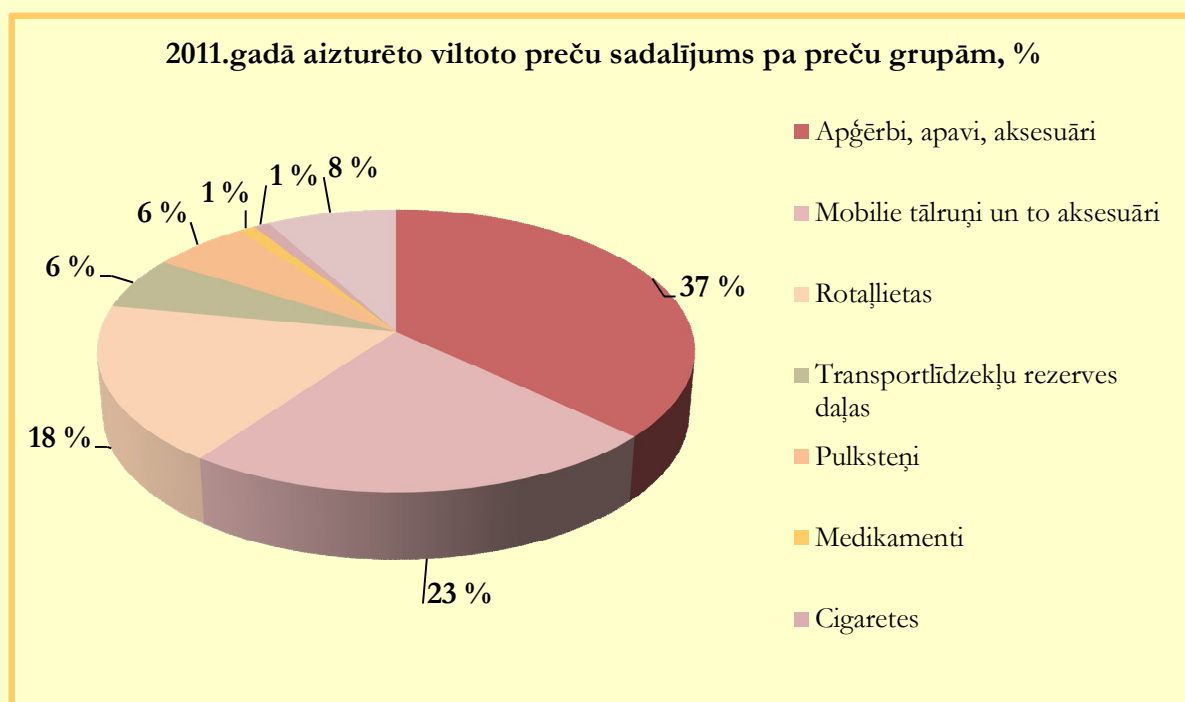
2011.gada nogalē tika iegādāti divi jauni darba suņi, kas tiks apmācīti skaidras naudas meklēšanai.

Intelektuālā īpašuma aizsardzība

2011.gadā muitas kontroles pasākumu rezultātā 84 gadījumos novērsti intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumi, pārvietojot pāri robežai un piemērojot muitas procedūras precēm, kas marķētas ar viltotām preču zīmēm. Salīdzinot ar 2010.gadu, kontrafakto preču aizturēšanas gadījumu skaits samazinājies par 31 %.

2011.gadā VID muitas amatpersonas aizturēja 2 041 241 kontrafakto preču vienību – ar dažādām viltotām preču zīmēm marķētus apavus, apģērbus, aksesuārus, cigaretes, mobilos tālruņus, rotaļlietas, medikamentus un citas preces – apmēram 1,28 miljonu latu vērtībā.

Liela daļa 2011.gadā aizturēto viltoto preču tika vestas no Ķīnas un Apvienotajiem Arābu Emirātiem ar jūras transportu vai ar gaisa transportu, izņemot mobilos tālruņus, kuri pārsvarā tika konstatēti no Honkongas saņemtos pasta un kurjerpasta sūtījumos.

Skaidras naudas deklarēšanas kontrole

Lai novērstu nedeklarētas skaidras naudas ieviešanu Latvijas Republikā no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, un izvešanu no Latvijas Republikas uz valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, VID muitas iestādes nodrošina skaidras naudas pārvietošanas kontroli. Uz ES ārējās robežas personai

jādeklarē skaidras naudas līdzekļi, ja to apjoms sasniedz vai pārsniedz 10 000 eiro vai ekvivalentu summu citas valsts valūtā.

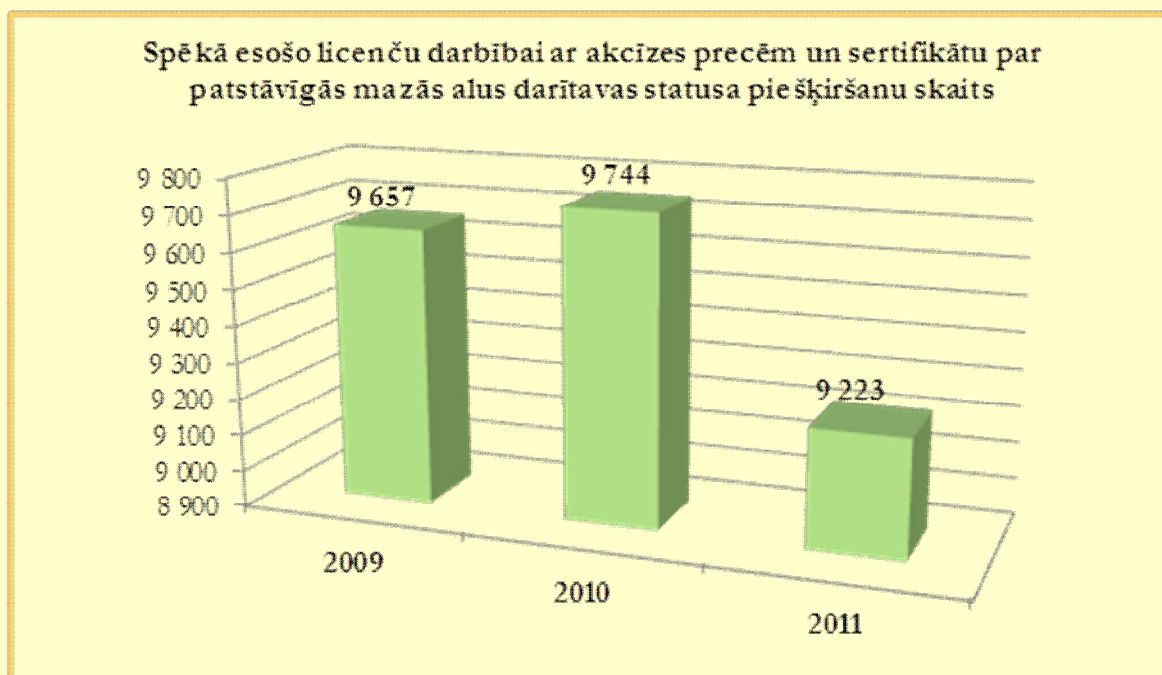
Šķērsojot Latvijas robežu, 2011.gadā iesniegtas 332 skaidras naudas deklarācijas kopsummā par 77,63 milj. eiro, kas ir par 200 deklarācijām un 35,97 milj. eiro vairāk nekā iepriekšējā gadā. Ierodoties Latvijā, 2011.gadā ir iesniegtas 230 skaidras naudas deklarācijas kopsummā par 19,74 milj. eiro, kas ir par 158 deklarācijām un par 10,45 milj. eiro vairāk nekā iepriekšējā gadā. Atstājot Latviju, 2011.gadā ir iesniegtas 102 skaidras naudas deklarācijas kopsummā par 57,89 milj. eiro. Salīdzinot ar 2010.gadu, deklarāciju skaits ir palielinājies par 62 deklarācijām, bet deklarētā naudas summa – par 25,52 milj. eiro.

2011.gadā tika konstatēti trīs pārkāpumi saistībā ar skaidras naudas nedeklarēšanu vai nepatiesu deklarēšanu. Starptautiskajā lidostā "Rīga", pārbaudot reisa Maskava – Rīga pasažieru bagāžu, 2011.gada 2.augustā kāda Krievijas pilsoņa bagāžā konstatēti 19 800 ASV dolāri, bet 5.novembrī kāda Azerbaidžānas pilsoņa bagāžā konstatēti 19 945 eiro un 10 050 ASV dolāri. 2011.gada 21.decembrī sadarbībā ar lidostas Avi drošības dienestu Lietuvas pilsoņa, kurš devās no Rīgas uz Stambulu, bagāžā konstatēti nedeklarēti 225 000 ASV dolāri. Visos trīs gadījumos personām ir uzlikts maksimālais administratīvais sods 200 latu apmērā.

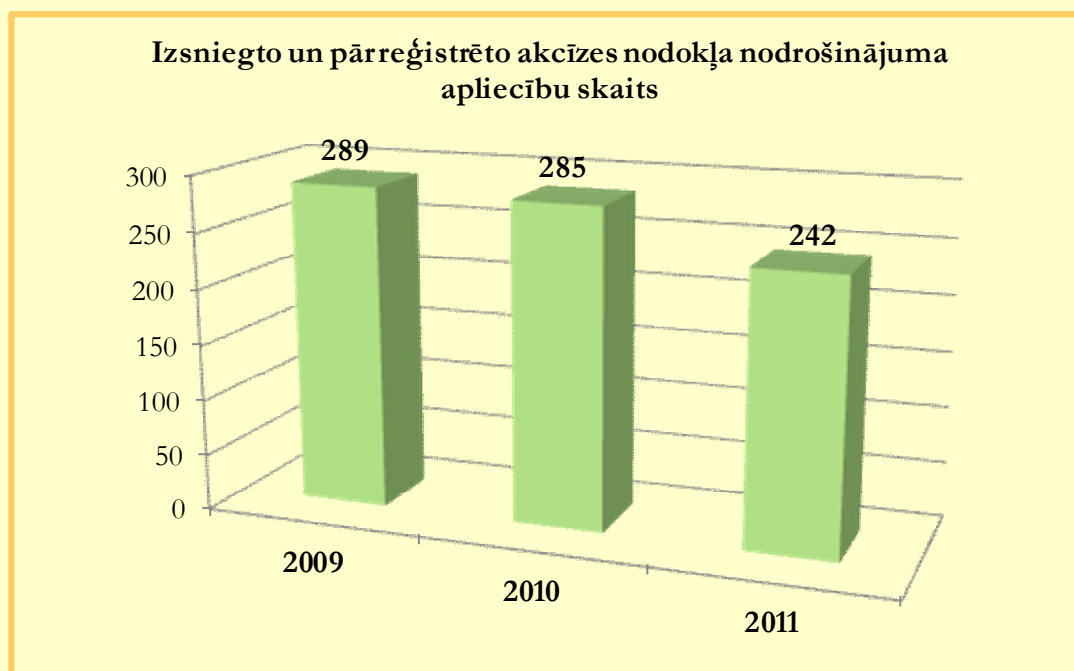
AKCĪZES PREČU APRITES UZRAUDZĪBA

Licencēšana

2011.gadā kopumā anulētas 1 969 licences, atļaujas, izziņas un sertifikāti darbībai ar akcīzes precēm, no tām 773 dokumenti anulēti par normatīvo aktu pārkāpumiem un 1 196 – pamatojoties uz komersantu iesniegumiem.

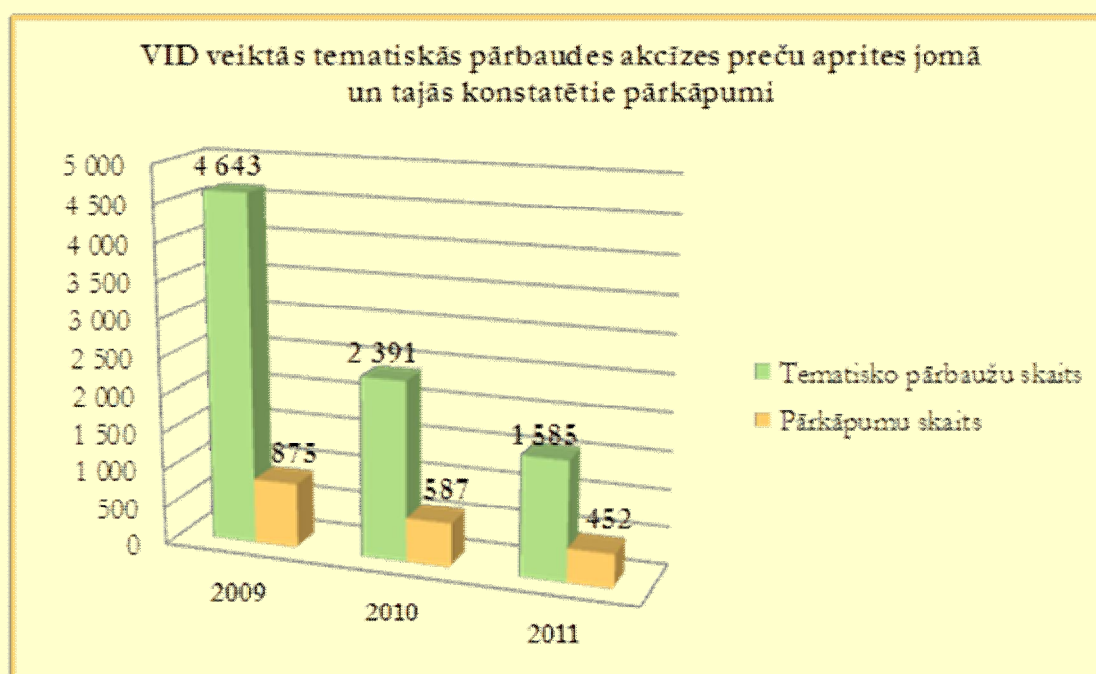
Akcīzes nodokļa nodrošinājuma apliecību izsniegšana

2011.gadā kopumā anulētas 24 akcīzes nodokļa vispārējā nodrošinājuma apliecības, no tām 10 apliecības anulētas par normatīvo aktu pārkāpumiem un 14 – pamatojoties uz komersanta vai nodrošinātāja iesniegumiem.

2011.gadā 11 akcīzes nodokļa nodrošinājuma apliecībām ir apturēta darbība.

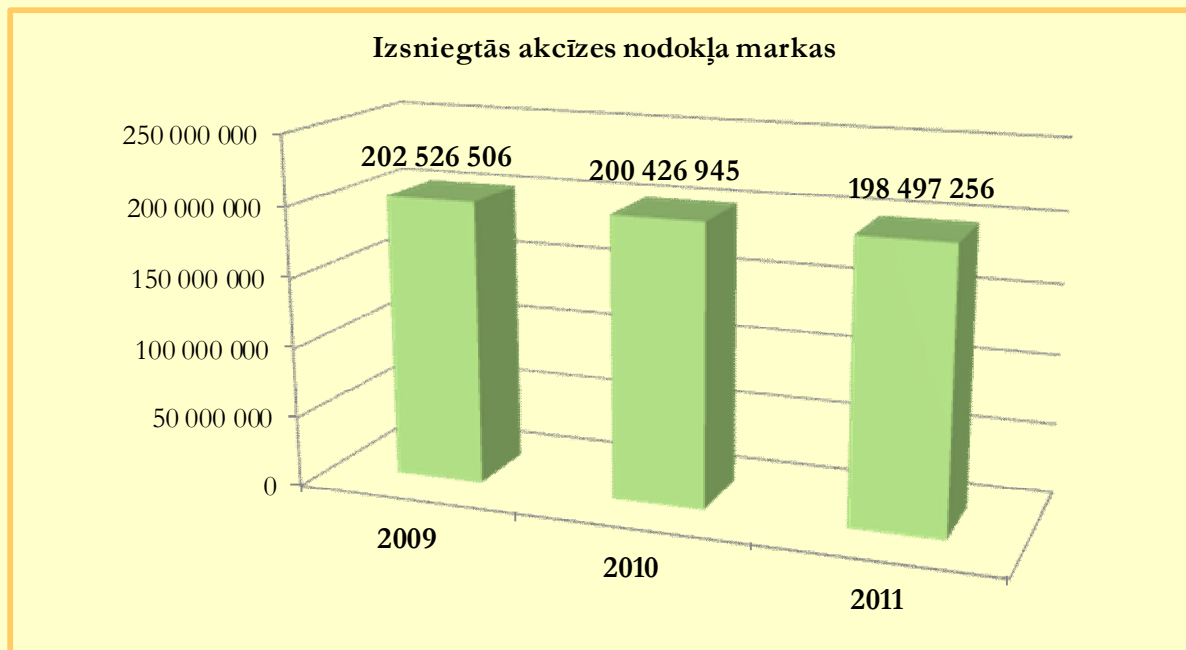
Uzraudzība

2011.gadā piemērots naudas sods par pārkāpumiem akcīzes preču jomā 138,41 tūkst. latu apmērā.

2011.gadā konfiscēto preču daudzums: 7 244 litri naftas produktu, 3 604,41 litrs alkoholisko dzērienu, 2 947 664 cigaretes.

Akcīzes nodokļu marku izsniegšana

2011.gadā izsniegtas 85 883 086 akcīzes nodokļa markas alkoholisko dzērienu marķēšanai, savukārt tabakas izstrādājumu marķēšanai izsniegtas 112 614 170 akcīzes nodokļa markas.

Izsniegto akcīzes nodokļa marku daudzuma samazinājums 2011.gadā ir skaidrojams ar akcīzes nodokļa likmju paaugstināšanu alkoholiskajiem dzērieniem un ar to, ka pieaudzis patēriņš alkoholiskajiem kokteiļiem uz alus bāzes, kuri netiek marķēti ar akcīzes nodokļa markām.

Attiecīgo produktu cenu kāpums un kopējo ekonomisko rādītāju, kā arī patērētāju pirktspējas lejupslīde ir pamatā galvenie faktori, kas ietekmē alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu apriti.

Akcīzes preču pārvietošana

Ieviests akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmas EMCS otrais posms saskaņā ar EK DG TAXUD noteiktajiem termiņiem, tādējādi paplašinot komersantu komercdarījumu iespējas pārvietot akcīzes preces, izmantojot atlikto nodokļa maksāšanu, kā arī pilnveidojot uzraudzības un administratīvās sadarbības iespējas starp dalībvalstīm.

2010.gadā VID informācijas sistēmās reģistrēti kopumā 82 369 akcīzes preču administratīvie pavaddokumenti un elektroniskie administratīvie dokumenti. Ņemot vērā, ka 2010.gada 1.aprīlī tika ieviesta Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēma, tad kopš 2010.gada 31.decembra akcīzes preču pārvietošanai izmanto tikai elektroniskos administratīvos dokumentus.

2011.gadā kopumā Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmā (EMCS) reģistrēti 85 666 elektroniskie administratīvie dokumenti.

PIRMSTIESAS STRĪDU IZSKATĪŠANA UN TIESVEDĪBAS REZULTĀTI

Pirmstiesas strīdu izskatīšanas rezultātā pieņemtie lēmumi un noslēgtie vienošanās līgumi, skaits

Lēmuma veids	2009.gads	2010.gads	2011.gads
Nodokļu strīdu lietas	629	1 166	1 390
Administratīvo pārkāpumu lietas	312	256	547
Nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas lietas	110	284	216
Citu strīdu lietas	185	232	257
Kopā	1 236	1 938	2 410
Noslēgtie vienošanās līgumi par nodokļu kontroles rezultātā aprēķināto maksājumu samaksu	53	33	61

Analizējot 2011.gadā pirmstiesas strīdu izskatīšanas rezultātā pieņemto lēmumu skaitu, salīdzinot ar iepriekšējo periodu – 2010.gadu, secināms, ka iesniegto apstrīdēšanas iesniegumu un sūdzību skaits un attiecīgi apstrīdēšanas procesā pieņemto lēmumu skaits 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, ir pieaudzis, tas ir, 2011.gadā ir pieņemti par 472 jeb par 24,36 % vairāk lēmumu nekā iepriekšējā gadā. Apstrīdēšanas iesniegumu un sūdzību izskatīšanas rezultātā pieņemto lēmumu skaita pieaugums vērojams gandrīz visās lēmumu kategorijās, izņemot nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas lietās. Iemesli konkrētā veida lēmumu skaita pieaugumam vai samazinājumam ir norādīti katram lēmuma veidam atsevišķi.

Nodokļu strīdu izskatīšana

Nodokļu strīdu izskatīšana ietver nodokļu un muitas auditu rezultātā pieņemto lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšanu, kā arī nodokļu pārmaksu un atmaksu lietās pieņemto lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšanu.

Nodokļu strīdu lietu izskatīšanas rezultātā pieņemtie lēmumi, skaits

	2009.gads	2010.gads	2011.gads
Atstāti negrozīti:	470 (74,7 %)	707 (60,6 %)	786 (56,6 %)
t.sk. vienlaikus papildus aprēķināts	23	15	34
Atcelti:	35 (5,5 %)	187 (16 %)	245 (17,6 %)
t.sk.: papildus aprēķināts	3	5	4
uzdots izskatīt vēlreiz	2	98	135
Atcelti daļā:	101 (16,1 %)	190 (16,4 %)	229 (16,4 %)
t.sk. vienlaikus papildus aprēķināts	15	23	36
Pieņemts lēmums neizskatīt sūdzību	23 (3,7 %)	57 (4,9 %)	18 (1,2 %)
Citi (atteikts uzsākt administratīvo procesu no jauna; uzsākt administratīvo procesu no jauna, atkārtoti izskatīt lietu; veikts pārrēķins saskaņā ar tiesas spriedumu u.c.)		25 (2,1 %)	112 (8 %)
Kopā	629	1166	1390

Analizējot nodokļu strīdu izskatīšanas rezultātā pieņemtos lēmumus 2010. un 2011.gadā, secināms, ka 2011.gadā par 224 sūdzībām (19,2 %) palielinājies VID iesniegto apstrīdēšanas iesniegumu skaits nodokļu strīdu lietās.

Iemesli apstrīdēšanas iesniegumu skaita pieaugumam ir tādi paši, kā iepriekš – nodokļu administrācijas kontroles (pārbaudes, revīzijas) rezultātā pieņemto lēmumu skaita pieaugums, nepilnības nodokļu normatīvajā regulējumā, kas pieļauj dažādas tiesību normu interpretācijas iespējas un rada neskaidrības tiesību normu piemērošanā, kā arī mainīga tiesu prakse.

Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšana

Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas rezultātā pieņemtie lēmumi, skaits

	2009.gads	2010.gads	2011.gads
Atstāti negrozīti	220 (70,5 %)	217 (84,8 %)	303 (55,4 %)
Atcelti:	45 (14,4 %)	17 (6,6 %)	170 (31,1 %)
t.sk.: lieta izbeigta	16	3	147
lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai	13	9	12
izsakot mutvārdu aizrādījumu	16	5	12
Grozīti:	21 (6,7 %)	4 (1,6 %)	39 (7,1 %)
Sūdzība atstāta bez izskatīšanas	26 (8,4 %)	18 (7 %)	33 (6 %)
Kopā	312	256	547

Administratīvo pārkāpumu lietas ir vienīgā lietu kategorija, kurā 2010.gadā bija konstatējams sūdzību skaita samazinājums, salīdzinot ar 2009.gadu. Savukārt 2011.gadā ir ļoti strauji pieaudzis sūdzību skaits tieši šajā lietu kategorijā. Salīdzinot ar 2010.gada rezultātiem, tas ir pieaudzis par 291 iesniegumu (113,7 %).

Sūdzību skaita pieaugums ir sekas VID aktīvākam darbam ar personām, kuras nav izpildījušas vai nepilda normatīvajos aktos noteiktos pienākumus sfērās, kuras ietilpst VID uzraugošajā kompetencē, galvenokārt nodokļu un muitas administrēšanā un kontrolē, kā arī akcīzes preču aprītē.

2011.gadā procentuālā izteiksmē ir samazinājies to lēmumu skaits, kuri apstrīdēšanas procesa rezultātā tiek atstāti negrozīti. Grozīto lēmumu skaits, kas procentuālā izteiksmē ir 7,1 % un ir tuvs 2009.gada rādītājam, norāda uz to, cik lielā gadījumu skaitā VID ģenerāldirektors daļēji atceļ uzliktos administratīvos sodus vai samazina piemērotā soda apmēru. 2010.gadā šādu gadījumu skaits bija mazāks, jo vairumā gadījumu pie administratīvās atbildības sauktajām personām jau sākotnēji tika piemēroti mazākie iespējamie administratīvie sodi, vērtējot pie atbildības saukto personu spējas tos samaksāt, ņemot vērā vispārējās tendences valsts ekonomikā. Savukārt lielais atcelto lēmumu skaits 2011.gadā (31,1 %), kas ir būtiski vairāk kā 2009. (14,4 %) un 2010.gadā (6,6 %) saistīts galvenokārt ar konstatētajiem procesuālās dabas pārkāpumiem administratīvo pārkāpumu lietvedībā, mazāk – ar pierādījumu nepietiekamību administratīvā pārkāpuma sastāva pamatošanai. Konstatētie procesuālās dabas pārkāpumi ir bijuši saistīti galvenokārt ar lietvedības uzsākšanas gadījumu skaitu administratīvo pārkāpumu lietās straujo pieaugumu un nepilnīgu lietvedības procesu, neveicot visas obligātās procesuālās darbības.

Nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas lietu strīdu izskatīšana

Nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas lietu izskatīšanas rezultātā pieņemtie lēmumi, skaits

Lēmuma rezultāts	2009.gads	2010.gads	2011.gads
Atstāti negrozīti	40 (36,4 %)	183 (64,4 %)	130 (60,2 %)
Atcelti	38 (34,6 %)	46 (16,2 %)	25 (11,6 %)
Atcelti daļā	24 (21,8 %)	17 (6,0 %)	24 (11,1 %)
Pieņemts lēmums neizskatīt sūdzību (atstāt bez izskatīšanas, atteikt izskatīt pēc būtības)	8 (7,2 %)	38 (13,4)	37 (17,1)
Kopā	110	284	216

Analizējot nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas lietu izskatīšanas rezultātā pieņemtos lēmumus 2010. un 2011.gadā, secināms, ka to skaits 2011.gadā ievērojami ir samazinājies, tas ir, par 68 sūdzībām (-23,94 %).

Citu strīdu izskatīšana

VID izskata strīdus arī par VID struktūrvienību pieņemtajiem lēmumiem šādos gadījumos:

- par izslēgšanu no ar PVN aplikamo personu reģistra;
- par atteikumiem reģistrēt ar PVN aplikamo personu reģistrā;
- par atteikumiem reģistrēt kā fiksēto IIN maksātāju;
- par atteikumiem piešķirt nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu;
- par saimnieciskās darbības apturēšanu;
- par atteikumiem novirzīt nodokļa maksātāja iemaksātās summas;
- par atteikumiem pieņemt vai koriģēt nodokļu deklarācijas;
- cita veida VID kompetencē esošie lēmumi.

Citu strīdu lietu izskatīšanas rezultātā pieņemtie lēmumi, skaits

	2009.gads	2010.gads	2011.gads
Atstāts negrozīts	123 (66,5 %)	151 (65,1 %)	113 (44 %)
Atzīts par tiesisku (izpildītie lēmumi)	31 (16,7%)	34 (14,7 %)	58 (22,6 %)
Atcelts	19 (10,3 %)	30 (12,9 %)	62 (24 %)
t.sk. nosūtīti jaunai lietas izskatīšanai	9	14	28
Grozīts	3 (1,6%)	2 (0,9 %)	5 (2 %)
Atstāts bez izskatīšanas	9 (4,9%)	15 (6,5 %)	19 (7,4 %)
Kopā	185	232	257

Citu strīdu lietās apstrīdēšanas iesniegumu skaits 2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, ir pieaudzis par 25 iesniegumiem (10,76 %).

Tātad darba apjoms šajā lietu kategorijā būtiski nav mainījies. Vairumu no izskatītajām lietām veido nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu lietas, tad mikrouzņēmumu nodokļa maksāšanas režīma noteikšanas lietas un lietas par reģistrēšanu PVN reģistrā vai izslēgšanu no tā.

2011.gadā ir samazinājies negrozītu atstāto lēmumu skaits un palielinājies atcelto lēmumu skaits. Atceltie lēmumi samaksas termiņa pagarinājumu piešķiršanas gadījumos saistīti ar nepietiekamu sākotnējo pieņemto lēmumu pamatojumu, mikrouzņēmumu nodokļa maksāšanas režīma piemērošanas lietās – gan ar kļūdainu konkrētā nodokļa maksāšanu regulējošo normatīvo aktu interpretāciju, gan ar faktisko apstākļu izmaiņām izskatāmajās lietās, kas secīgi bijušas par pamatu pieņemt atšķirīgus – privātpersonām labvēlīgākus – lēmumus.

Paplašinoties nodokļu normatīvo aktu bāzei, pieaug arī situāciju skaits, kurās rodas strīdi, tādējādi pēc būtības nemitīgi pieaug arī izskatāmo lietu dažādība un sarežģītība.

Tiesvedības rezultāti nodokļu uzrēķinu lietās, kurās tiesas nolēmums ir stājies likumīgā spēkā

	Pabeigtās lietas				Ar tiesas nolēmumiem noteiktie nodokļu maksājumi, kas jānomaksā valsts budžetā
	Kopā	No tām			
		Vinnētas	Daļēji	Zaudētas	
2009.gads	355	294 (83 %)	15 (4 %)	46 (13 %)	Ls 49,1 milj.
2010.gads	311	277 (89 %)	13 (4 %)	21 (7 %)	Ls 12,6 milj.
2011.gads	274	202 (74 %)	16 (6 %)	56 (20 %)	Ls 10,7 milj.

Tiesvedības rezultāti citu strīdu lietās, kurās tiesas nolēmums ir stājies likumīgā spēkā

Citu strīdu lietas ietver tiesvedības rezultātus administratīvo pārkāpumu lietās, nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas lietās, lietās par pieteikumiem par speciālo atļauju (licenču) neizsniegšanu, anulēšanu, apturēšanu un zaudējumu atlīdzināšanas lietās.

	Pabeigtās lietas			
	Kopā	No tām		
		Vinnētas	Daļēji	Zaudētas
2009.gads	229	167 (73 %)	25 (11 %)	37 (16 %)
2010.gads	198	143 (72 %)	11 (6 %)	44 (22 %)
2011.gads	158	120 (76%)	18 (11%)	20 (13%)

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

VID ikdienas neatņemama sastāvdaļa ir starptautiskā sadarbība, administratīvā sadarbība un informācijas apmaiņa. Globalizācijas procesu ietekmē, pieaugot ekonomiskām aktivitātēm, ir palielinājusies nepieciešamība pievērst arvien vairāk uzmanības starptautiskās sadarbības aspektiem.

Nodokļu administrēšanas jomā

Administratīvā sadarbība un informācijas apmaiņa

Atbilstoši saistošajiem ES normatīvajiem aktiem, tajā skaitā informācijas apmaiņai tiešo un netiešo nodokļu jomās, VID nodrošina regulāru administratīvo sadarbību ar citām ES dalībvalstīm.

Pastāvīgi tiek nodrošināta starptautiskā informācijas apmaiņa tiešo nodokļu jomā starptautisko līgumu ietvaros, veicot aktīvu informācijas apmaiņu, kā arī sniedzot palīdzību nodokļu iekasēšanā. 2011.gadā sadarbība notika 51 konvencijas "Par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu" ietvaros. Latvija šādas konvencijas ir noslēgusi, un tās ir stājušās spēkā ar Norvēģiju, Zviedriju, Igauniju, Dāniju, Somiju, Poliju, Lietuvu, Kanādu, Čehiju, Nīderlandi, Islandi, Ukrainu, Baltkrieviju, Lielbritāniju, Ķīnu, Vāciju, Uzbekistānu, Īriju, Amerikas Savienotajām Valstīm, Moldovu, Maltu, Slovākiju, Singapūru, Franciju, Horvātiju, Armēniju, Šveici, Slovēniju, Rumāniju, Kazahstānu, Beļģiju, Portugāli, Turciju, Spāniju, Ungāriju, Bulgāriju, Grieķiju, Gruziju, Azerbaidžānu, Izraēlu, Luksemburgu, Serbiju, Melnkalni, Austriju, Maķedoniju, Albāniju, Itāliju, Kirgiziju, Tadžikistānu, Maroku un Dienvidkoreju.

Saskaņā ar šīm konvencijām noslēgti līgumi "Par savstarpēju administratīvu palīdzību un automātisko informācijas apmaiņu" ar Beļģijas Karalisti, Čehijas Republiku, Dānijas Karalisti, Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Vācijas Federatīvo Republiku, Lietuvas Republiku, Nīderlandes Karalisti, Uzbekistānas Republiku, Zviedrijas Karalisti un Azerbaidžānas Republiku.

Administratīvā sadarbība un informācijas apmaiņa tiešo nodokļu jomā ar visām ES dalībvalstīm 2011.gadā tika veikta saskaņā ar Padomes 1977.gada 19.decembra Direktīvu 77/799/EEK par dalībvalstu kompetento iestāžu savstarpēju palīdzību tiešo nodokļu jomā, kā arī Padomes 2003.gada 3.jūnija Direktīvu 2003/48/EK (Uzkrājumu ienākumu direktīva).

2011.gadā veikta informācijas apmaiņa tiešo nodokļu jomā ar ES dalībvalstīm un valstīm, ar kurām noslēgtas nodokļu konvencijas. Kopumā 2011.gadā nosūtīti 116 informācijas pieprasījumi, un saņemti 147 informācijas pieprasījumi. 2011.gadā nodrošināta automātiskās informācijas apmaiņa tiešo nodokļu jomā – automātiskā informācija nosūtīta 16 valstīm, saņemta no 9 valstīm. Papildus 24 ES dalībvalstu un to atkarīgo un saistīto teritoriju nodokļu administrācijām nosūtīta automātiskā informācija par nerezidentu uzkrājumu ienākumiem Latvijā 2011.gadā, kā arī no minētajām nodokļu administrācijām saņemta automātiskā informācija par Latvijas rezidentu gūtajiem uzkrājumu ienākumiem ārvalstīs.

Ciešākas sadarbības veicināšanai ar Azerbaidžānas Republikas Nodokļu ministriju 2011.gada janvārī tika noslēgts līgums par savstarpēju administratīvo sadarbību un informācijas apmaiņu nodokļu jomā.

2011.gadā tika nodrošināta regulāra informācijas apmaiņa netiešo nodokļu jomā ar citām ES dalībvalstīm saskaņā ar Padomes 2004.gada 16.novembra Regulu (EK) Nr.2073/2004 par administratīvu sadarbību akcīzes nodokļu jomā un Padomes 2003.gada 7.oktobra Regulu (EK) Nr.1798/2003 par administratīvu sadarbību pievienotās vērtības nodokļu jomā un Regulas (EK) Nr.218/92 atcelšanu, izmantojot ES nodokļu informācijas apmaiņas sistēmas:

- *System of exchange of excise data (SEED)* – Akcīzes preču aprītē iesaistīto personu reģistrācijas datu apmaiņas sistēma;
- *VAT Information Exchange System (VIES)* – Pievienotās vērtības nodokļa informācijas apmaiņas sistēma, kas ļauj ES dalībvalstīm apmainīties ar informāciju par PVN reģistrācijas numuru atbilstību, izmaiņām PVN reģistros, kā arī par uzņēmumu veiktajiem darījumiem ES teritorijā;
- E-pakalpojumu sistēma – ES neregistrētu personu elektroniski sniegto pakalpojumu deklarēšanas sistēma.

2011.gadā veikta automātiskā informācijas apmaiņa ar ES dalībvalstīm par ES neregistrētu personu elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem Latvijas ar PVN neapliekamām personām, jaunu transportlīdzekļu piegādēm neapliekamām personām ES, par PVN atmaksām Latvijas un citu ES dalībvalstu uzņēmumiem, citu ES dalībvalstu nodokļu maksātājiem piešķirtajiem PVN reģistrācijas numuriem, potenciālajiem fiktīvajiem uzņēmumiem un cita veida spontānā informācijas apmaiņa.

2011.gadā nodrošināta regulāra informācijas apmaiņa ar Lietuvu un Igauniju par nodokļu maksātāju savstarpēji veiktajiem darījumiem (trīspusēja līguma ietvaros).

Nodrošinot ES teritorijā veikto darījumu pārbaudi, uz ES dalībvalstīm 2011.gadā kopumā nosūtīti 1454 informācijas pieprasījumi un no citām ES dalībvalstīm saņemti 723 informācijas pieprasījumi netiešo nodokļu jomā.

Lielākā dokumentu plūsma ir standartizētajām administratīvās sadarbības procedūrām, izmantojot ES dalībvalstu vienotās elektroniskās veidlapas.

2011.gadā VID nosūtīja 4 daudzpusējo kontroļu piedāvājumus citu ES dalībvalstu nodokļu administrācijām: 3 lietas PVN jomā (2 piedāvājumi Igaunijas nodokļu administrācijai un 1 Polijas nodokļu administrācijai) un 1 lieta tiešo nodokļu jomā, kas tika piedāvāta Zviedrijas nodokļu administrācijai. Visi VID piedāvājumi tika akceptēti. Savukārt no citām dalībvalstu nodokļu administrācijām 2011.gadā tika saņemti 2 daudzpusējo kontroļu piedāvājumi: 1 no Zviedrijas nodokļu administrācijas tiešo nodokļu jomā un 1 no Lietuvas nodokļu administrācijas PVN un akcīzes nodokļa jomā. Abi piedāvājumi tika akceptēti. Tādējādi 2011.gadā Latvijas nodokļu administrācija kopumā piedalījās 9 daudzpusējās kontrolēs, t.i. 5 jaunajās daudzpusējās kontrolēs un 4 iepriekšējā gadā uzsāktajās.

Dalība starptautisko organizāciju un citu valstu organizētajos pasākumos

2011.gadā *Fiscalis 2013* programmas ietvaros Stokholmā tika organizēta sanāksme starp Latvijas un Zviedrijas nodokļu administrāciju pārstāvjiem par jautājumiem, kas saistīti ar informācijas apmaiņu un problēmām, kā arī sadarbību jautājumos par darbaspēka iznomāšanu.

2011.gada martā VID pārstāve pēc Norvēģijas nodokļu administrācijas uzaicinājuma piedalījās darba vizītē Norvēģijā, kuras laikā VID pārstāve Norvēģijas nodokļu administrācijas darbiniekiem sniedza prezentācijas par VID pieredzi un darba metodēm, kā arī par VID rīcībā esošajiem informācijas avotiem, informācijas sistēmu un rīku izmantošanu nodokļu administrēšanas iespējām cīņai ar nodokļu nemaksāšanu PVN jomā.

Sekmējot ES tiesību aktu vienvērtīgu piemērošanu un apgūstot citu valstu nodokļu administrāciju pieredzi, 2011.gadā tika turpināta aktīva dalība starptautisko organizāciju un institūciju (Eiropas Komisijas programmas *Fiscalis 2013*, Eiropas nodokļu administrāciju organizācijas (*Intra-European Organisation of Tax Administrations (IOTA)*), Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)*)) organizētajos semināros, darba grupās, pieredzes apmaiņas vizītēs, kā arī Eiropas Padomes un Eiropas Komisijas komiteju darbā.

2011.gadā nodrošināta piedalīšanās augsta līmeņa starptautiskajos pasākumos:

- Eiropas Nodokļu administrāciju organizācijas (*IOTA*) 15.Generālajā Asamblejā Francijā;
- Neatkarīgo Valstu Sadraudzības nodokļu administrāciju vadītāju Koordinācijas padomes sanāksmē Ukrainā;
- ES dalībvalstu nodokļu administrāciju vadītāju ikgadējā sanāksmē Nīderlandē un Ekonomiskās sadarbības un Attīstības Organizācijas (*OECD*) Globālajā forumā par nodokļu konvenciju piemērošanas jautājumiem Francijā;
- Igaunijas Republikas un Krievijas Federācijas Koidulas robežkontroles punkta atklāšanas ceremonijā Igaunijā.

2011.gada martā Krievijas Federācijas nodokļu administrācijas personāla resursu vadības delegācija iepazinās ar VID pieredzi personāla vadības jautājumos, bet 2011.gada maijā VID uzņēma Kirgizstānas un Baltkrievijas nodokļu administrācijas pārstāvju delegācijas.

2011.gada jūnijā Rīgā *Fiscalis 2013* programmas ietvaros notika VID organizētā starpvalstu ekspertu pieredzes apmaiņas vizīte jautājumos par pirkumu reģistrāciju elektroniskajos kases aparātos un kases sistēmās, kuras laikā tika apspriestas iesaistīto valstu kontroles metodes un instrumenti šādu gadījumu atklāšanā un novēršanā. Šajā pasākumā piedalījās eksperti no Zviedrijas, Norvēģijas, Horvātijas, Nīderlandes, Lietuvas, Kipras, Īrijas, Dānijas nodokļu administrācijām. Pasākuma laikā VID ieguva informāciju par programmām, ar kuru palīdzību ir iespējams konstatēt, vai nav bijusi ieviešanas programmnodrošinājumā, izmantojot Zappers un Phantom-Ware, kas ir neatļautas programmas (programmnodrošinājums) un kuras tiek izmantotas elektronisko kases aparātu negrozāmo datu rediģēšanai. Tāpat, ņemot vērā informāciju, kas saņemta no ārvalstīm, VID lielāku vērību tematiskajās pārbaudēs pievērs tādiem elektroniskajiem kases aparātiem, ar kuriem varētu veikt krāpšanos, lai risinātu jautājumu par šādu elektronisko kases aparātu izslēgšanu no VID vienotās datu bāzes (reģistra).

Liela interese no citām valstīm tika izrādīta arī par *Fiscalis 2013* programmas ietvaros VID organizēto darba vizīti par aktuāliem transferta cenu jautājumiem.

2011.gada novembrī VID viesojās Norvēģijas nodokļu auditoru asociācijas un Norvēģijas nodokļu administrācijas pārstāvji.

Šajā gadā turpinājās Starptautiskā Valūtas fonda tehniskās palīdzības misijas darbs VID par aktuāliem nodokļu administrēšanas jautājumiem.

Muitas jomā

Latvijas muitas amatpersonas regulāri piedalās Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) darba grupu darbā, EK programmas *Customs 2013* un starptautisku institūciju organizētajos starptautiskajos pasākumos, semināros, projektu grupās un sanāksmēs.

2011.gadā 484 Latvijas muitas dienesta pārstāvji piedalījās 308 dažādos ārvalstu pasākumos par muitas jautājumiem.

Latvijas muitas dienests tiek pārstāvēts 59 EK komitejās un darba grupās muitas jomā. 2011.gadā Latvijas muitas dienesta pārstāvji ir veicinājuši ES mērķa – likumdošanas vienveidīgas piemērošanas sekmēšana – izpildi, piedaloties Vienotu ES vadlīniju izstrādē par muitas kontroles darbībām un importēto preču drošuma pārbaudēm.

Izmantojot EK programmas *Customs 2013* iespējas, 267 VID un citu institūciju pārstāvji piedalījās dažādos semināros, projektu grupās un sanāksmēs, tajā skaitā 85 VID pārstāvji piedalījās 10 darba vizītēs, apmeklējot muitas un nodokļu administrācijas desmit valstīs: Čehijā, Vācijā, Dānijā, Igaunijā, Somijā, Ungārijā, Īrijā, Lietuvā, Polijā un Zviedrijā.

2011.gada 14.-15.septembrī Rīgā tika organizēta EK programmas *Customs 2013* Kontroles konverģences darba grupas 6.sanāksme. Kontroles konverģences darba grupa apmeklēja arī Eiropas Savienības austrumu robežas muitas kontroles punktus, lai izstrādātu rokasgrāmatas sadaļu par pārbaudēm, izmantojot neintruzīvās tehnoloģijas (mobilos, pārvietojamos vai stacionāros skenerus un rentgenus, radiācijas noteikšanas iekārtas, transportlīdzekļu un konteineru numuru identificēšanas sistēmu un svarus).

2011.gada jūnijā Latvijas muitas dienestā monitoringa vizītē par REM/REC procedūru piemērošanu un septembrī par Importa kontroles sistēmas ieviešanas norisi bija ieradusās EK amatpersonas.

Stiprinot Baltijas jūras reģiona sadarbību, Latvijas muitas dienests kopīgi ar Lietuvas un Igaunijas muitu dienestiem saskaņo viedokļus Eiropas lietu jautājumos. 2011.gada turpinājās Baltijas valstu muitas dienestu savstarpējās sadarbības plāna 2010.-2011.gadam īstenošana, kā rezultātā ir izstrādāta vīzija automatiskās numuru atpazīšanas sistēmas sasaistei kopīgai izmantošanai Baltijas valstīs. Tika uzsākta kopīga projekta "Atbalsts tehniskā aprīkojuma iegādei (aprīkojums un programmatūra)", kuru līdzfinansē Eiropas Kopienas rīcības programma *Hercule II* "Tehniskā palīdzība tiesībsardzības iestādēm", realizēšana. Projekta ietvaros paredzēts pilnveidot VID Muitas pārvaldes rīcībā esošo transporta līdzekļu un konteineru automatiskās identificēšanas sistēmu (TLKAIS) ar papildu serveri un programmatūru, kā arī izveidot sasaiti ar Lietuvas un Igaunijas analogām sistēmām.

Īstenojot Baltijas valstu muitas dienestu savstarpējās sadarbības plāna pasākumus, no 2011.gada oktobra līdz decembrim tika organizētas Baltijas valstu muitas administrāciju pieredzes apmaiņas vizītes, kuru laikā muitas amatpersonas tika iepazīstinātas ar muitas kontroles punktu darba organizāciju, funkcijām un galvenajiem darbības virzieniem, speciālo tehnisko aprīkojumu, dokumentu un fiziskās kontroles organizēšanas metodēm un muitas, robežsardzes un sanitārā dienesta sadarbības pamatprincipiem, kā arī piedalījās darba procesā, veicot transporta līdzekļu fizisko kontroli.

Pastiprinot Latvijas un Somijas divpusējo sadarbību muitas jautājumos, 2011.gadā vairākkārt notika Latvijas muitas dienestu vadības tikšanās ar Somijas vēstnieci Latvijā Mariju Sereniusu (*Maria Serenius*). Ņemot vērā to, ka situācija uz ES austrumu robežas un tendences kontrabandas preču ieviešanā ir līdzīgas abās kaimiņvalstīs, tika pieņemts lēmums organizēt abu valstu muitas dienestu darbinieku pieredzes apmaiņu, izmantojot EK programmas *Customs 2013*

iespējas. Pirmā Muitas kriminālpārvaldes pārstāvju pieredzes apmaiņas vizīte Somijas muitā notika 2011.gada decembrī.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2011.gadā turpinājās Latvijas muitas dienesta sadarbība ar Amerikas Savienoto Valstu vēstniecību Latvijā. 2011.gada 24.martā Grebņevas muitas kontroles punktā ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere (*Judith Garber*) svinīgi pasniedza VID Muitas pārvaldei dāvinājumu – aprīkojumu, kas paredzēts muitas kontroles veikšanai un kontrabandas preču identificēšanai. ASV Valsts departamenta Eksporta kontroles un robežu drošības programmas (*Export Control and Related Border Security - EXBS*) ietvaros aprīlī Latvijas muitas iestādes pieredzes apmaiņas vizītē uzņēma Armēnijas valsts institūciju pārstāvjus par robežkontroles un muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas jautājumiem, savukārt gada nogalē notika Serbijas muitas delegācijas pieredzes apmaiņas vizīte Latvijas muitā par elektroniskās muitas, NCTS, risku analīzes un mobilo skeneru izmantošanas jautājumiem. Jūnijā Rīgā VID Muitas pārvaldes un VID Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas piedalījās ASV vēstniecības organizētajā mācību seminārā Baltijas valstu institūciju amatpersonām, kuras nodarbojas ar eksporta un robežu drošību saistītiem jautājumiem.

Aizvadītajā gadā turpinājās Latvijas muitas dienesta sadarbība ar Neatkarīgo Valstu Sadraudzības, galvenokārt - Krievijas Federācijas, Baltkrievijas Republikas un Kazahstānas Republikas muitas administrācijām.

2011.gada jūlijā Latvijas muitas administrācija uzņēma Krievijas Federācijas Federālā muitas dienesta amatpersonas pieredzes apmaiņas vizītē par riska vadības sistēmu izmantošanu Latvijas muitā. Savukārt, lai pilnveidotu un attīstītu muitas kontroles procesu, Latvijas muitas dienesta amatpersonas 2011.gada novembrī apmeklēja Krievijas muitas akadēmijas Sanktpēterburgas filiāli, lai iepazītos ar mācību iespējām un nosacījumiem skenēšanas operatoriem.

Pamatojoties uz Latvijas - Krievijas Starpvaldību komisijas V sēdes protokola lēmumu, 2011.gada septembrī Latvijas valsts robežas kontrolē iesaistītie dienesti un Krievijas Federācijas Valsts robežas iekārtošanas federālā aģentūra (*"Пограничная"*) veica kopīgu robežkontroles punktu uz Latvijas un Krievijas valsts robežas monitoringu. Tā rezultātā tika izstrādāti priekšlikumi nacionālo būvniecības plānu koriģēšanai, kopīgi priekšlikumi un rekomendācijas robežšķērsošanas punktu remontam un rekonstrukcijai, kā arī panākta vienošanās par Latvijas un Krievijas robežkontroles vietu darbības sinhronizēšanu, lai palielinātu to caurlaides spēju un izveidotu labvēlīgu vidi gan personām, kas šķērso robežu, gan arī kontroles dienestu amatpersonām. Tika pieņemts lēmums turpmāk šādu monitoringu veikt ne retāk kā reizi divos gados.

Latvijas muitas dienesta amatpersonu dalība izstādēs un forumos, piemēram, 2011.gadā XII starptautiskajā izstādē "Muitas dienests 2011" un starptautiskajā forumā "Muita un bizness: starptautiskie un reģionālie sadarbības aspekti", kas bija veltīti Krievijas muitas dienesta 20.gadskārtai, un Baltkrievijas Republikas Valsts muitas komitejas 20 gadu svinībās un 2.starptautiskajā konferencē "Baltkrievijas, Kazahstānas un Krievijas muitas savienība: šodienas un nākotnes perspektīvas", ir vēl viens starptautiskās sadarbības aspekts.

Turpinot sadarbību ar Baltkrieviju, 2011.gadā Latvijas un Baltkrievijas muitas audita struktūrvienības organizēja divpusējās pieredzes apmaiņas vizītes par muitas audita attīstības un pilnveidošanas jautājumiem.

2011.gada 2.novembrī notika VID Muitas pārvaldes direktora un Baltkrievijas Republikas Valsts muitas komitejas priekšsēdētāja tikšanās, kuras laikā abu valstu muitas administrāciju vadītāji vienojās par sadarbības uzlabošanu, nodrošinot savstarpēju operatīvu informācijas apmaiņu gadījumos, kad uz Baltkrievijas – Latvijas robežas izveidojas kāda iepriekš neparedzama situācija, kas varētu negatīvi ietekmēt transportlīdzekļu robežšķērsošanas un preču pārvietošanas procesu.

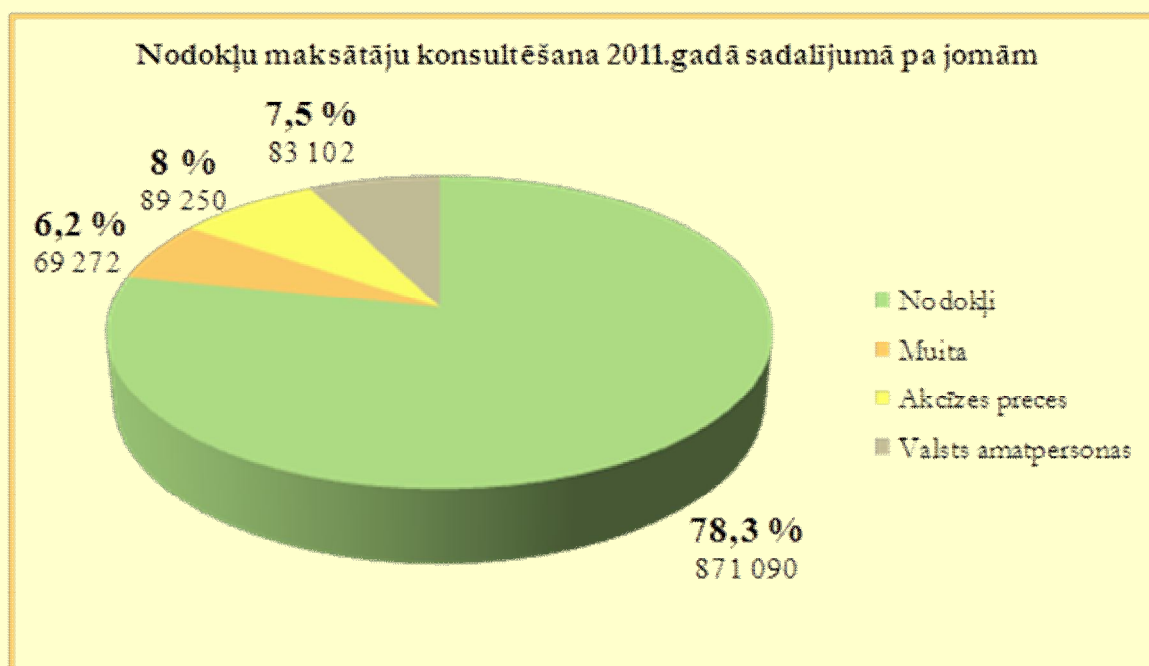
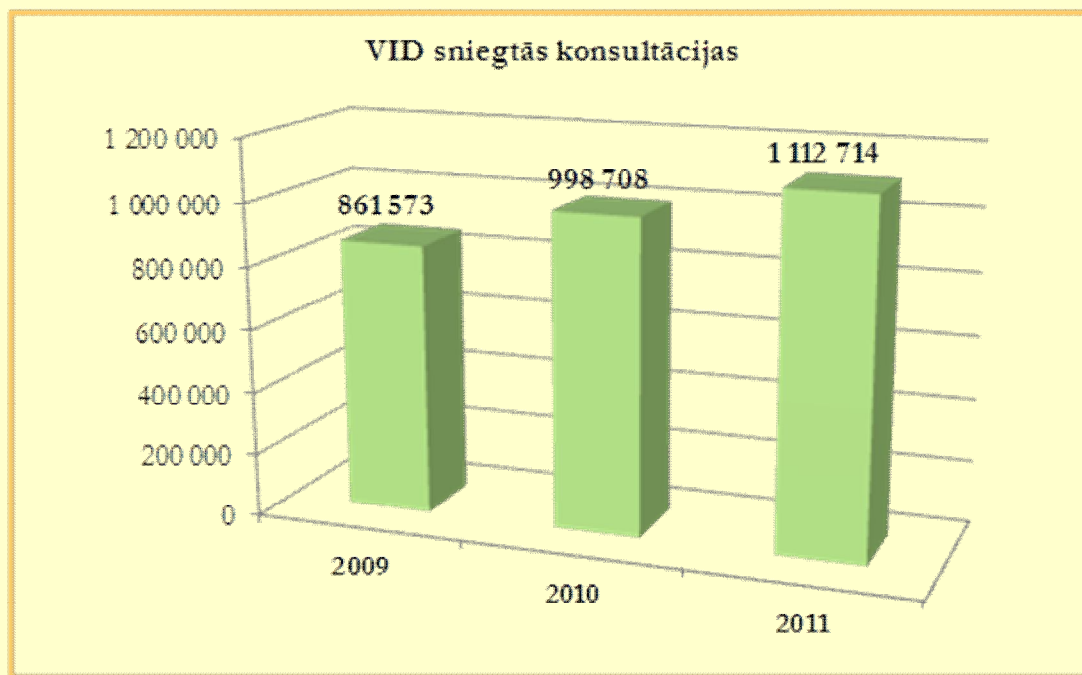
Jāatzīst, ka sadarbībā ar Baltkrievijas Republikas Valsts muitas komiteju plaši tiek īstenots partnerības princips. Šāds sadarbības modelis tika piemērots arī ES finansētās Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta ietvaros īstenotajam Baltkrievijas stratēģiskajam projektam Nr.LLB-0-276 "Robežkontroles punkta "Grigorovščina" būvniecība un aprīkojums uz Baltkrievijas Republikas un Latvijas Republikas robežas: neintruzīvās kontroles tehnoloģijas ieviešana", kurā VID Muitas

pārvalde piedalās kā Baltkrievijas Republikas Valsts muitas komitejas partneris, līdzdarbojoties projekta gaitas koordinācijā, kā arī nākotnē paredzot organizēt pieredzes apmaiņu un Baltkrievijas kolēģu mācības darbam ar kravu skeneri.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Nodokļu maksātāju konsultēšana, informēšana un VID EDS izmantošana

Konsultēšana un informēšana

Konsultācijas nodokļu maksātājiem tiek sniegtas gan mutiski klātienē klientu apkalpošanas vietās un institūcijās, gan elektroniski, gan rakstiski, gan arī telefoniski.

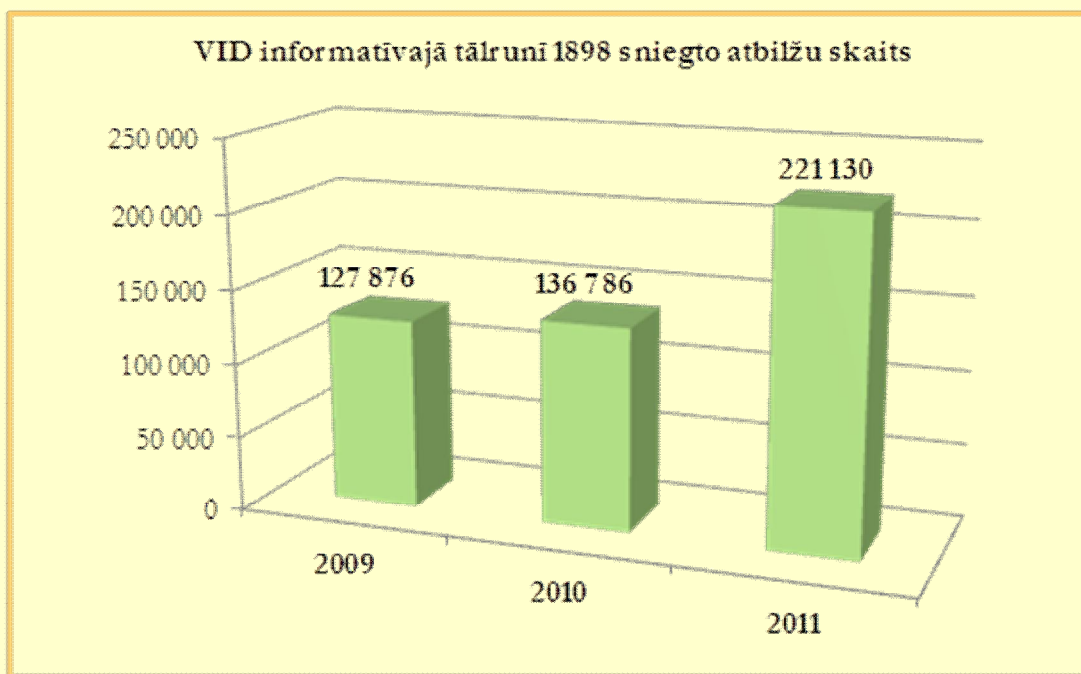
Vairāk nekā divas reizes jeb par 102 % palielinājies elektroniski sniegto konsultāciju skaits (2011.gadā sniegtas 60 336 konsultācijas). Pa VID informatīvo tālruni 1898 sniegtas 221 130 konsultācijas, kas ir par 100 146 konsultācijām jeb 82,78 % vairāk nekā 2010.gadā.

Kopumā lielākais konsultāciju skaits 2011.gadā bija nodokļu jautājumos mutiski klātienē klientu apkalpošanas vietās un telefoniski.

Nozīmīgu darbu VID valsts amatpersonu datu administrēšanas struktūrvienības iegulda, lai informētu valsts amatpersonas, kā arī valsts un pašvaldību institūciju vadītājus par VID kompetencē esošiem ar likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildi saistītiem jautājumiem. 2011.gadā valsts amatpersonām, institūciju vadītājiem un citiem interesentiem sniegtas 83 102 konsultācijas, kas ir par 46 660 konsultācijām jeb 36 % mazāk nekā 2010.gadā.

2011.gadā muitas jautājumos tika sniegtas 69 272 konsultācijas. Lielākā daļa konsultāciju sniegtas jautājumos par muitas procedūru noformēšanu, muitas maksājumu piemērošanu un muitas deklarāciju elektronisku iesniegšanu.

Nodrošinot nepārtrauktību sadarbībā starp muitas administrāciju un tās sociālajiem partneriem – nozaru asociācijām, 2011.gadā darbu turpināja Muitas un uzņēmēju konsultatīvā padome, kuras sanāksmes VID regulāri rīko kopš 2004.gada.

VID informatīvais tālrunis nodokļu maksātājiem ir ērta iespēja saņemt informāciju un konsultācijas par VID kompetencē esošiem jautājumiem. Ņemot vērā lielo nodokļu maksātāju skaita palielināšanos, kas konsultējas, zvanot uz 1898, un, lai uzlabotu nodokļu maksātāju apkalpošanu, 2011.gadā divkārsots VID Informatīvā tālruņa 1898 darbinieku skaits. 2011.gadā sniegtas 221 130 konsultācijas, tai skaitā par IIN – 32 %, PVN – 19 %, EDS – 18 %.

2011.gadā nodokļu maksātājiem izstrādāti 42 informatīvie materiāli.

2011.gadā VID muitas kontroles punktos tika izvietots tipogrāfijā nodrukāts muitas klientu apkalpošanas standarts.

2011.gadā organizēti 940 informēšanas pasākumi nodokļu maksātājiem (semināri, lekcijas, diskusijas u.c.).

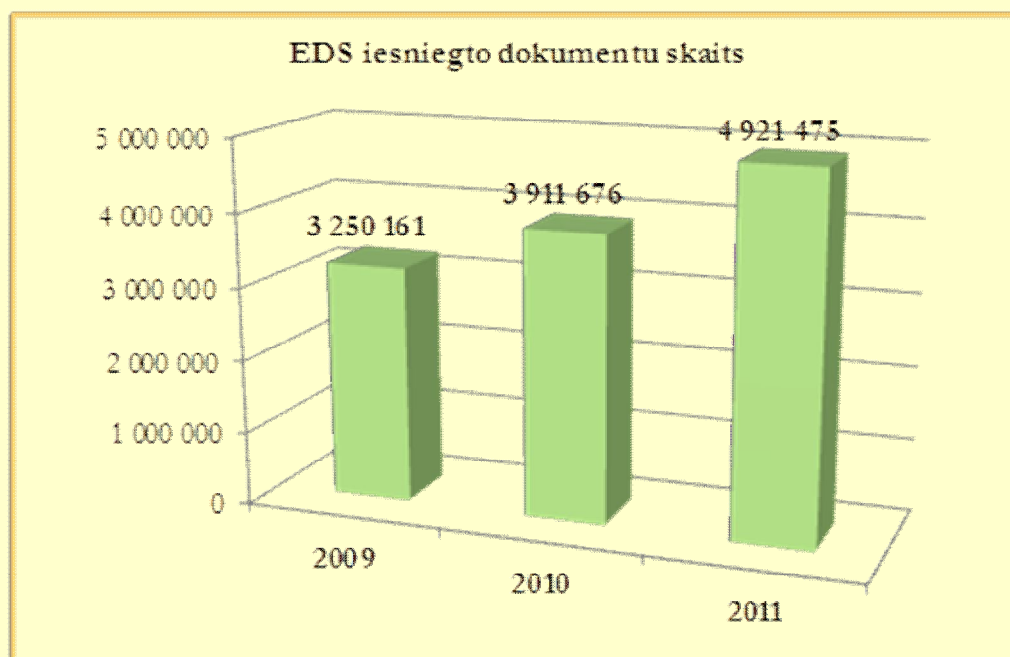
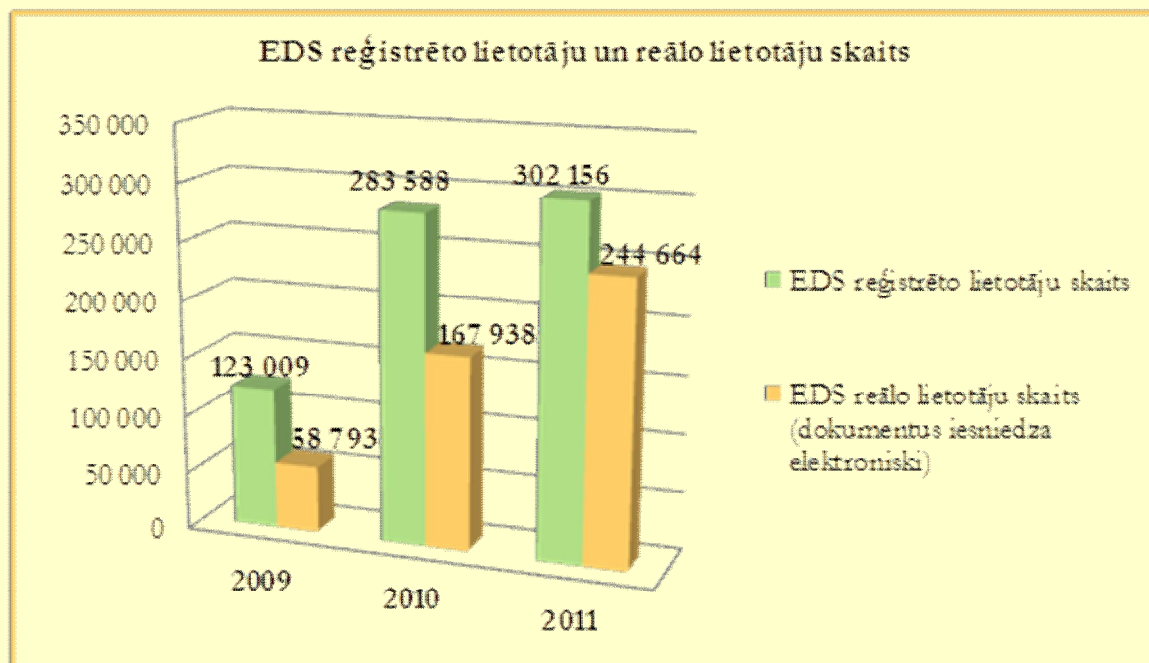
2011.gadā VID godināja lielākos iepriekšējā gada nodokļu maksātājus valsts budžetā.

VID aktīvi iesaistās arī citu iestāžu organizētos projektos. 2011.gadā: *Junior Achievement – Young Enterprise Latvija* (sabiedriskā labuma organizācija un biznesa izglītības eksperts Latvijas

skolās) organizētajā Ēnu dienā un Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas (LIKTA) sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (VARAM) rīkotajā Eiropas e-prasmju nedēļā ar mērķi ieinteresēt plašāku sabiedrību par e-prasmju apgūšanas un pielietošanas iespējām, informēt, kur un kā pielietot jau esošās e-prasmes, uzlabot tās, kā arī uzzināt par valsts sniegto e-pakalpojumu saņemšanas iespējām un to ērtāku izmantošanu.

VID EDS izmantošana

VID EDS ir VID informācijas sistēma, kas paredzēta plašai izmantošanai, nodrošinot iespēju ērti un operatīvi iesniegt dažādus dokumentus, tajā skaitā nodokļu un informatīvās deklarācijas, izmantojot interneta pieslēgumu.

Darbs ar plašsaziņas līdzekļiem

VID regulāri ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību informē sabiedrību par aktualitātēm savā darbā, gan sniedzot informāciju pēc savas iniciatīvas, gan atbildot uz dažādiem žurnālistu jautājumiem. Plašsaziņas līdzekļu monitoringa (veic SIA "Mediju Monitorings") dati liecina, ka par VID, kā arī par VID kompetencē esošiem jautājumiem (nodokļi un izvairīšanās no tiem, muita, akcīzes preču aprīte u.c.) 2011.gadā plašsaziņas līdzekļos (drukātie, televīzijas, radio un interneta portāli, reģionālie laikraksti) bija 28 387 publikācijas/reportāžas, tas ir, vidēji 2 365 mēnesī un vidēji 107 darba dienā.

2012.GADA PRIORITĀTES

- Pievienotās vērtības ieņēmumu zudumu novēršana, ar nelegālo nodarbinātību saistīto nodokļu saistību izpildes pārkāpumu un algu izmaksas aploksnēs mazināšana, kā arī neregistrētas saimnieciskās darbības ierobežošana, īstenojot uzraudzības pasākumu programmu;
- Kontroles kapacitātes stiprināšana, lai nodrošinātu pārbaužu skaita pieaugumu juridiskajām personām;
- Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošana valsts ieņēmumu jomā;
- Muitas kontroles pasākumu īstenošana prioritārajās jomās – akcīzes preču kontrabandas ierobežošana, narkotisko un psihotropo vielu kontrabandas apkarošana un organizētās noziedzības grupējumu apkarošana.